

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2019

ΜΕΛΕΤΗ

**ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΔΥΣΗΣ:**

Βουλγαρία, Ισπανία, Ιταλία, Βόρεια Μακεδονία ,
Πορτογαλία, Τουρκία

Δημήτρης Μάρδας
Καθηγητής Α.Π.Θ, Βουλευτής

Σοφία Κιβρακίδου
Οικονομολόγος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
2. ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ.....	4
3. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑ.....	7
4. Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.....	12
5. Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ.....	15
6. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΞΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ.....	17
6.1 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	17
6.2 ΙΣΠΑΝΙΑ.....	29
6.3 ΙΤΑΛΙΑ.....	49
6.4 ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.....	59
6.5 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ.....	66
6.6 ΤΟΥΡΚΙΑ.....	71
7. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	91
8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ.....	106
9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ.....	115
10. ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	118
11. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	132
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	134

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η κλωστοϋφαντουργία-ένδυση (Κ-Ε) είναι ένας κλάδος σχετικά υψηλής έντασης εργασίας και συνιστά μία από τις κυριότερες οικονομικές δραστηριότητες σε όρους παραγωγής, απασχόλησης και εξαγωγών τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ. Οι οικονομικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο έχουν ωθήσει πολλές εταιρίες κλωστοϋφαντουργίας στη συρρίκνωση ή στη μεταφορά των δραστηριοτήτων τους σε χώρες του εξωτερικού λόγω ελκυστικότερων φορολογικών και επενδυτικών κινήτρων. γεγονός που χρήζει επιτακτική την ανάγκη για να διαμορφωθούν στρατηγικές και μέτρα, τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων όσο και πολιτείας, που θα εξασφαλίσουν την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, την ενίσχυση της ελληνικής βιομηχανίας και κατ'επέκταση την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας. Στο πρώτο μέρος της μελέτης αυτής, γίνεται μια συνοπτική ανάλυση του κλάδου της (Κ-Ε) τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται και αναλύονται οι πολιτικές κινήτρων που εφαρμόζουν η Βουλγαρία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Βόρεια Μακεδονία, η Πορτογαλία και η Τουρκία για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων και την ανάπτυξη του κλάδου (Κ-Ε) στην εκάστοτε χώρα. Στο τρίτο μέρος παρουσιάζονται τα χρηματοδοτικά εργαλεία τόσο της Ελλάδας όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της ελληνικής οικονομίας. Στο τέταρτο και τελευταίο μέρος παρατίθενται προτάσεις και μέτρα πολιτικής για την ενίσχυση του κλάδου.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τομέας της βιομηχανίας και ειδικότερα της μεταποίησης είναι η καρδιά κάθε σύγχρονης οικονομίας διότι παίζει καθοριστικό ρόλο στην βελτίωση της οικονομικής δραστηριότητας μια χώρας. Παρέχει σταθερές και ποιοτικές θέσεις εργασίας, αποτελεί τη βάση της εξωστρέφειας, στηρίζει τα δημόσια έσοδα, μετατρέπει την καινοτομία σε επιχειρηματικότητα και καθορίζει την οικονομική θέση της χώρας.

Η βιομηχανία είναι ο χώρος ο οποίος:

- αξιοποιεί καινοτομικές επιλογές και σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις, γεγονός που οδηγεί στη βελτίωση της παραγωγικότητας.
- αμείβει, ικανοποιητικά, τους εργαζόμενους, γεγονός που οδηγεί στην ταχεία άνοδο των εισοδημάτων, της ζήτησης, κατανάλωσης και παραγωγής.
- έχει τη δυνατότητα να πετύχει, όσο κανένας άλλος, τον περιορισμό του εμπορικού ελλείμματος της χώρας, καθώς τα προϊόντα της βιομηχανίας αποτελούν τον κύριο όγκο του διεθνούς εμπορίου.

Δεδομένου λοιπόν τη συνεισφορά της βιομηχανίας στην οικονομική ευημερία μιας χώρας **οι πρωτοβουλίες για την βιομηχανοποίηση ή επαναβιομηχανοποίηση μιας χώρας στρέφονται προς δύο κατευθύνσεις:**

α) Την αξιοποίηση των δυναμικότερων συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας, με την ίδρυση νέων, καινοτόμων και ισχυρών – μεσαίων και μεγάλων – βιομηχανιών, για την παραγωγή ποιοτικών, ανταγωνιστικών διεθνώς, προϊόντων σύγχρονης τεχνολογίας, υψηλής προστιθέμενης αξίας.

β) Τη διαφοροποίηση και ποιοτική αναβάθμιση της παραγωγής των μονάδων του παραδοσιακού βιομηχανικού χώρου, προκειμένου ο ανταγωνισμός με τα αντίστοιχα προϊόντα των περιοχών χαμηλού κόστους, να μην εντοπίζεται, αποκλειστικά, στο επίπεδο των τιμών.

Στα πλαίσια αυτά απαιτείται η χάραξη μιας δυναμικής εθνικής βιομηχανικής πολιτικής, με στόχο την οργανωμένη μετάβαση, από το στάδιο της αποβιομηχάνισης στη φάση της ανάπτυξης, όπως συμβαίνει σε όλες τις προηγμένες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βασικά στοιχεία μιας τέτοιας εθνικής βιομηχανικής πολιτικής είναι: ο σαφής καθορισμός των βιομηχανικών προτεραιοτήτων μιας χώρας, η ιεράρχηση των κλάδων με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, η γεωγραφική διασπορά βιομηχανικών εγκαταστάσεων οι ρεαλιστικοί περιβαλλοντικοί κανόνες και η ευνοϊκή φορολογική αντιμετώπιση.

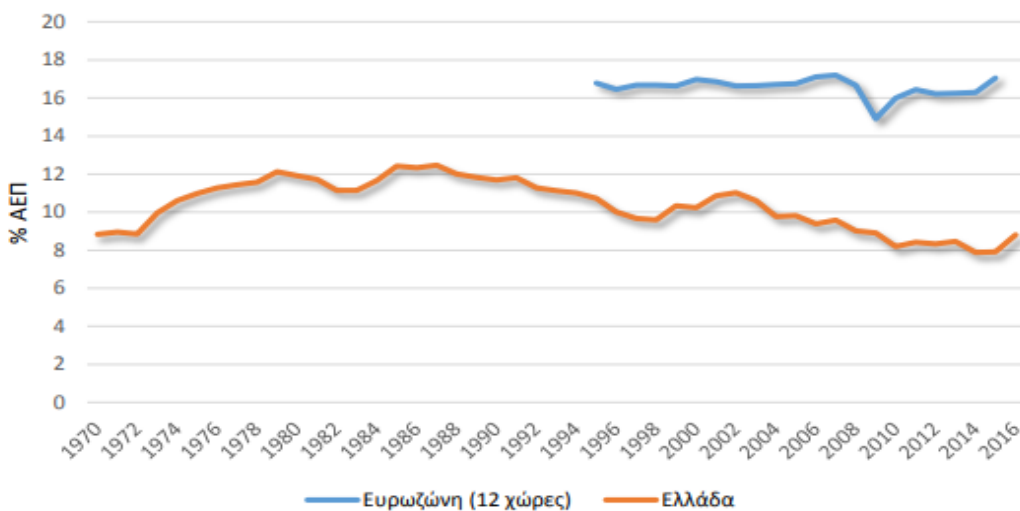
Η συγκεκριμένη μελέτη επικεντρώνεται και αναλύει τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, σημαντικό κλάδο της ελληνικής μεταποιητικής βιομηχανίας, ο

οποίος λόγω της παγκοσμιοποίησης της αγοράς, της εμφάνισης νέων ανταγωνιστών από αναπτυσσόμενες χώρες με φθηνά εργατικά κόστη και της οικονομικής κρίσης ήρθε αντιμέτωπος με πολλές προκλήσεις με αποτέλεσμα τη συρρίκνωσή του.

2.ΔΙΑΡΦΡΩΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ

Τα τελευταία χρόνια λοιπόν, η Ευρώπη αλλά και οι ΗΠΑ υιοθετούν και εφαρμόζουν πολιτικές ενίσχυσης της βιομηχανίας. Όλοι οι δείκτες δείχνουν ότι οι ευρωπαϊκές χώρες που διαθέτουν ισχυρή βιομηχανική βάση ανταποκρίθηκαν καλύτερα στην ύφεση που εξαπλώθηκε στην Ευρώπη. Αυτός είναι ο λόγος που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάνοντας μια ριζική στροφή στις πολιτικές των προηγούμενων χρόνων, επιχειρεί να ρίξει ξανά το βάρος των προσπαθειών της στην αύξηση του μεριδίου της βιομηχανίας στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ από 15% σε 20%(διάγραμμα 1) μέσα από ένα συνεκτικό πλαίσιο στρατηγικών κατευθύνσεων και πολιτικών.

Διάγραμμα 1. Ακαθάριστη Προστιθέμενη αξία μεταποιητικού τομέα* ως % ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές 2010)

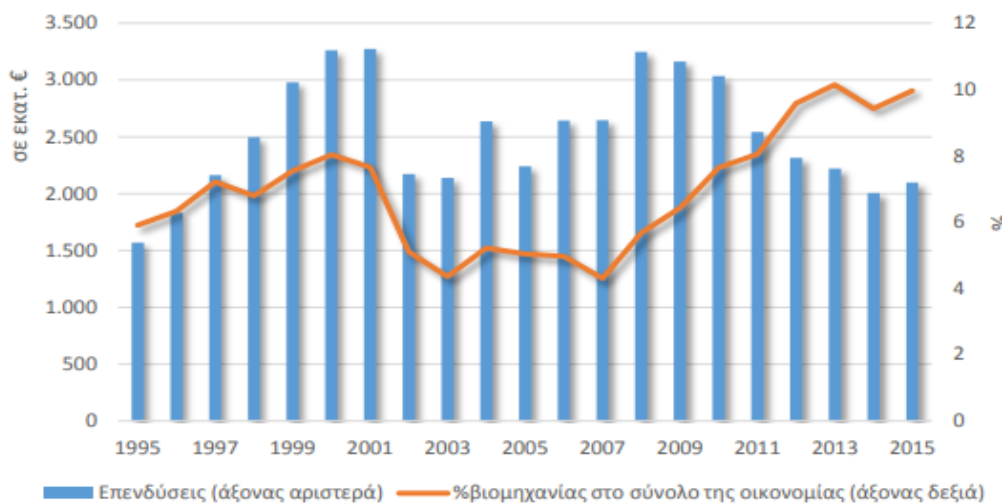
Πηγή: EUROSTAT, Ameco Database, Επεξεργασία: IOBE

*Τα στοιχεία αφορούν αποκλειστικά τον μεταποιητικό τομέα και δεν συμπεριλαμβάνουν τα Ορυχεία, Λατομεία, λόγω μη διαθεσιμότητας των στοιχείων.

Στην Ελλάδα, η συνεχής εγκατάλειψη της μεταποίησης έχει οδηγήσει στη γενική συρρίκνωση της μεταποιητικής βάσης λόγω υψηλής φορολογίας, υψηλών ασφαλιστικών εισφορών, πολυπλοκότητας στο σύστημα δικαιοσύνης, έντονης γραφειοκρατίας, υψηλού κόστους ενέργειας, ασαφούς χωροταξικού πλαισίου, ανεπαρκών υποδομών καθώς και δυσκαμψίες στην αγορά εργασίας. Όμως, η ελληνική βιομηχανία και μεταποίηση επέδειξε αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα μέσα στην κρίση και

πλέον παρουσιάζει σημαντικά πιο θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, καθαρών επενδύσεων και αύξησης θέσεων απασχόλησης και μισθών από την υπόλοιπη οικονομία. Λόγω των υψηλών πολλαπλασιαστικών επιδράσεών της, η συμβολή της παραμένει καθοριστική. Ο Γενικός Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία παρουσίασε αύξηση 10,8% το 2018. Το 87,7% των εξαγωγών αγαθών είναι βιομηχανικά προϊόντα ή το 42,1% των συνολικών εξαγωγών (συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού, της ναυτιλίας των μεταφορών, κλπ.) μέσα από εξαγωγές σε 181 χώρες. Επίσης, δημιουργεί απασχόληση σε περίπου 1,2 εκ. εργαζόμενους (άμεση, έμμεση και προκαλούμενη). Δηλαδή, 1 στους 4 εργαζομένους απασχολείται σε βιομηχανικές δραστηριότητες ή σε δραστηριότητες που οφείλονται στη βιομηχανία. Τέλος, όσον αφορά τις επενδύσεις κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης η πορεία των επενδύσεων είναι πτωτική μέχρι και το 2014. Ωστόσο πρέπει να σημειωθεί ότι από το 2007 και μετά το μερίδιο της Μεταποίησης στο σύνολο της οικονομίας αυξάνεται, καθώς περιορίζονται οι επενδύσεις από άλλους τομείς της οικονομίας. Έτσι τελικά οι επενδύσεις της μεταποίησης φθάνουν να αποτελούν έως και το 10% (διάγραμμα 2) του συνόλου της οικονομίας το 2015) γεγονός που υποδηλώνει την αυξανόμενη σημασία αυτών των επενδύσεων για την ελληνική οικονομία. Παρά την μείωσή τους οι επενδύσεις της ελληνικής μεταποίησης είναι απολύτως κρίσιμες για την ελληνική οικονομία το συγκεκριμένο δύσκολο διάστημα της κρίσης.

Διάγραμμα 2. Επενδύσεις Μεταποιητικού τομέα (σε σταθερές τιμές 2010)

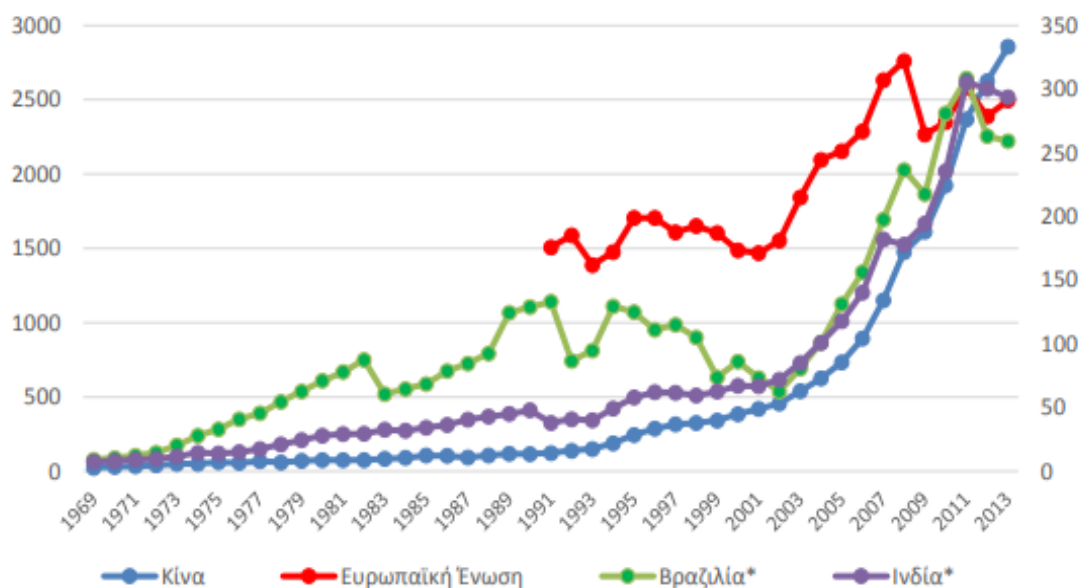

Πηγή: EUROSTAT, National Accounts, Επεξεργασία: IOBE

Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στην βιομηχανία με έμφαση στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι οι υπόλοιποι κλάδοι είναι υποδεέστεροι. **Η κλωστοϋφαντουργία-ένδυση (Κ-Ε) είναι κλάδος σχετικά υψηλής έντασης εργασίας και συνιστά μία από τις κυριότερες οικονομικές δραστηριότητες σε όρους παραγωγής, απασχόλησης και εξαγωγών τόσο στην Ελλάδα όσο και στην**

ΕΕ. Ενώ δεν εντάσσεται στους κλάδους υψηλής τεχνολογίας, ωστόσο δεν υστερεί στην προώθηση καινοτομιών (σε προϊόντα και μεθόδους παραγωγής), τη μόδα και τη δημιουργικότητα. Οι ραγδαίες οικονομικές εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο έχουν ωθήσει πολλές εταιρίες κλωστοϋφαντουργίας στη συρρίκνωση ή στη μεταφορά ενός ή και περισσότερων σταδίων της παραγωγικής τους διαδικασίας σε χώρες του εξωτερικού λόγω ελκυστικότερων φορολογικών και επενδυτικών κινήτρων. **Οι άλλες χώρες που υποδέχτηκαν αυτές τις δραστηριότητες επένδυσαν σημαντικά σε έρευνα και ανάπτυξη διεκδικώντας ένα μεγάλο μερίδιο στην παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Έτσι, το φαινόμενο δεν περιορίστηκε μόνο σε βιομηχανίες έντασης εργασίας πχ κλωστοϋφαντουργία αλλά επεκτάθηκε και στον τομέα της ηλεκτρονικής, αλλά και σε άλλους τομείς υψηλής τεχνολογίας.**

Διαγραμμα 3. Διαχρονική εξέλιξη προστιθέμενης αξίας παραγωγής στην Ευρώπη σε σύγκριση με τρίτες χώρες που αποτέλεσαν βασικούς προορισμούς μετεγκατάστασης της βιομηχανικής παραγωγής (δισεκ. δολάρια, σε τρέχουσες τιμές)

Πηγή: Worldbank

Αυτές οι δυσμενείς εξελίξεις αναδεικνύουν την ανάγκη αναζήτησης πηγών χρηματοδότησης για τα επόμενα χρόνια με σκοπό τον επαναπατρισμό των επιχειρήσεων, την ανάπτυξη του κλάδου και κατ'επέκταση την βελτίωση της ελληνικής οικονομίας. Καθώς το εγχώριο τραπεζικό σύστημα βρίσκεται σε μεταβατική φάση (πώληση «κόκκινων δανείων», τραπεζική ενοποίηση στην ΕΕ), οι ευκαιρίες άντλησης ρευστότητας και επενδυτικών πόρων για τη μεταποίηση και κυρίως για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας θα πρέπει να αναζητηθούν κυρίως εκτός αυτού. Σημαντικούς υφιστάμενους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς στην Ελλάδα, για την τρέχουσα περίοδο και μεσοπρόθεσμα, αποτελούν τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ για

την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, ο νέος επενδυτικός νόμος (νόμος 4399/2016), καθώς και επιμέρους ενισχυόμενες κατηγορίες δαπανών και διαθέσιμα είδη ενίσχυσης (επιδοτήσεις, εγγυήσεις, φοροαπαλλαγές κ.ά.)

Οι πολιτικές κινήτρων που εφαρμόζουν χώρες, όπως η Βουλγαρία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Βόρεια Μακεδονία, η Πορτογαλία και η Τουρκία, με στόχο την προσέλκυση Ξένων Επενδύσεων, αποτελούν παραδείγματα βελτίωσης και ανάπτυξης του κλάδου της Κλωστοϋφαντουργίας.

3. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑ

Η κλωστοϋφαντουργία αποτελεί σημαντικό κλάδο της ελληνικής βιομηχανίας, ο οποίος περιλαμβάνει πολλούς επιμέρους υποκλάδους όπως της νηματοουργίας, της υφαντουργίας, της πλεκτικής, της ένδυσης και άλλους τομείς που συνδέονται στενά μεταξύ τους. Ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας περιλαμβάνει την κλωστική, τα κεντήματα, τη βαφή, τον εξευγενισμό υφασμάτων, και τη σχοινοποιία. Είναι ο βιομηχανικός κλάδος που με τεράστια ποικιλία ειδικού μηχανολογικού εξοπλισμού, με υψηλή τεχνογνωσία και μεγάλο βαθμό εξειδίκευσης θα κατασκευάσει από ίνες, ευέλικτες επιφάνειες αποκαλούμενες «υφάσματα». Αυτά κατόπιν θα αποτελέσουν την πρώτη ύλη για περαιτέρω επεξεργασία σε διάφορους μεταποιητικούς κλάδους.

Στον ελληνικό κλωστοϋφαντουργικό κλάδο ανήκουν:

- Εργοστάσια παραγωγής τεχνητών ινών και ανάκτησης ίνας (Εκκοκκιστήρια)
- Εργοστάσια παραγωγής νημάτων και κλωστών (Νηματοουργεία & Κλωστήρια)
- Εργοστάσια παραγωγής σταθερών υφασμάτων (Υφαντουργεία)
- Εργοστάσια παραγωγής «ελαστικών υφασμάτων» ή πλεκτών (Πλεκτήρια)
- Εργοστάσια εξευγενισμού νημάτων και υφασμάτων (Φινιριστήρια-Βαφεία)
- Άλλες ειδικές παραγωγικές μονάδες

Η ελληνική κλωστοϋφαντουργία είναι από τους αρχαιότερους κλάδους παραγωγής και έχει ιστορία πάνω από έναν αιώνα. Τα πρώτα εργοστάσια ιδρύθηκαν το 1860 στον Πειραιά, στη Σύρο, αργότερα στην Πάτρα, στη Λιβαδειά και σταδιακά στην υπόλοιπη Ελλάδα. Μετά τη μικρασιατική καταστροφή το 1922 ιδρύθηκαν μεγάλες βιομηχανίες με χρησιμοποίηση προσφύγων εργατών. Μεγάλη όμως ανάπτυξη γνώρισε μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο οπότε εισήχθησαν σύγχρονες μηχανές, και σε πολλά σημεία της χώρας ιδρύθηκαν πολλές μονάδες. Στη δεκαετία του 50, η ντόπια κλωστοϋφαντουργία κάλυπτε το 70% της συνολικής κατανάλωσης με μικρές εξαγωγές νημάτων. Αργότερα αναπτύχθηκαν όλοι οι υποκλάδοι της (βαμβακουργία, εριουργία, μεταξουργία, σχοινοποιία και πλεκτική). Την ίδια περίοδο όμως, τα εγχώρια προϊόντα, παρά τη δασμολογική προστασία (60% της αξίας CIF των εισαγομένων κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων), δεν μπόρεσαν ν' ανταγωνιστούν τα ξένα. Τα τελευταία 20 χρόνια ο κλάδος αναπτύχθηκε περισσότερο, δίνοντας έμφαση στον μηχανικό εξοπλισμό, την

επιστημονική οργάνωση των επιχειρήσεων, τη μαζική παραγωγή και την αυξημένη παραγωγικότητα. Έτσι κατόρθωσε να ανταπεξέλθει στον ξένο ανταγωνισμό και να κάνει σημαντικές εξαγωγές νημάτων υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων. Ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας στην Ελλάδα εμφάνισε σημαντικούς ρυθμούς ανάπτυξης κατά τις δεκαετίες του '70 και '80, περίοδο κατά την οποία διατηρούσε ισχυρή θέση στην εγχώρια μεταποίηση.

Η ελληνική κλωστοϋφαντουργία αποτέλεσε από το 1930 έως το 1990 κυρίαρχο παραγωγικό κλάδο, με σημαντική προσφορά στην Ελληνική οικονομία αλλά από τις αρχές του 2000, εισήλθε σε μια περίοδο ύφεσης, με σημαντική μείωση της εγχώριας παραγωγής και των επενδυτικών δραστηριοτήτων. Αυτό είχε ως συνέπεια τη συρρίκνωση αρκετών μονάδων κλωστοϋφαντουργίας, οι οποίες είτε ανέστειλαν ολοσχερώς τις εργασίες τους είτε μετέφεραν στάδιο της παραγωγικής τους διαδικασίας στο εξωτερικό. Η υποκατηγορία που φαίνεται ότι υπέστη την μεγαλύτερη μείωση αφορά τις παραγωγικές μονάδες του ετοιμού ενδύματος με έμφαση σε αυτές που δραστηριοποιούνταν στην υπεργολαβία (φασόν) ορισμένων τμημάτων της παραγωγικής διαδικασίας (για παράδειγμα που είχαν εξειδίκευση μόνο στη ραφή). Το φαινόμενο αυτό έγκειται στο γεγονός της μεταφοράς των παραγωγικών διαδικασιών στις γειτονικές βαλκανικές χώρες οι οποίες προσφέρονται προς επιχειρηματική αξιοποίηση λόγω της κοντινής γεωγραφικής τους θέσης στην Ελλάδα, αλλά και λόγω του προσφερόμενου χαμηλότερου εργατικού κόστους. Η παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων περιορίστηκε και το αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο του κλάδου διευρύνθηκε.

Η σταδιακή μείωση της ανταγωνιστικότητας της εγχώριας κλωστοϋφαντουργίας την τελευταία 20-ετία έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις. Κατά την περίοδο 2000-2007 η συνολική κατανάλωση κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην Ελλάδα μειώθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό -2,2%. Σημαντικό μέρος της παραγωγής που προοριζόταν για την εσωτερική αγορά υποκαταστάθηκε από εισαγωγές, με την εισαγωγική διείσδυση να αυξάνεται από το 56% της συνολικής κατανάλωσης το 2000 σε 74% το 2007. Ταυτόχρονα, ολοένα και μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας παραγωγής κατευθύνονταν προς τις διεθνές αγορές. Το 2009, υπό συνθήκες οικονομικής ύφεσης η υποχώρηση της παραγωγής συνεχίστηκε, παρά το γεγονός ότι ο τιμές σημείωσαν ελαφρά κάμψη. Οι βασικότεροι λόγοι που οδήγησαν στην ύφεση είναι :

- * ανύπαρκτος στρατηγικός σχεδιασμός στον κλάδο. Τα άλλα κράτη βλέποντας τις δραματικές αλλαγές στο διεθνές εμπόριο και στην παγκόσμια αγορά, προχώρησαν σε λήψη μέτρων και σε αλλαγές των θεσμικών πλαισίων για να προστατέψουν τον κλάδο στην χώρα τους.
- * έλλειψη σταθερής και μακροπρόθεσμης πολιτικής για το Ελληνικό βαμβάκι, το οποίο αποτελούσε τα προηγούμενα χρόνια ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για την

κλωστοϋφαντουργία. Η ποιότητα του ελληνικού βαμβακιού έχει υποβαθμιστεί με την συνεχιζόμενη συμβατική καλλιέργεια του

- * παρουσιάζονται επίσης δομικά προβλήματα και υστερήσεις στον κλάδο, στον τομέα των επενδύσεων, της έρευνας και ανάπτυξης νέων και καινοτόμων προϊόντων, στη διασύνδεση της παραγωγής με την εκπαίδευση, στη συμμόρφωση των προϊόντων με συγκεκριμένες προδιαγραφές, στις υποδομές στην περιφέρεια, στη σχέση των επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα.
- * το εργατικό κόστος η σύγκριση με γειτονικές χώρες, όπως η Βουλγαρία, είναι αρνητική και μεταφράζεται σε υπερδιπλάσιο, ενώ σε σχέση με χώρες της ΝΑ Ασίας οι συγκρίσεις είναι ακόμη πιο δυσμενείς.
- * το παραεμπόριο και ο παράνομος τρόπος εισαγωγής και διακίνησης κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων στην Ελλάδα και βέβαια ο ανταγωνισμός από χώρες με χαμηλό εργατικό κόστος, που τα προϊόντα τους πωλούνται σε τιμή ίδια με την τιμή αγοράς της πρώτης ύλης.
- * η απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου από το 2002 και η τελωνειακή σύνδεση της Τουρκίας με την Ε.Ε., το ενισχυμένο ευρώ έναντι του δολαρίου, και το υψηλό εργατικό κόστος έθεσαν τα τελευταία χρόνια την ελληνική όπως και την ευρωπαϊκή παραγωγή σε ασφυκτικό κλοιό. Η γειτονική Τουρκία, από τις μμεγαλύτερες παραγωγούς στο χώρο της κλωστοϋφαντουργίας, διεκδικεί πρωταγωνιστικό ρόλο στην παραγωγή προϊόντων κλωστής.

Η μείωση του μεριδίου των ελληνικών κλάδων σε Κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, δέρμα στο σύνολο της μεταποίησης αποτυπώνεται και σε όρους ποσοστιαίας μείωσης του προϊόντος από το 2005 στο 2015, η οποία φθάνει το 63%. Ο Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής για τον συγκεκριμένο κλάδο την περίοδο 2009-2016 έχει μειωθεί κατά 48%(Πίνακας 1)

Πίνακας 1. Κλάδοι μεταποίησης. Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής σε έτος βάσης 2010.

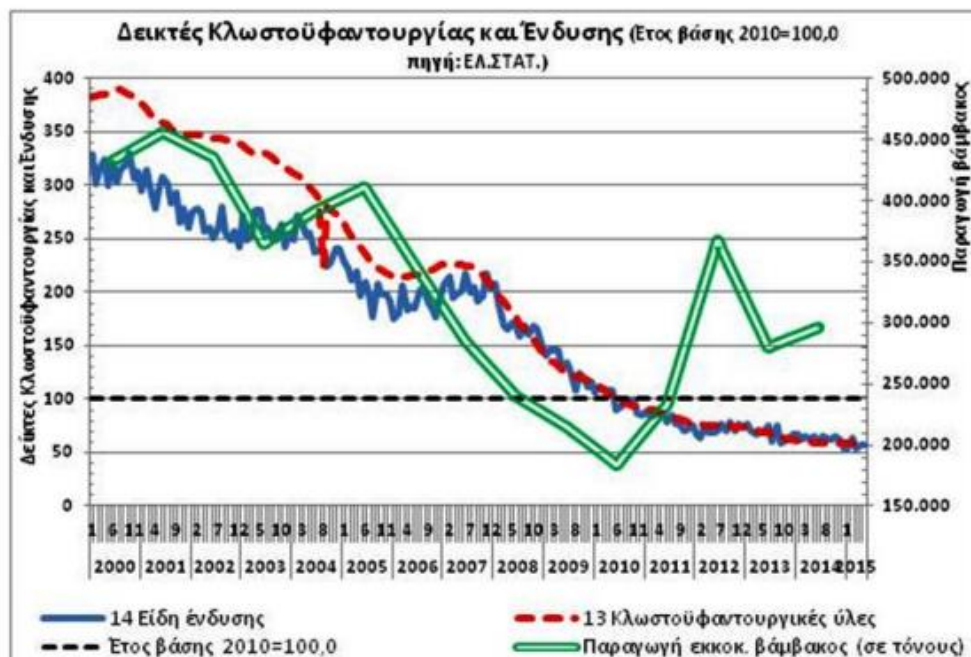
TOMEΑΣ	2000	2009	2016	% 2000-2009	% 2009-2016
C10 - Τρόφιμα	99	104	94	5%	-9%
C11 - Ποτά	106	108	87	2%	-19%
C12 - Καπνός	122	121	120	-1%	-1%
C13 - Κλωστοϋφαντουργία	387	126	65	-67%	-48%
C14- Ένδυση	316	130	50	-59%	-62%
C15- Δέρμα	308	159	51	-48%	-68%
C16 - Ξύλο	207	92	43	-56%	-53%
C17 - Χαρτί	117	104	97	-11%	-6%
C18 - Εκτυπώσεις	130	117	53	-10%	-55%
C19 - Οπτάνθρακας, διύλιση πετρελαίου	89	95	129	6%	36%
C20 - Χημικά	135	99	102	-27%	3%
C21 - Φαρμακευτικά	29	98	110	234%	13%
C22 - Καουτσούκ, πλαστικά	131	108	91	-18%	-15%
C23 -Μη μεταλλικά ορυκτά	156	117	64	-25%	-45%
C24 - Βασικά μέταλλα	92	89	112	-3%	25%
C25 - Μεταλλικά, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	126	100	83	-20%	-17%
C26 - Η/Υ, ηλεκτρονικά, οπτικά	878	136	101	-85%	-26%
C27 - Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	126	104	72	-17%	-31%
C28 - Κατασκευή Μηχανήματα, είδη εξοπλισμού	:	127	96	-	-24%
C29 - Μηχανοκίνητα οχήματα	484	100	76	-79%	-24%
C30 - Εξοπλισμός μεταφορών	:	153	79	-	-48%
C31 - Έπιπλα	199	124	52	-38%	-58%
C32 - Λουτά μεταποίησης	410	112	90	-73%	-20%
C33 - Επισκευή σε Μηχανήματα και εξοπλισμός	189	129	56	-31%	-56%
C - ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	129	105	94	-18%	-11%
B - Ορυχεία, λατομεία	131	107	69	-18%	-36%

Πηγή: Eurostat, National Accounts. Επεξεργασία στοιχείων IOBE

Το 2017 ο κλάδος της ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης κατάφερε εν μέσω μνημονίων αλλά και απηνή ανταγωνισμού από τρίτες χώρες χαμηλού κόστους, όπως η Κίνα, η Ινδία, το Πακιστάν κ.α , να παραμείνει όρθιος και μεγάλο μέρος του να λειτουργεί και να εξάγει, το 10% των βιομηχανικών εξαγωγών ήτοι 1,7 δισ. για το 2017. Το 2018 ο κλάδος εμφανίζει μια αύξηση της τάξης του 8%. Οι εξαγωγές της Ελληνικής κλωστοϋφαντουργίας επικεντρώνονται κυρίως στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το μερίδιο της αγοράς των εξαγωγών σε χώρες εκτός Ε.Ε., όπως η Η.Π.Α. και η Κύπρος, είναι μικρότερο, αλλά παρουσιάζει συνεχώς ανοδικές τάσεις. Οι σημαντικότεροι πελάτες για τα εγχώρια κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα είναι η Γερμανία, και ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο

Η σημασία της κλωστοϋφαντουργίας για την Ελληνική οικονομία είναι αρκετά μεγάλη, λόγω της διασύνδεσής της με άλλους εξαρτημένους τομείς (πρωτογενής τομέας, παραγωγή βαμβακιού), της συμμετοχής της στο ισοζύγιο πληρωμών, της διασύνδεσής της με την απασχόληση του εργατικού δυναμικού και τη συμμετοχή της σε άλλους βασικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας (μεταποίηση). Τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., στο

παρακάτω γράφημα για τους διηρήσιμους κλάδους της βιομηχανίας, τους 13 - Κλωστοϋφαντουργικές ύλες και 14 - Ένδυση, για την περίοδο από το 2000 έως και τον Μάιο του 2015 δείχνουν την πορεία που ακολούθησαν οι ύλες, τα ενδύματα και το βαμβάκι.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

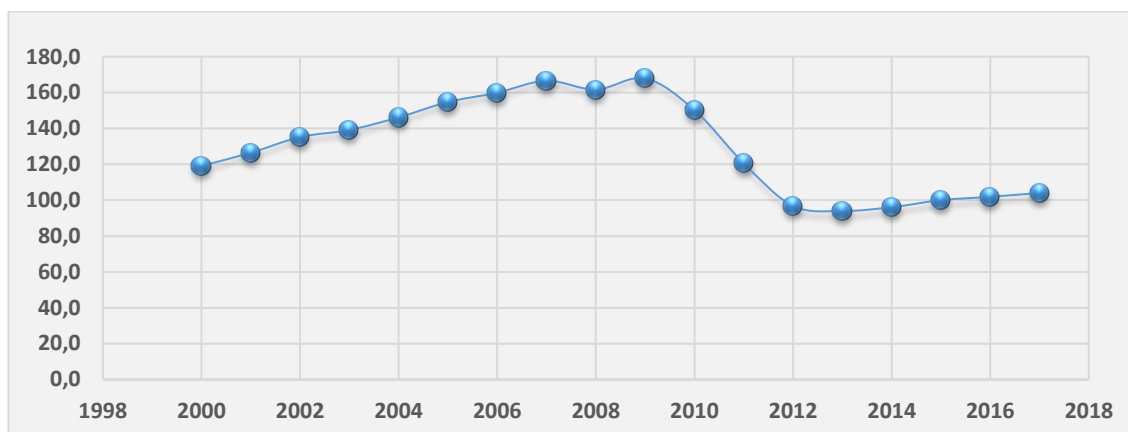
Η χώρα συγκαταλέγεται σταθερά τα 20 τελευταία χρόνια (1995 – 2014) μεταξύ της 8ης και της 9ης θέσης στην παγκόσμια παραγωγή βαμβακιού σε απόλυτο αριθμό, ανάλογα με την παραγωγική χρονιά. Ενδεικτικά, οι σταθερά πρώτες σε παραγωγή βάλβακος χώρες την τελευταία εικοσαετία με την αντίστοιχη σειρά είναι: η Κίνα, η Ινδία, οι ΗΠΑ, το Πακιστάν, η Βραζιλία, το Ουζμπεκιστάν, η Τουρκία, η Αυστραλία και μετά η Ελλάδα. Το ύψος της ελληνικής παραγωγής βαμβακιού, σύμφωνα με τα στοιχεία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, κυμαίνεται μεταξύ 300.000 και 440.000 τόνων, είτε πάνω από το 90% της παραγωγής βάλβακος στην Ε.Ε. Η Ελλάδα παράγει 100 – 120 Kg/στρέμμα, ενδεικτικά στις ΗΠΑ η παραγωγή κυμαίνεται από 60 – 70 Kg/στρέμμα. Είναι μεγάλη πρωτογενής παραγωγή, άριστης-εκλεκτής ποιότητας βάλβακος, η οποία για πολλά χρόνια τροφοδοτούσε ένα σημαντικό τμήμα της μεταποιητικής βιομηχανίας μας. Δεν είναι τυχαίο που η Κομισιόν θεωρεί το ελληνικό βάλβακι αγαθό στρατηγικής σημασίας για την Ευρώπη. Για την Κλωστοϋφαντουργία πρέπει να τονιστεί ότι οι υποδομές που υπάρχουν στην Ελλάδα, έστω και ανενεργές, είναι από τις μεγαλύτερες σε όλη την Ευρώπη.

Οι δυσμενείς συνθήκες παραγωγής και οι οικονομικές εξελίξεις στη χώρα αλλά και διεθνώς οδήγησαν τους παραγωγούς σε εγκατάλειψη της καλλιέργειας, με ιδιαίτερα

δυσμενείς συνέπειες για ολόκληρο το κύκλωμα του βαμβακιού και της κλωστοϋφαντουργίας.

Παρόλο την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας και την συρρίκνωση που υπέστη ο κλάδος τα τελευταία χρόνια, η ελληνική κλωστοϋφαντουργία για πολλές δεκαετίες, ήταν η ατμομηχανή της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας.

Διάγραμμα 4. Δείκτης Κύκλου Εργασιών του Κλάδου της Κλωστοϋφαντουργίας.

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Ο κλάδος, για μεγάλο χρονικό διάστημα, εξήγαγε το 45% του συνόλου των βιομηχανικών εξαγωγών της χώρας και απασχολούσε, σχεδόν, 170.000 εργαζόμενους. Οι μεγάλες επιχειρήσεις αντέδρασαν σε αυτήν την συρρίκνωση με εκσυγχρονισμό και αυτοματοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας, καθετοποιήσεις και συγχωνεύσεις και εξειδίκευση σε προϊόντα υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας. Έτσι παρά την κρίση οι εργαζόμενοι στον κλάδο σήμερα ξεπερνούν τους 50.000. Αρωγός στην προσπάθειά τους αυτήν ήταν και οι ενισχύσεις εθνικών και κοινοτικών πόρων.

4.Ο ΚΛΑΔΟΣ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ Ε.Ε.

Οι κλάδοι της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης αποτελούν σημαντικό τμήμα της ευρωπαϊκής μεταποιητικής βιομηχανίας, που παίζουν καθοριστικό ρόλο στην οικονομική και την κοινωνική ευημερία σε πολλές περιοχές της Ευρώπης. Οι τομείς Κλωστοϋφαντουργίας-Ένδυσης όπως και στην Ελλάδα έτσι και στην Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτουν ένα φάσμα δραστηριοτήτων, από τη μετατροπή της φυσικής πρώτης ύλης (βαμβάκι, λινάρι, μαλλί, κλπ) ή συνθετικής (πολυεστέρας, πολυαμίδιο, κλπ) σε ίνες νημάτων και υφασμάτων, για την παραγωγή μιας ευρείας ποικιλίας προϊόντων όπως hi-tech συνθετικών νημάτων, λευκών ειδών, βιομηχανικών φίλτρων και ειδών ένδυσης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2013, στην Ε.Ε. λειτουργούν 185.000 επιχειρήσεις που απασχολούν 1,7 εκατομμύρια άτομα και δημιουργούν κύκλο εργασιών 166 δισεκατομμυρίων ευρώ. Οι κλάδοι αντιπροσωπεύουν το 3% της προστιθέμενης αξίας και το 6% της απασχόλησης στο σύνολο της μεταποίησης στην Ευρώπη. Οι τομείς αυτοί στην ΕΕ αποτελούνται κυρίως από μικρές επιχειρήσεις: επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζόμενους αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 90% του εργατικού δυναμικού και παράγουν σχεδόν το 60% της προστιθέμενης αξίας.

Στο 9μηνο του 2018 η κλωστοϋφαντουργική **παραγωγή** παρέμεινε στάσιμη, ενώ στον αντίποδα, στην ένδυση υποχώρησε κατά 1,8% σε σχέση με το 2017. Όσον αφορά τον **κύκλο εργασιών**, στην κλωστοϋφαντουργία, σημειώθηκε άνοδος 1,5%, ενώ στην ένδυση καταγράφηκε υποχώρηση κατά 1%. Πτώση 0,6% εμφάνισαν στο προαναφερόμενο χρονικό διάστημα οι λιανικές πωλήσεις στην ΕΕ, έναντι αύξησης 3,8% το αντίστοιχο 9μηνο του 2017. "Αυτό οφείλεται κυρίως στην επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Ευρωζώνη".

Στον αντίποδα, σε θετική τροχιά παρέμειναν οι **εξαγωγές**, με αύξηση 4,6% στην ένδυση και 2,8% στην κλωστοϋφαντουργία. Σε απόλυτους αριθμούς, η αξία των εξαγωγών ανήλθε σε 19,7 δισ. ευρώ στην ένδυση και σε 17,3 δισ. ευρώ στην κλωστοϋφαντουργία.

Οι πέντε πρώτες χώρες – πελάτες της ΕΕ, το εννεάμηνο του 2018, ήταν κατά σειρά: η Ελβετία, με αξία εξαγωγών 4,9 δισ. ευρώ (+7,8%), οι ΗΠΑ, με 4,4 δισ. ευρώ (+2,1%), η Κίνα, με 2,9 δισ. ευρώ (+15,6%), η Ρωσία, με 2,5 δισ. ευρώ (+2,3%) και η Τουρκία, με 1,9 δισ. ευρώ (+2%).

Στο μεταξύ, η μείωση των λιανικών πωλήσεων επηρέασε και τις **εισαγωγές** στην ΕΕ. Έτσι, στην ένδυση οι εισαγωγές στο 9μηνο του 2018 ανήλθαν σε 63,3 δισ. ευρώ, αυξημένες κατά 0,5% και στην κλωστοϋφαντουργία υποχώρησαν σε 22,5 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας κάμψη 0,2%.

Όσον αφορά τους κύριους προμηθευτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά σειρά είναι: η Κίνα με 27,8 δισ. ευρώ (-2,9%), το Μπαγκλαντές με 12,8 δισ. ευρώ (+3,6%), η Τουρκία με 10,9 δισ. ευρώ (0,6%), η Ινδία με 6,1 δισ. ευρώ (-2,2%) και το Πακιστάν με 4 δισ. ευρώ (-0,9%).

Οι παραγωγικοί κλάδοι κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης έχουν υποβληθεί σε μια σειρά διαθρωτικών μεταμορφώσεων κατά τις τελευταίες δεκαετίες, λόγω του συνδυασμού των τεχνολογικών αλλαγών, της εξέλιξης του κόστους παραγωγής, της **κατάρτησης των ποσοτώσεων εισαγωγών μετά το 2004**, της εμφάνισης σημαντικών διεθνών ανταγωνιστών. Άλλη αιτία αυτής της αρνητικής εξέλιξης η βαθμιαία **κατάρτησης της Πολυωνικής Συμφωνίας της GATT**, η **τελωνειακή σύνδεση της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση** και η **ένταξη της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου**.

Η ένταξη χωρών της πρώην Ανατολικής Ευρώπης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τέλος, η στασιμότητα της κατανάλωσης σε πολλές ευρωπαϊκές αγορές.

Οι εταιρείες, παρόλο της απειλής που είχε να αντιμετωπίσει ο κλάδος, βελτίωσαν την ανταγωνιστικότητά τους μειώνοντας ή και παύοντας τη μαζική παραγωγή των απλών προϊόντων, δίνοντας παράλληλα έμφαση στη μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων με **υψηλότερη προστιθέμενη αξία.**

Οι Ευρωπαίοι παραγωγοί βρίσκονται στην παγκόσμια πρωτοπορία στις αγορές τεχνικών/βιομηχανικών κλωστοϋφαντουργικών ειδών και μη υφασμένων υφασμάτων (βιομηχανικά φίλτρα, προϊόντα υγιεινής, προϊόντα για τους τομείς της αυτοκινητοβιομηχανίας και της ιατρικής κ.λπ.), καθώς και σε υψηλής ποιότητας **ενδύματα μόδας (με μεγάλο ποσοστό σχεδιασμού).**

Ακόμη ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1007/2011 σχετικά με τις ονομασίες ινών, τη συναφή επισήμανση και τη σήμανση της σύνθεσης των ινών των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ευθυγραμμίζει τη νομοθεσία σε όλες τις χώρες της ΕΕ, προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών και μειώνει τον κίνδυνο απάτης. Κάποιες άλλες νομοθεσίες σχετικά με τα χημικά προϊόντα, τα παιχνίδια και τον εξοπλισμό ατομικής προστασίας μπορεί επίσης να επηρεάσει τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα είδη ένδυσης.

Η τάση γενικά προς προϊόντα υψηλότερης προστιθέμενης αξίας θα συνεχιστεί, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους και η παρουσία τους στις διεθνείς αγορές. Η ποιότητα και σχεδιασμός προϊόντων καθώς και η καινοτομία και τεχνολογία θεωρούνται βασικές κατευθύνσεις για να παραμείνουν οι εταιρίες ανταγωνιστικές.

Οι κύριες συστάσεις της ΕΕ για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας είναι οι ακόλουθες :

- i) Η συνέχιση της οικοδόμησης μιας βάσης για βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω επενδύσεων, στο ανθρώπινο κεφάλαιο και τη γνώση σχετικά με την έρευνα και την καινοτομία
- ii) Η διατήρηση μιας ισχυρής θέλησης για μετασχηματισμό και βελτίωση της ικανότητας για γρήγορη προσαρμογή στις εξελίξεις της αγοράς
- iii) Η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων στα περιβαλλοντικά ζητήματα και η έγκαιρη υιοθέτηση νέων περιβαλλοντικών τεχνολογιών
- iv) Η βελτίωση της εικόνας της παραγωγής κλωστοϋφαντουργικών ειδών στα μάτια των δημόσιων αρχών, στον Τύπο και τον τραπεζικό τομέα.
- v) R&D επενδύσεις σε συνδυασμό με αναζήτηση νέων επιχειρηματικών ευκαιριών στις αναδυόμενες οικονομίες.

5. Η ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Μια επιχείρηση κατασκευής έτοιμων ενδυμάτων είναι από πολύ απλή έως ιδιαίτερα σύνθετη στη δομή της (κάθετα οργανωμένες επιχειρήσεις). Η πολυπλοκότητα της οργάνωσης των διαδικασιών εξαρτάται από το μέγεθός της, την αγορά στην οποία απευθύνεται, την προστιθέμενη αξία του προϊόντος που παράγει, το είδος του προϊόντος. Για παράδειγμα σε μια επιχείρηση που το τελικό προϊόν της έχει μικρή ή ανύπαρκτη προστιθέμενη αξία, μπορεί να παρατηρηθεί η έλλειψη της διαδικασίας του σχεδιασμού.

Τυπικά, η διαδικασία της κατασκευής ενδυμάτων ακολουθεί μια κάθετη διαβάθμιση που ξεκινάει από την έρευνα αγοράς και την επιλογή της πρώτης ύλης και ολοκληρώνεται με την κατασκευή των πολλαπλών κομματιών που θα προωθηθούν στην αγορά. Συνοπτικά αυτή η διαβάθμιση θα μπορούσε να είναι η ακόλουθη:

• Έρευνα αγοράς πάνω στις τάσεις της μόδας

Εδώ περιλαμβάνονται επισκέψεις σε διεθνείς εκθέσεις, συμβουλευτικές υπηρεσίες από Γραφεία Πρόγνωσης, μελέτη των σχετικών περιοδικών πρόγνωσης και των διεθνών αγορών.

• Επιλογή υφασμάτων και αξεσουάρ

Η επιλογή αυτή μπορεί να γίνει από τους κατασκευαστές που συμμετέχουν στις Διεθνείς Εκθέσεις ως Εκθέτες ή από τους εγχώριους κατασκευαστές ή και τους τοπικούς αντιπροσώπους. Σε αυτό το στάδιο σημασία έχει η αμεσότητα της ανταπόκρισης του προμηθευτή προκειμένου το τελικό προϊόν να βγει έγκαιρα στην αγορά.

• Σχεδιασμός συλλογής

Ο σχεδιασμός γίνεται με βάση την παραπάνω έρευνα αλλά και σύμφωνα με την εικόνα της επιχείρησης, το πελατολόγιο και την αγορά στην οποία στοχεύει, τη στρατηγική που ακολουθεί. Το μάρκετινγκ μπορεί να παρέμβει στο στάδιο αυτό στο οποίο εμπλέκεται το δημιουργικό τμήμα της επιχείρησης.

• Κατασκευή πρώτου δείγματος

Εδώ περιλαμβάνονται διαδικασίες κατασκευής πατρών, στρώσης / κοπής, ραφής, πρέσα που αφορούν το τμήμα της παραγωγής της επιχείρησης. Στο στάδιο αυτό παρεμβάλλεται ο ποιοτικός έλεγχος με τον οποίο διασφαλίζεται η ποιότητα των επιμέρους διαδικασιών. Επίσης, ελέγχεται η «δημιουργική αξία» του δείγματος από τη δημιουργική ομάδα και κοστολογείται το προϊόν με τη συνδρομή και του τμήματος μάρκετινγκ.

• Κατασκευή πολλαπλών δειγμάτων

Στο τελευταίο στάδιο, το εγκεκριμένο πλέον δείγμα μπαίνει στην παραγωγή ακολουθώντας σε μαζική κλίμακα τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν για την κατασκευή του πρώτου δείγματος.

• Προώθηση του προϊόντος στην αγορά

Στο στάδιο αυτό ο τρόπος προώθησης και τα άτομα που εμπλέκονται έχουν σχέση με τον τρόπο που δραστηριοποιείται η επιχείρηση στην αγορά. Για παράδειγμα, αν τα ενδύματα διατίθενται μέσω δικτύου καταστημάτων, χονδρεμπόρων, αντιπροσώπων κ.λ.π.

Για να αναπτύξει μια επιχείρηση τις παραπάνω λειτουργίες στη διαδικασία παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων είναι οργανωμένη σε επιμέρους τμήματα που εμπλέκονται το καθένα ξεχωριστά, αλλά και συνολικά στα διάφορα στάδια σχεδιασμού και παραγωγής του προϊόντος. Ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητες διαφορετικών τύπων επιχειρήσεων τα τμήματα που ενσωματώνει μια σύγχρονη επιχείρηση έτοιμων ενδυμάτων είναι τα ακόλουθα:

1. Η διοίκηση
2. Το δημιουργικό τμήμα
3. Το εμπορικό τμήμα
4. Το τμήμα μάρκετινγκ
5. Η παραγωγή

Τα παραπάνω τμήματα δεν υπάρχουν σε όλες τις επιχειρήσεις έτοιμων ενδυμάτων, ενώ ο συνδυασμός διοίκηση / παραγωγή είναι η πιο απλή μορφή οργάνωσης των λειτουργιών μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Η έλλειψη δημιουργικού τείνει να εκλείψει στις σύγχρονες μορφές επιχειρήσεων ενώ το εμπορικό κομμάτι είναι σχεδόν αναπόσπαστο στο πλαίσιο εφαρμογής νέων στρατηγικών που στόχο έχουν την κατάκτηση νέων αγορών. Το πιο «βαρύ» κομμάτι των επιχειρήσεων ένδυσης παραμένει αυτό της παραγωγής. Είναι αυτό που έχει το μεγαλύτερο μερίδιο κόστους στο τελικό προϊόν και που δέχεται ανελέητο ανταγωνισμό από χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία. Η μεταφορά αυτού του τμήματος σε χώρες με χαμηλότερο εργατικό κόστος έχει πραγματοποιηθεί από μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων ένδυσης οι οποίες διατηρούν στην έδρα τους τα υπόλοιπα τμήματα.

6. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΞΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ

Τα μέτρα πολιτικής παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός βιομηχανικού κλάδου. Στην Ελλάδα κάτω από την πίεση του εργατικού κόστους, τη μείωση των μισθών και την οικονομική κρίση, ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης αναγκάστηκε να προχωρήσει σε κινήσεις που θα βοηθούσαν τις επιχειρήσεις να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Μετέφεραν πολλές δραστηριότητες τους (ραφεία – συσκευασία - βαφεία), σε χώρες όπως η Βουλγαρία, η Ισπανία, η Ιταλία, η Βόρεια Μακεδονία, η Πορτογαλία και η Τουρκία οι οποίες εφαρμόζουν ελκυστικότερες πολιτικές κινήτρων. Τα επενδυτικά, φορολογικά και άλλα κίνητρα των χωρών αυτών αναλύονται παρακάτω.

6.1 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Η Βουλγαρία απολαμβάνει ένα από τα πιο σταθερά πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η οικονομία της διατηρεί την εξαιρετική της απόδοση παρά τις παγκόσμιες προκλήσεις. Το ποσοστό του ΑΕΠ της διατηρήθηκε σταθερό στα ίδια επίπεδα με τις προηγούμενες χρονιές στο 3,6%. Παρόλο που οι εξαγωγές της αυξήθηκαν στα 28.5 δις ευρώ, ανοδική πορεία είχαν και οι εισαγωγές της με αποτέλεσμα το εμπορικό ισοζύγιο να παραμείνει ελλειμματικό στο -2,1%. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στη Βουλγαρία μειώθηκαν κατά -21,90 εκατ. ευρώ το 2018. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στη Βουλγαρία ήταν κατά μέσο όρο 176,83 εκατ. ευρώ από το 1996 έως το 2018, φτάνοντας σε υψηλά επίπεδα ύψους 1018,40 εκατ. ευρώ το Δεκέμβριο του 2007 και χαμηλά -414 σε εκατ. ευρώ τον Σεπτέμβριο του 2010.

Η Πολιτική και επιχειρηματική σταθερότητα, οι ευνοϊκότεροι φόροι της ΕΕ, το εξειδικευμένο και ταλαντούχο εργατικό δυναμικό, το ανταγωνιστικό κόστος της επιχειρηματικής δραστηριότητας, το φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον, οι κυβερνητικές επιχορηγήσεις και οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις, ο ρυθμός ανάπτυξης, η στρατηγική θέση της Βουλγαρίας, η υποδομή μεταφορών και ο ελκυστικός τρόπος ζωής είναι οι πιο σημαντικοί παράγοντες για προσέλκυση επενδύσεων στην Βουλγαρία.

Η Βουλγαρική κυβέρνηση υποστηρίζει συγκεκριμένες βιομηχανίες βάσει του νόμου για την προώθηση των επενδύσεων (**IPA- Investment Promotion Act**). Ανάλογα με το μέγεθος της επένδυσης, τον οικονομικό τομέα και την περιοχή της χώρας στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση, ο επενδυτής μπορεί να λάβει πιστοποιητικό για κατηγορία επενδύσεων. ("Κατηγορία Α" ή "Κατηγορία Β") ή πιστοποιητικό για έργο προτεραιότητας. Το απαιτούμενο κεφάλαιο για την εγγραφή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης στη Βουλγαρία είναι 1 ευρώ. Υπάρχει ένα ενιαίο μητρώο εταιρειών "Το εμπορικό μητρώο" και η εγγραφή διαρκεί 3-7 ημέρες. Η χώρα κατέχει την 8η θέση ανάμεσα σε 183 χώρες ανά τον κόσμο όσον αφορά την ευκολία απόκτησης πίστωσης

και είναι από τις 10 πρώτες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και της Κεντρικής Ασίας που προστατεύει καλύτερα τους επενδυτές της

Οι επενδύσεις που μπορούν να λάβουν πιστοποιητικό κατηγορίας είναι επενδύσεις σε ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία και η σχετική με αυτές δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, οι οποίες πληρούν σωρευτικά τους ακόλουθους όρους:

(i) Οι επενδύσεις να συνδέονται με τη δημιουργία μιας νέας επιχείρησης ή την επέκταση μιας υφιστάμενης επιχείρησης / επιχειρηματικής δραστηριότητας.

(ii) Οι επενδύσεις πραγματοποιούνται σε έναν από τους ακόλουθους οικονομικούς τομείς:

➤ Στον βιομηχανικό τομέα μεταποίησης

➤ Στον τομέα των υπηρεσιών:

* Δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των υπηρεσιών ·

* R&D και επαγγελματικές δραστηριότητες σε κεντρικά γραφεία.

* Εκπαίδευση

* Υπηρεσίες υγείας και ιατρικής περίθαλψης ·

* Αποθήκευση και δραστηριότητες υποστήριξης για τη μεταφορά προϊόντων

(iii) Τα έσοδα από το επενδυτικό σχέδιο να ανέρχονται τουλάχιστον στο 80% των συνολικών εσόδων της εταιρείας.

(iv) Η επένδυση πρέπει να διατηρηθεί για τουλάχιστον πέντε έτη (τρία έτη για τις MME).

(v) Η προθεσμία για την υλοποίηση της επένδυσης πρέπει να είναι έως 3 έτη.

(vi) Το ποσό της επένδυσης για το έργο δεν πρέπει να είναι μικρότερο από 20 εκατομμύρια ευρώ Κατηγορία Α και 10 εκατ. Ευρώ για την Κατηγορία Β. Το όριο αυτό μπορεί να μειωθεί για επενδύσεις σε οικονομικά μειονεκτικές περιοχές και για επενδύσεις σε δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας των βιομηχανικών κλάδων και των τομέων των υπηρεσιών.

(vii) Τουλάχιστον το 40% των επιλέξιμων δαπανών να χρηματοδοτούνται από ιδίους πόρους του επενδυτή ή μέσω εξωτερικής χρηματοδότησης υπό μορφή που αποκλείει τη δημόσια στήριξη.

(viii) Δημιουργία και διατήρηση απασχόλησης που συνδέεται άμεσα με την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και η οποία αντιπροσωπεύει καθαρή αύξηση του

αριθμού των εργαζομένων στην εταιρεία, η οποία διατηρείται για μια ελάχιστη περίοδο 5 ετών για τις μεγάλες επιχειρήσεις και 3 ετών για τις ΜΜΕ.

- (ix) Τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν για τους σκοπούς της επένδυσης είναι καινούργια και αγοράστηκαν υπό συνθήκες αγοράς από πρόσωπα ανεξάρτητα από τον επενδυτή.

Τα οφέλη για τους πιστοποιημένους επενδυτές περιλαμβάνουν:

- Συντομευμένες διοικητικές διαδικασίες
- Προνομιακή απόκτηση κρατικής ή δημοτικής γης
- Χρηματοδοτική υποστήριξη για επαγγελματική κατάρτιση / εκπαίδευση
- Επιχορηγήσεις υποδομής
- Ατομικές διοικητικές υπηρεσίες

6.1.1 Επενδυτικά Κίνητρα

Ο κατάλογος των κινήτρων σύμφωνα με τα οποία η Βουλγαρία κατατάσσεται στις πιο ελκυστικές χώρες του κόσμου για επενδύσεις είναι:

1. Μέλος της ΕΕ
2. Ισχυρή οικονομική ανάπτυξη
3. Χαμηλό κόστος εργασίας
4. Χαμηλό κόστος επιχειρηματικής δραστηριότητας
5. Εξαιρετικά χαμηλοί φόροι - (**10%** φόρος επί των εταιρικών κερδών, **0%** φόρος εταιρειών σε περιοχές με υψηλή ανεργία, **10%** κατ' αποκοπήν φόρος εισοδήματος). Ο συντελεστής φορολογίας των μερισμάτων είναι **5% και 0% για Ευρωπαίους φορολογούμενους.** *Η Βουλγαρία έχει υπογράψει πάνω από 50 Συνθήκες Διπλής Φορολογίας*
6. Εργατικό δυναμικό με χαμηλό μισθό και συνολικό κόστος (250 ευρώ ο κατώτατος μισθός, περίπου 450-500 ευρώ ο μέσος μισθός)
7. 200-350 ευρώ ο μέσος όρος των ενοικίων για τα γραφεία. Το μέσο ενοίκιο για αποθήκες είναι περίπου 2-4 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο.
8. Αγορά οχημάτων στο όνομα της εταιρείας, σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές, με πολύ χαμηλή φορολογική επιβάρυνση και χαμηλότατο κόστος κατοχής και συντήρησης

9. Κόστος χρήσης

- Ηλεκτρική ενέργεια: 0,078 (€/kWh)
- Φυσικό αέριο: 0,032€ (€/kWh)
- Κόστος εργασίας: 261€
- Επιτόκιο ενοικίου 3,27€(m²/μήνα)
- Μεταφορικό κόστος: 3,15€

10. Ευνοϊκή νομοθεσία για τις επενδύσεις

11. Πρόσβαση στα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ

Υπάρχουν δύο κατηγορίες επιλέξιμων επενδύσεων για επενδυτική στήριξη ανάλογα με το ποσό της επένδυσης:

- Κατηγορία Α: ελάχιστο ποσό 32 εκατ. BGN (16, 3 εκατ. ευρώ).
- Κατηγορία Β: ελάχιστο ποσό 16 εκατ. BGN (€ 8,2 εκατ. ευρώ)

Τα κίνητρα εξαρτώνται από την επενδυτική κατηγορία στην οποία ανήκει:

- Χρηματοδοτική ενίσχυση για την κατασκευή στοιχείων υλικής υποδομής για την κατηγορία Α.
- Εξατομικευμένες διοικητικές υπηρεσίες για την κατηγορία Α.
- Χρηματοδοτική ενίσχυση έως και 25% για κατάρτιση με στόχο την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων από το μισθωτό προσωπικό τόσο για την κατηγορία Α όσο και για την κατηγορία Β ·
- Ταχύτερες διοικητικές υπηρεσίες τόσο για την κατηγορία Α όσο και για την κατηγορία Β.
- Πώληση ή απόκτηση έναντι περιορισμών πραγματικών δικαιωμάτων σε ιδιωτικά κρατικά ή δημοτικά ακίνητα, χωρίς προσφορά ή δημοπρασία τόσο για την κατηγορία Α όσο και για την κατηγορία Β ·
- Επιστροφή του κόστους εργασίας που καταβάλλεται από τον εργοδότη και για τις δύο κατηγορίες.

Γενικά, οι κατηγορίες επενδύσεων Α και Β και τα επενδυτικά σχέδια προτεραιότητας διακρίνονται όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως ανάλογα με την αξία, την περιφερειακή και τομεακή κατανομή της επένδυσης (Πίνακας 2&3)

Πίνακας 2. Κριτήρια- Επενδυτική Αξία(σε εκ. €)		
Κλάδο	Κατηγορία Β	Κατηγορία Α
Δραστηριότητες στη μεταποιητική βιομηχανία	2,5	5
Σε δήμους με ποσοστό ανεργίας ίσο ή μεγαλύτερο από τη χώρα	1	2
Δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας στον μεταποιητικό τομέα για ολόκληρη τη χώρα	1	2
Δραστηριότητες στον τομέα των υπηρεσιών, όπως: - αποθήκευση και δραστηριότητες υποστήριξης για τη μεταφορά - εξωτερική ανάθεση επιχειρηματικών διαδικασιών (για διοικητικές και γραφειοκρατικές δραστηριότητες)	0,75	1,5
Οι δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας στον τομέα των υπηρεσιών, όπως: - ICT και τεχνολογίες ηλεκτρονικών υπολογιστών - R&D - δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων - εκπαίδευση - υγειονομική περίθαλψη - τη λογιστική και τον λογιστικό έλεγχο - αρχιτεκτονική και μηχανική	0,5	1

Πίνακας 3. Κριτήρια- Θέσεις Εργασίας που δημιουργούνται από την επένδυση (+Επενδυτική Αξία)		
Κλάδο	Κατηγορία Β	Κατηγορία Α
Γενική περίπτωση: Βιομηχανία μεταποίησης	1 100 θέσεις εργασίας	2 150 θέσεις εργασίας
Γενική περίπτωση: Τομέας υπηρεσιών	0,25 100 θέσεις εργασίας	0,50 150 θέσεις εργασίας
Δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας στον μεταποιητικό τομέα για ολόκληρη τη χώρα	10 θέσεις εργασίας	25 θέσεις εργασίας

<p>Δραστηριότητες στον τομέα των υπηρεσιών, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - αποθήκευση και δραστηριότητες υποστήριξης για τη μεταφορά - εξωτερική ανάθεση επιχειρηματικών διαδικασιών (για διοικητικές και γραφειοκρατικές δραστηριότητες) 	10 θέσεις εργασίας	25 θέσεις εργασίας
<p>Οι δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας στον τομέα των υπηρεσιών, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ICT και τεχνολογίες ηλεκτρονικών υπολογιστών - R&D - δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων - εκπαίδευση - υγειονομική περίθαλψη - τη λογιστική και τον λογιστικό έλεγχο - αρχιτεκτονική και μηχανική 	25 θέσεις εργασίας	50 θέσεις εργασίας

Επενδυτικά κίνητρα για επενδυτικά έργα προτεραιότητας:

- Ευκαιρίες για άλλες μορφές κρατικών ενισχύσεων, θεσμική στήριξη, συμπράξεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα ή κοινές επιχειρήσεις.

Κίνητρα για επενδύσεις σε βιομηχανικές ζώνες:

- Διαφορετικός τύπος συναλλαγών μεταξύ του επενδυτή και της νομικής οντότητας που δημιουργήθηκε για τους σκοπούς της κατασκευής και της ανάπτυξης βιομηχανικών ζωνών.
- 1) Διαθεσιμότητα κενών χώρων για βιομηχανικές δραστηριότητες, παραγωγή, κατασκευή και αποθήκευση
 - 2) Ελεύθερη σύνδεση με υπηρεσίας φυσικού αερίου, νερού κλπ.
 - 3) Πλεονεκτική θέση – πρόσβαση σε πανευρωπαϊκά και διεθνή αεροδρόμια, σιδηροδρόμους κλπ.
 - 4) Οι Ξένοι Επενδυτές μπορούν να κατέχουν άμεσα ή να εκμισθώνουν ακίνητα. Διαθέτει χώρους γραφείων υψηλής ποιότητας σε ανταγωνιστικότερο επίπεδο ενοικίασης στην Ευρώπη

Πίνακας 4. Κριτήρια για Επενδυτικά Έργα Προτεραιότητας (σε εκ. €)

Κλάδο	Αξία Επένδυσης (σε εκ. €)	Θέσεις Εργασίας
Γενική περίπτωση (σε ολόκληρη τη χώρα, όλοι οι τομείς)	50	200
Στη βιομηχανική ζώνη κατασκευής και σε βιομηχανικό πάρκο ανάπτυξης	25	70
Σε δήμους με ποσοστό ανεργίας ίσο ή μεγαλύτερο από τη χώρα	25	100
Στις δραστηριότητες υψηλής τεχνολογίας στον τομέα της μεταποίησης για ολόκληρη τη χώρα	25	100
Στην κατασκευή ενός τεχνολογικού πάρκου	15	50
Στην εκπαίδευση, την ανθρώπινη υγειονομική περίθαλψη, τις δραστηριότητες τηλεφορικής, έρευνας και ανάπτυξης, τις δραστηριότητες των κεντρικών γραφείων	10	50

Όλα τα παραπάνω κίνητρα αναφέρονται τόσο για την κατηγορία Α όσο και Β. Τα ειδικά κίνητρα για επενδυτικά έργα προτεραιότητας περιλαμβάνουν:

- Θεσμική υποστήριξη
- Χρηματοδοτικές επιχορηγήσεις έως και 50% για έργα εκπαίδευσης και R&D
- Επιχορηγήσεις μέχρι 10% για κατασκευαστικά έργα
- Απαλλαγή από τον κρατικό φόρο για αλλαγή της κατάστασης της γης
- Απόκτηση ακινήτου ιδιωτικού ή ιδιωτικού δημοτικού ακινήτου χωρίς προσφορά και σε τιμή κατώτερη από την αγορά, αλλά όχι χαμηλότερη από τη φορολογική εκτίμηση του ακινήτου
- Δημιουργία εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα με δήμους, πανεπιστήμια, άλλους οργανισμούς από το Δήμο ακαδημαϊκή κοινωνία και άλλα.

6.1.2 Φορολογικά Κίνητρα

- *Κίνητρο για παραγωγικές δραστηριότητες σε δήμους υψηλής ανεργίας*

0% φόρος εταιρειών σε περιοχές με υψηλή ανεργία και 10% κατ'αποκοπήν φόρος εισοδήματος. Το ποσό του ετήσιου φόρου εισοδήματος εταιρειών που οφείλεται από οντότητες στα κέρδη τους, από τη μεταποίηση μπορεί να μειωθεί εν μέρει ή πλήρως εάν οι δραστηριότητες διεξάγονται σε δήμους με υψηλή ανεργία.

Υπάρχουν ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για την εφαρμογή του κινήτρου (συμπεριλαμβανομένων των όρων που επιβάλλονται βάσει των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις).

• *Κίνητρο ΦΠΑ για μεγάλα επενδυτικά σχέδια*

Οι φορείς που επενδύουν σε μεγάλο επενδυτικό σχέδιο μπορούν να επωφεληθούν από την ταχύτερη είσπραξη του ΦΠΑ και την αυτοεπιβολή του ΦΠΑ κατά την εισαγωγή ορισμένων αγαθών.

Υπάρχουν ορισμένες ειδικές απαιτήσεις για την εφαρμογή του κινήτρου ΦΠΑ, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης εξουσιοδότησης από το Υπουργείο Οικονομικών της Βουλγαρίας.

- Το ποσό του ΦΠΑ στη Βουλγαρία είναι 20% με ορισμένες εξαιρέσεις. Ορισμένες προσφορές δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ / αγορά γης, αγορές μετοχών κ.λπ. Ορισμένα έχουν μικρότερο ποσό ΦΠΑ.
- Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων: 10% επί του φορολογητέου εισοδήματος.
- Ο συντελεστής φορολογίας των μερισμάτων είναι 5% και 0% για Ευρωπαίους φορολογούμενους
- Δεν υπάρχουν περιορισμοί όσον αφορά τον επαναπατρισμό του κεφαλαίου

Οι φορολογικές ελαφρύνσεις ισχύουν σε ορισμένες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων:

- Υποχρεωτικές εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας
- Τακτικές εκπτώσεις για ελεύθερους επαγγελματίες, εισοδήματα από ενοίκια κλπ.
- Προαιρετική προσωπική ασφάλιση μέχρι ορισμένα όρια
- Ορισμένες δωρεές και άλλες ειδικές καταστάσεις (π.χ. αναπηρίες).
- Φόρος κατ'αποκοπή ισχύει για ορισμένες ατομικές επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των 50 χιλ. (Περίπου 25 χιλ. Ευρώ).

Συνεισφορές εργοδοτών στη Βουλγαρία

Οι κύριες συνεισφορές και φόροι που σχετίζονται με μισθούς στη Βουλγαρία είναι:

- Προσωπικός φόρος εισοδήματος
- Κρατική ασφάλιση σύνταξης
- Πρόσθετη Υποχρεωτική Ασφάλιση Σύνταξης

- Ασφάλιση κοινωνικού ατυχήματος και επαγγελματικής θανάτου
- Ασφάλεια υγείας

Προσωπικός φόρος εισοδήματος στη Βουλγαρία καθορίζεται σε **ποσοστό 10%** του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος των εργαζομένων, μειωμένο με τις κοινωνικές εισφορές που καταβάλλουν οι εργαζόμενοι και άλλες φορολογικές ελαφρύνσεις σύμφωνα με τον νόμο περί φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων.

Η κρατική ασφάλιση συντάξεων στη Βουλγαρία διέπεται από τον κώδικα κοινωνικής ασφάλισης. Αυτή η υποχρεωτική ασφάλιση χωρίζεται σε τρεις υποσφαλίσεις:

Ασφάλιση Σύνταξης:

- Για τους εργαζομένους που γεννήθηκαν πριν από την 01.01.1960 το ποσοστό είναι 17,8% από το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα. Η ασφάλιση κατανέμεται μεταξύ του εργαζομένου σε ποσοστό 7,9% και του εργοδότη σε 9,8%. Εάν οι εργαζόμενοι κάνουν ειδικούς τύπους εργασίας σύμφωνα με τον Κώδικα Εργασίας της Βουλγαρίας, το ποσοστό μπορεί να είναι υψηλότερο.
- Για τους υπαλλήλους που γεννήθηκαν μετά την 31.12.1959 το ποσοστό είναι 12,8% από το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα. Η ασφάλιση κατανέμεται μεταξύ του εργαζομένου σε 5,7% και του εργοδότη σε 7,1%. Εάν οι εργαζόμενοι κάνουν ειδικούς τύπους εργασίας σύμφωνα με τον Κώδικα Εργασίας της Βουλγαρίας, το ποσοστό μπορεί να είναι υψηλότερο.
- Κοινή ασφάλιση ασθένειας και μητρότητας: Η ασφάλιση είναι υποχρεωτική για όλους τους υπαλλήλους και όχι για το φύλο. Το ποσοστό είναι 3,5% για το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα και καταβάλλεται 40% από τον εργαζόμενο και 60% από τον εργοδότη
- Ασφάλιση ανεργίας: Το ποσοστό είναι 1% του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος και καταβάλλεται 40% από τον εργαζόμενο και 60% από τον εργοδότη

Πρόσθετη Υποχρεωτική Ασφάλιση Σύνταξης: Αυτή η ασφάλιση καταβάλλεται μόνο από υπαλλήλους που γεννήθηκαν μετά την 31.12.1959. Το ποσοστό ισούται με το 5% του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος και καταβάλλεται από τον εργαζόμενο 2,2% και το 2,8% από τον εργοδότη. Η κοινωνική ασφάλιση λόγω θανάτου κατά τη διάρκεια επαγγελματικής δραστηριότητας κυμαίνεται μεταξύ 0,4 και 1,1 για το συνολικό ακαθάριστο εισόδημα του εργαζομένου και πληρώνεται μόνο από τον εργοδότη. Το επιτόκιο εξαρτάται από τον τύπο δραστηριότητας του εργοδότη.

Ασφάλεια υγείας

Η ασφάλιση οφείλεται σύμφωνα με τον νόμο περί ασφάλισης υγείας και το ποσοστό καθορίζεται στο 8% του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος του εργαζομένου

6.1.3 Κίνητρα απασχόλησης και κατάρτισης που παρέχονται από το Εθνικό Γραφείο Ευρέσεως Εργασίας

6.1.3.1 Προγράμματα και μέτρα για την απασχόληση νέων και / ή μειονεκτούντων ατόμων στην αγορά εργασίας στη Βουλγαρία

Εάν πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις, ο Οργανισμός Απασχόλησης μπορεί να καλύψει το ποσό των μισθολογικών εξόδων και των οφειλόμενων δόσεων κοινωνικής και υγειονομικής ασφάλειας για λογαριασμό του εργοδότη για όλη τη διάρκεια της σύμβασης εργασίας για κάθε μισθωτό (αλλά όχι περισσότερο από 12 μήνες), καθώς και τα έξοδα εκπαίδευσης για απόκτηση επαγγελματικών προσόντων (για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες).

Απαιτήσεις (Κριτήρια επιλεξιμότητας):

I. Το πρόσωπο πρέπει να ελέγχεται από το τμήμα της Υπηρεσίας Απασχόλησης βάσει σύμβασης μεταξύ του Οργανισμού και του εργοδότη.

II. Άνεργοι έως 29 ετών - (έχει απασχόληση από τον εργοδότη για τουλάχιστον 12 μήνες, η περίοδος επιδότησης δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες).

III. Άνεργοι έως 29 ετών με μειωμένη εργασιακή ικανότητα ή από κοινωνικούς φορείς που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευσή τους

- Παροχή απασχόλησης από τον εργοδότη για τουλάχιστον 12 μήνες
- Η περίοδος επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες, για κάθε άνεργο,
- Η επιδότηση θα είναι περίπου 123€ (240 BGN) για τα άτομα με δευτεροβάθμια και χαμηλότερη εκπαίδευση, 153€ (300 BGN) για τα άτομα με ανώτερη εκπαίδευση.

IV. Άνεργοι μέχρι 29 ετών, που απέκτησαν κατά τους τελευταίους 24 μήνες εκπαίδευση σε θέση ή μέρος της θέσης εργασίας που απαιτείται για τη θέση,

- Παροχή απασχόλησης από τον εργοδότη για τουλάχιστον 9 μήνες
- Η περίοδος επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τους 9 μήνες,
- Η επιχορήγηση για κάθε άνεργο θα είναι 123€ (240 BGN)

V. Άνεργοι με μόνιμη μειωμένη εργασιακή ικανότητα

- Απαιτείται απασχόληση από τον εργοδότη για τουλάχιστον 12 μήνες

- Η περίοδος επιχορήγησης δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες, για κάθε άνεργο
- Η επιδότηση θα είναι περίπου 123€ (240 BGN) για τα άτομα με δευτεροβάθμια και χαμηλότερη εκπαίδευση, 153€ (300 BGN) για τα άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση.

VI. Άνεργοι - μονογονεϊκοί γονείς (υιοθετικοί γονείς) ή μητέρες (υιοθετικές μητέρες) με παιδιά μέχρι 3 ετών

- Παροχή απασχόλησης από τον εργοδότη για τουλάχιστον 12 μήνες
- Η περίοδος επιδότησης δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες, για κάθε άνεργο
- Η επιδότηση θα είναι περίπου 123€ (240 BGN) για τα άτομα με δευτεροβάθμια και χαμηλότερη εκπαίδευση, 153€ (300 BGN) για τα άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση.

VII. Άνεργοι άνω των 50 ετών και άνδρες άνω των 55 ετών

- Παροχή απασχόλησης από τον εργοδότη για τουλάχιστον 12 μήνες
- Η περίοδος επιδότησης δεν υπερβαίνει τους 6 μήνες, για κάθε άνεργο
- Η επιδότηση θα είναι περίπου 123€ (240 BGN) για τα άτομα με δευτεροβάθμια και χαμηλότερη εκπαίδευση, 153€ (300 BGN) για τα άτομα με τριτοβάθμια εκπαίδευση.

VIII. Το ίδιο κίνητρο ισχύει για εργοδότες που αποδέχονται άτομα για κατάρτιση ή/και εργασία. Υπό όρους άνεργους ηλικίας κάτω των 29 ετών, υπό την καθοδήγηση των τμημάτων του Οργανισμού Απασχόλησης βάσει σύμβασης που έχει συναφθεί για την περίοδο εκπαίδευσης ή εργασία υπό δοκιμασία, αλλά όχι περισσότερο από 6 μήνες.

6.1.3.2 Προγράμματα προστασίας της απασχόλησης και μέτρα για την κατάρτιση και τα προσόντα

Ένας εργοδότης που παρέχει διατήρηση και βελτίωση των προσόντων των μισθωτών εργαζομένων και υπαλλήλων μπορεί να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση του μισού του μέγιστου καθορισμένου ποσού για την κατάρτιση ενός ατόμου (το μέγιστο ποσό είναι 256 € (5500 BGN) σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Απασχόλησης) .

6.1.3.3 Φορολογική έκπτωση για την απασχόληση ατόμων σε συγκεκριμένες κοινωνικές συνθήκες

Ο εργοδότης δικαιούται να εκπέσει από το φορολογητέο εισόδημά του, ως πρόσθετη αποζημίωση, ποσό ίσο με την αμοιβή, την κοινωνική ασφάλιση, την ασφάλιση υγείας

και την ανεργία που καταβάλλεται για τους ακόλουθους απασχολούμενους για περίοδο τουλάχιστον 12 μηνών:

§ Άτομα που έχουν εγγραφεί ως άνεργοι για περίοδο που υπερβαίνει το ένα έτος.

§ Άτομα που έχουν εγγραφεί ως άνεργοι και είναι άνω των 50 ετών.

§ Άτομα με αναπηρία που έχουν εγγραφεί ως άνεργοι.

Κλάδος Κλωστοϋφαντουργίας στη Βουλγαρία

Η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης στη Βουλγαρία είναι η δεύτερη πιο σημαντική βιομηχανία (μετά τον τουρισμό) για την οικονομία της χώρας. Αυτή η βιομηχανία περιλαμβάνει περίπου 3000 μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν περίπου 170. 000 άτομα. Ο κλάδος της βιομηχανίας ενδυμάτων στη Βουλγαρία έχει ένα από τα υψηλότερα μερίδια στην απασχόληση. Επί του παρόντος, η Βουλγαρία είναι η πιο ανθεκτική αγορά της Ευρώπης για την παραγωγή ενδυμάτων. Οι εξαγωγές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ενδυμάτων από τη Βουλγαρία αυξήθηκαν σε σχέση με τα προηγούμενα έτη. Το 86% όλων των εξαγωγών αυτών των προϊόντων κατευθύνεται προς τις χώρες της ΕΕ

Τα πλεονεκτήματα για την παραγωγή στη Βουλγαρία είναι:

- Ο Μέσος μισθός στην Βουλγαρία είναι **250€**
- Συνεισφορά εργοδοτικής κοινωνικής ασφάλισης είναι **35%**
- Το κόστος εργασίας είναι **0,09 €** ανά λεπτό, 54% χαμηλότερο σε σχέση με το ελληνικό
- Η Βουλγαρία είναι στην Ευρώπη, που σημαίνει ότι γεωγραφικά είναι πιο κοντά από άλλους κατασκευαστές ενδυμάτων (όπως η Κίνα)
- Χαμηλό κόστος μεταφοράς και γρήγορη ανταπόκριση μέσω γρήγορης παράδοσης
- Ανταγωνιστικές τιμές, μέση τιμή ραφής **1,76€** ανά τεμάχιο.
- Υψηλή ποιότητα
- Ευελιξία για μεγάλες και μικρές παραγγελίες
- Εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης
- Συνεπής αξιοπιστία
- Εκσυγχρονισμένη τεχνολογική βάση
- Σύγχρονα συστήματα διαχείρισης ποιότητας παραγωγής
- Κατάργηση των φόρων εισαγωγής των βουλγαρικών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και ειδών ένδυσης στην ΕΕ, γεγονός που διευκολύνει την παράδοση σε αυτές τις αγορές

Τα φορολογικά και επενδυτικά κίνητρα τα οποία αναφέρθηκαν παραπάνω ισχύουν και για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας.

Από το 2012 η Βουλγαρία βρίσκεται στο επίκεντρο των εμπορικών σημάτων μεσαίου μεγέθους. Οι εταιρείες αφήνουν την Άπω Ανατολή και επιστρέφουν στην περιοχή των Βαλκανίων. Η δύναμη της χώρας έγκειται στην παραγωγή προϊόντων υψηλότερης ποιότητας, όπως κοστούμια, μπλάνες, παλτά και γυναικεία ενδύματα. Ο τομέας βασίζεται λιγότερο στις ξένες επενδύσεις και περισσότερο στη δημιουργία πλατφορμών σε συνεργασία με τις βουλγαρικές εταιρείες. Οι μεγαλύτερες εταιρείες (πάνω από 100 εργαζόμενους) σήμερα ασχολούνται με το ράψιμο μεγάλης ποσότητας για παράδειγμα με παλτά, παντελόνια και κοστούμια. Η Βουλγαρία ανταποκρίνεται στον όρο "ταχεία μόδα" ως ισχυρή εταιρός. Οι μεγάλες παραγγελίες μπορούν να επεξεργαστούν και παραδοθούν γρήγορα. Ο μεγαλύτερος αριθμός εταιρειών ένδυσης βρίσκεται στη Νοτιοδυτική περιφέρεια της Βουλγαρίας (1.404), στα Νότια (1380) και Βόρεια (536). Οι εταιρείες υφάσματος βρίσκονται κυρίως στις περιοχές της Νότιας περιφέρειας (193) Νοτιοδυτικής (156) και Βόρειας(71). Όσον αφορά τη βιομηχανία ενδυμάτων οι περισσότερες εταιρείες για τα γυναικεία ρούχα βρίσκονται στην πόλη της Ρούσας ενώ για τα ανδρικά ρούχα μέσα στο Πλέβεν ενώ στο Πλόβντιβ υπάρχουν εταιρείες με ρούχα για γυναίκες και άνδρες.

6.2 ΙΣΠΑΝΙΑ

Η Ισπανία κατέχει εξέχουσα θέση παγκοσμίως για τη σημασία της οικονομίας της. Η 14^η μεγαλύτερη οικονομία παγκοσμίως, προσφέρει μια από τις πιο ελκυστικές εγχώριες αγορές της Ευρώπης ως την 5^η οικονομία της ΕΕ. Με ένα ΑΕΠ ύψους 1,16 δισεκατομμυρίων ευρώ, αριθμεί 46 εκατομμύρια καταναλωτές, επιπλέον των 75 εκατομμυρίων τουριστών που επισκέπτονται την Ισπανία ετησίως. Το ισπανικό εμπορικό έλλειμμα διευρύνθηκε σε 2,57 δισ. ευρώ το 2018 από 1,99 δισεκ. ευρώ το 2017

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ισπανία μειώθηκαν κατά -9.659 εκατ. ευρώ τον 2018. Από το 1993 έως το 2018 οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ισπανία ανήλθαν κατά μέσο όρο σε 2.071,75 εκατ. ευρώ, φτάνοντας σε υψηλά επίπεδα 23.250 εκατ. ευρώ τον Οκτώβριο του 2007 και σε χαμηλά επίπεδα -9.659 εκατ. Ευρώ το 2018.

Η Ισπανία προσφέρει επιχειρηματικές ευκαιρίες σε επιχειρήσεις σε τομείς και δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας, κάτι που είναι ιδιαίτερα ελκυστικό για τους διεθνείς επενδυτές, δεδομένου του μεγάλου δυναμικού ανάπτυξής τους. Οι επενδυτές χρειάζονται συνολικά 47 ημέρες για την εγγραφή και ίδρυση εταιρίας στην Ισπανία. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών, ένα από τα τρία έργα που ελήφθησαν εντάχθηκε σε τομείς υψηλής τεχνολογικής αξίας και με σημαντική συμβολή της R&D, όπως αυτές των ICT, της αυτοκινητοβιομηχανίας, των φαρμακευτικών

προϊόντων, της βιοτεχνολογίας και των επιστημών υγείας, του περιβάλλοντος, την αεροναυπηγική και την αεροδιαστημική, τον τουρισμό και τις επιχειρηματικές υπηρεσίες, μεταξύ άλλων.

Στην Ισπανία υπάρχουν ήδη πάνω από 12.300 ξένες εταιρείες που εκπροσωπούν όλους τους τομείς της οικονομίας: Βιομηχανική, Τεχνολογική και Υπηρεσίες. Σύμφωνα με τη Forbes, 70 από τους 100 κορυφαίους παγκόσμιους ηγέτες έχουν επενδύσεις στην Ισπανία και, σύμφωνα με την Thomson Reuters, 90 από τις 100 κύριες εταιρείες στον τομέα της R&D έχουν θυγατρική στην Ισπανία.

Προκειμένου να προωθηθούν οι επενδύσεις, η απασχόληση, η ανταγωνιστικότητα και η οικονομική ανάπτυξη, το ισπανικό κράτος και οι άλλες δημόσιες αρχές της Ισπανίας αναπτύσσουν και εδραιώνουν ένα ευρύ και πλήρες φάσμα μέσων και κινήτρων ενίσχυσης, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της απασχόλησης αορίστου χρόνου, των επενδύσεων και της έρευνας, της ανάπτυξης και της τεχνολογικής καινοτομίας.

Επιπλέον, δεδομένου ότι η Ισπανία είναι κράτος μέλος της ΕΕ, οι δυνητικοί επενδυτές μπορούν να επωφεληθούν από προγράμματα ευρωπαϊκής βοήθειας, τα οποία καθιστούν ακόμη πιο ελκυστικές τις επενδύσεις στην Ισπανία.

Αυτά τα μέτρα ενίσχυσης για τις επενδύσεις μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- Κρατικά κίνητρα για κατάρτιση και απασχόληση.(Νόμος 30/2015 και βασιλικό νομοθετικό διάταγμα 4/2015)
- Κρατικά κίνητρα για συγκεκριμένους βιομηχανικούς τομείς.
- Κίνητρα για επενδύσεις σε ορισμένες περιοχές.
- Κρατικά κίνητρα για καινοτόμες ΜΜΕ.
- Προτιμώμενη χρηματοδότηση από το επίσημο πιστωτικό ίδρυμα (Instituto de Crédito Oficial ή ICO).
- Κίνητρα για διεθνοποίηση.
- Χρηματοδότηση από την ΕΕ.

Οι περισσότερες από τις ενισχύσεις που μπορούν να ληφθούν από τους διάφορους οργανισμούς, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα ειδικά χαρακτηριστικά κάθε επενδυτικού σχεδίου (δηλαδή όσο οι προοπτικές του σχεδίου είναι καλύτερες, τόσο περισσότερες δυνατότητες υπάρχουν για χρηματοδότηση και βοήθεια).

6.2.1 Κίνητρα κατάρτισης

- Πρωτοβουλίες κατάρτισης: κατανεμημένες σε τέσσερις τύπους:
 - Προγραμματισμένη κατάρτιση που προσφέρουν οι εργοδότες στους εργαζομένους τους
 - Εκπαίδευση που παρέχεται από τις αρμόδιες αρχές στους μισθωτούς εργαζόμενους
 - Εκπαίδευση που παρέχεται από τις αρμόδιες αρχές σε ανέργους
 - Άλλες πρωτοβουλίες επαγγελματικής κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ατομικών απουσιών για κατάρτιση και επαγγελματικής κατάρτισης)

- Μονάδες οικονομικής κατάρτισης (πίνακας 5): η «οικονομική μονάδα» αναφέρεται στο κόστος ανά συμμετέχοντα και σε ώρες κατάρτισης που ενδέχεται να είναι επιλέξιμα για δημόσια χρηματοδότηση. Το ποσό μιας μονάδας θα περιλαμβάνει τόσο το άμεσο όσο και το έμμεσο κόστος της δραστηριότητας κατάρτισης και οι δαπάνες που προκύπτουν από την οργάνωση προγραμματισμένης κατάρτισης μπορούν να χρηματοδοτηθούν με ποσοστό 10% σε επιχειρήσεις με περισσότερους από 9 εργαζομένους, 15% σε εταιρείες με 6 και 9 εργαζόμενους και έως 20% σε επιχειρήσεις με 5 ή λιγότερους εργαζόμενους. Όσον αφορά την προγραμματισμένη κατάρτιση που προσφέρουν οι εργοδότες και τα ατομικά φύλλα απουσίας για τους εργαζομένους, οι εργοδότες είναι επιλέξιμοι για πίστωση για τη χρηματοδότηση των δαπανών κατάρτισης, οι οποίες μπορούν να λάβουν τη μορφή μειώσεων των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Οι εργοδότες πρέπει επίσης να συνεισφέρουν τους ίδιους πόρους τους στη χρηματοδότηση της κατάρτισης των εργαζομένων τους, με ποσοστό 5% (6 έως 9 εργαζόμενοι), 10% (10 έως 49 εργαζόμενοι), 20% (50-249 εργαζόμενοι) ή 40% 250 ή περισσότεροι εργαζόμενοι).

Πίνακας 5. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ		ΠΟΣΟ (ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ 109 LGPE 2017)
Ιδιαίτερα προγράμματα κατάρτισης	Μείωση των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, ώστε ο εργαζόμενος να μπορεί να συμμετέχει σε προγράμματα που αποσκοπούν στη βελτίωση των προσόντων του.	Το αποτέλεσμα της εφαρμογής των ποσοστών, ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων, που καταβάλλονται ως εργοδοτικές εισφορές για την επαγγελματική κατάρτιση: 100% (μεταξύ 6 και 9), 75% (μεταξύ 10 και 49), 60% (μεταξύ 50 και 249) και 50% (άνω των 250). Για εταιρείες με 1 έως 5 εργαζόμενους και για νεοσυσταθείσες εταιρείες ή εταιρείες που ανοίγουν νέους χώρους εργασίας με νέους εργαζόμενους, καθορίζονται μειώσεις ύψους 420 ευρώ για την πρώτη περίπτωση και 65 ευρώ για τη δεύτερη.
Ατομικά φύλλα απουσίας για τους εργαζομένους	Μειώσεις των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης για τις επιχειρήσεις που χορηγούν ατομικά φύλλα απουσίας για κατάρτιση στους εργαζομένους τους.	Ισοδύναμο με το μισθολογικό κόστος των χορηγούμενων αδειών, με ορισμένα όρια που καθορίζονται από την υπουργική απόφαση (TAS / 2307/2007), ανάλογα με το μέγεθος της εταιρείας. Για παράδειγμα, για το 2018, τα όρια ήταν μεταξύ του ποσού των 200 ωρών για τις επιχειρήσεις με 1 έως 9 εργαζόμενους και του ποσού των 800 ωρών για τις επιχειρήσεις με 250 έως 499 εργαζόμενους, αυξήθηκαν κατά 200 επιπλέον ώρες για κάθε 500 εργαζόμενους περισσότερο στο εργατικό δυναμικό. Κατά το 2018, οι συνολικές πιστώσεις που χορηγήθηκαν βάσει του παρόντος τμήματος δεν υπερέβησαν το 5% του προϋπολογισμού της υπηρεσίας δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης για τη χρηματοδότηση των μειώσεων των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης των εργοδοτών για την επαγγελματική κατάρτιση για την απασχόληση.

6.2.2 Κίνητρα για την απασχόληση

Η κεντρική κυβέρνηση της Ισπανίας προσφέρει ένα ευρύτατο κατάλογο βοήθειας, που συνίσταται κυρίως σε μειώσεις των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, που αποσκοπούν στην προώθηση νέων σταθερών ή αορίστων θέσεων εργασίας (ιδίως για ανέργους που ανήκουν σε ομάδες όπως γυναίκες γενικά, νέοι ηλικίας 16-30 ετών, μακροχρόνια άνεργοι, άνεργοι άνω των 45 ετών και άτομα με αναπηρία).

Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, ορισμένες μειώσεις στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης πραγματοποιούνται για προσωρινές συμβάσεις που συνάπτονται με εργαζόμενους με αναπηρία ή άτομα με κοινωνική αποκλειστικότητα, υπό την προϋπόθεση ότι και στις δύο περιπτώσεις είναι άνεργοι και καταγράφονται ως αιτούντες εργασία στο γραφείο απασχόλησης, καθώς και όπως και με άτομα που αποδεικνύουν ότι έχουν πέσει θύματα βίας λόγω φύλου.

Σε περίπτωση που η σύμβαση αορίστου χρόνου ή η προσωρινή σύμβαση είναι μερικής απασχόλησης, το κίνητρο θα είναι το αποτέλεσμα της εφαρμογής στα κίνητρα που προβλέπονται για κάθε περίπτωση, ποσοστό ίσο με το ποσοστό της εργάσιμης ημέρας που ορίζεται στη σύμβαση, αυξημένο κατά 30%, το αποτέλεσμα της οποίας δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί το 100% του προβλεπόμενου κινήτρου, εκτός από τα κίνητρα για την πρόσληψη ατόμων με αναπηρία μέσω ειδικών κέντρων απασχόλησης.

Ο κατάλογος των ενισχύσεων, οι βασικές παράμετροι του οποίου μόλις περιεγράφηκαν ανωτέρω, είναι πολύ εκτενής, καθώς ποικίλλει ανάλογα με τον άφθονο αριθμό των υφιστάμενων συμβάσεων και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε μιας από αυτές. Τα περισσότερα από τα εν λόγω κίνητρα παρατίθενται στον νόμο 43/2006 για τη βελτίωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, καθώς και στο νόμο 3/2012 σχετικά με τα επείγοντα μέτρα για τη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, τα οποία μεταξύ άλλων στόχων αποσκοπούν στον εξορθολογισμό του συστήματος για προσλήψεις με συμβάσεις αορίστου χρόνου, με σκοπό τη διόρθωση ορισμένων από τις αναποτελεσματικότητες που διαπιστώθηκαν στην πράξη τα τελευταία χρόνια.

6.2.3 Κρατικά κίνητρα για συγκεκριμένες βιομηχανίες

Προγράμματα για Έρευνα, Ανάπτυξη και Τεχνολογική Καινοτομία

6.2.3.1 Έργα R&D

Όσον αφορά τις χορηγηθείσες προκαταβολές, η CDTI (Κέντρο Βιομηχανικής Τεχνολογικής Ανάπτυξης - κρατική επιχειρηματική οντότητα υπό την αιγίδα του Υπουργείου Επιστημών, Καινοτομίας και Πανεπιστημίων) προσφέρει δύο διαφορετικές μορφές:

- (I) προκαταβολή ύψους 25% της χορηγούμενης ενίσχυσης, μέχρι του ποσού των 200.000 ευρώ, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετες εγγυήσεις για τους οικονομικούς όρους που συμφωνήθηκαν από το συμβούλιο του CDTI κατά την έγκριση του σχεδίου · και
- (II) προκαταβολή ύψους 50% ή 75% της χορηγούμενης ενίσχυσης, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών παρέχει εγγυήσεις για την εξασφάλιση της υπέρβασης κατά 25% ή 50% της προκαταβολής χωρίς την παροχή συμπληρωματικών εγγυήσεων από το Κέντρο από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εταιρείες αμοιβαίων εγγυήσεων ή δημόσιες οντότητες που είναι σε θέση να εκδίδουν εγγυήσεις σύμφωνα με τους κανονισμούς που τους διέπουν, με επαρκή φερεγγυότητα κατά τη γνώμη της CDTI).

6.2.3.2 Γραμμή άμεσης καινοτομίας

Αυτό το χρηματοδοτικό μέσο, το οποίο διαχειρίζεται άμεσα το CDTI και συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας, σύμφωνα με τους κανόνες "de minimis", απευθύνεται σε επιχειρήσεις (ανεξάρτητα από το μέγεθός τους) τα έργα των οποίων οι στόχοι καλύπτουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

(I) ενεργή ενσωμάτωση και προσαρμογή των τεχνολογιών που συνεπάγονται καινοτομία στην επιχείρηση, καθώς και διαδικασίες που αποσκοπούν στη βελτίωση των τεχνολογιών και στην προσαρμογή τους στις νέες αγορές

(II) την εφαρμογή του βιομηχανικού σχεδιασμού και μηχανικής του προϊόντος και της διαδικασίας τεχνολογικής βελτίωσης (έργα που όχι μόνο συνεπάγονται τεχνολογικό εκσυγχρονισμό για την επιχείρηση αλλά και τεχνολογικό άλμα στη βιομηχανία στην οποία λειτουργεί η επιχείρηση),

Τα έργα δεν μπορούν να διαρκέσουν περισσότερο από 18 μήνες και ο ελάχιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός θα είναι € 175.000. Το ποσό της χρηματοδότησης ανέρχεται στο 75% του επιλέξιμου προϋπολογισμού (κεφάλαια CDTI), το οποίο μπορεί να αυξηθεί σε 85% εάν συγχρηματοδοτηθεί από τα κονδύλια του ΕΤΠΑ.

Θα είναι δυνατόν να επιλεγεί προκαταβολή ύψους 25% της χορηγούμενης ενίσχυσης (μέχρι 300.000 ευρώ) χωρίς πρόσθετες εγγυήσεις ή μέχρι 50% ή 75% με την παροχή εγγυήσεων από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή εταιρείες αλληλασφάλισης με επαρκή φερεγγυότητα στη γνωμοδότηση του CDTI.

6.2.3.3 Γραμμή παγκόσμιας καινοτομίας

Η ενίσχυση αυτή είναι διαθέσιμη για τις μικρομεσαίες και μεσαίες επιχειρήσεις. *Η μέγιστη διάρκεια των έργων δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2 έτη και ο ελάχιστος επιλέξιμος προϋπολογισμός θα είναι € 667.000, με ανώτατο όριο τα € 10.000.000, συμπεριλαμβάνοντας ως επιλέξιμα στοιχεία την αγορά νέων πάγιων περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με την καινοτομία που πρόκειται να υλοποιηθεί, των εξωτερικών υπηρεσιών και των εξωτερικών δαπανών και των δαπανών ελέγχου.*

Το ποσό της χρηματοδότησης μπορεί να ανέλθει στο 75% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού και πρέπει να ζητηθεί εγγύηση από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα με επαρκή φερεγγυότητα κατά την άποψη της CDTI) για το 50% του δανείου, το οποίο μπορεί να φτάσει το 100% οικονομικοοικονομική ανάλυση που πραγματοποιείται από το Κέντρο. Το επιτόκιο θα υπολογιστεί, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της συναλλαγής και του δικαιούχου, με διάρκεια αποπληρωμής 7 ετών. Προκαταβολές ύψους 25%, 50% ή 75% του δανείου μπορούν να ληφθούν μέχρι το ανώτατο όριο των 4 εκατ. Ευρώ, χωρίς εγγυήσεις πέραν εκείνων που ήδη απαιτούνται.

6.2.3.4 Πρόγραμμα INNODEMANDA, Πρωτοβουλία NEOTEC, Στρατηγικά έργα CIEN, Πολυπεριφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ευφυούς Ανάπτυξης

6.2.3.5 Χρηματοδότηση της ΕΤΕπ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) χορήγησε στην Ισπανία δάνειο για τη στήριξη επενδυτικών σχεδίων που υλοποιούνται από ΜΜΕ και εταιρείες μεσαίας και μικρής κεφαλαιοποίησης με λιγότερους από 3.000 εργαζόμενους. Η χρηματοδότηση

από την ΕΤΕπ θα χρησιμοποιηθεί για δάνεια που χορηγούνται από τα προγράμματα CDTI σε έργα R&D με ελάχιστο χρονικό διάστημα 2 ετών. Μπορούν να χρηματοδοτηθούν έργα μικρού μεγέθους και επενδύσεις με προβλεπόμενο μέγιστο κόστος 25 εκατομμυρίων ευρώ, αν και η συνεισφορά της ΕΤΕπ δεν μπορεί να υπερβεί τα 12,5 εκατομμύρια ευρώ.

Δυνητικά επιλέξιμα είναι δάνεια που ζητούνται από εταιρείες εγκατεστημένες σε κράτος μέλος της ΕΕ και οι οποίες είναι (I) ανεξάρτητες ΜΜΕ με λιγότερους από 250 εργαζομένους πριν από την επένδυση · ή (II) ανεξάρτητες εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης με λιγότερους από 3.000 εργαζόμενους πριν από την επένδυση.

6.2.3.6 Ενίσχυση για την εκπόνηση κοινοτικών προτάσεων (APC)

Η ενίσχυση αποτελείται από δάνεια σταθερού επιτοκίου (Euribor 1 έτους που ισχύουν κατά την έγκριση της ενίσχυσης) μεταξύ € 12.000 και € 50.000. Η ενίσχυση δεν θα πρέπει να επιστραφεί εάν η πρόταση δεν λάβει χρηματοδότηση, υπό την προϋπόθεση ότι η πρόταση είναι επιλέξιμη και φτάσει το 100% του ορίου εκτίμησης που ορίζεται για κάθε πρόσκληση υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης.

6.2.3.7 Πρόγραμμα EUROSTARS, ERA-NET, PRIMA

6.2.3.8 Σχέδια διεθνούς τεχνολογικής συνεργασίας

Οι ενισχύσεις για το σχέδιο θα λάβουν τη μορφή εν μέρει επιστρεπτέας ενίσχυσης, με χρηματοοικονομική κάλυψη έως 75% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού, ικανές να ανέλθουν κατ'εξάιρση σε 85%, με τις ακόλουθες δόσεις:

- Μία δόση που μπορεί να επιστραφεί επί 10 έτη, ξεκινώντας από το κέντρο βάρους του έργου, η οποία υπολογίζεται σε συνάρτηση με τη διάρκεια του σχεδίου και το ύψος των ορόσημων του προϋπολογισμού. Η πρώτη αποπληρωμή γίνεται 3 χρόνια μετά το κέντρο βάρους του έργου, με ελάχιστο διάστημα 2 ετών μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου. Αυτή η επιστρεπτέα δόση θα έχει σταθερό επιτόκιο ίσο με το 1ετές Euribor, το οποίο θα καθοριστεί κατά την έγκριση του σχεδίου.
- Μία μη επιστρεπτέα δόση για τη διεθνή φύση του έργου. Προκειμένου να τύχουν αυτής της φάσης μείωσης, τα σχέδια πρέπει να έχουν στην κατοχή τους τη σχετική σφραγίδα που πιστοποιεί την ύπαρξη συνεργασίας μεταξύ των φορέων και τον διεθνή χαρακτήρα της πρότασης. Ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του έργου, η μη επιστρεπτέα δόση μπορεί να φθάσει το 30% της χρηματοοικονομικής κάλυψης.

6.2.4 Κίνητρα για επενδύσεις σε ορισμένες περιοχές στην Ισπανία

Περιφερειακά κίνητρα - οικονομικές επιχορηγήσεις οι οποίες χορηγούνται από το ισπανικό κράτος σε παραγωγικά επενδυτικά σχέδια που εκτελούνται σε ορισμένες περιοχές της Ισπανίας. Οι γενικοί κανονισμοί για αυτό το είδος ενίσχυσης περιέχονται στον νόμο 50/1985 της 27ης Δεκεμβρίου 1985 σχετικά με τα περιφερειακά κίνητρα για τη διόρθωση των εδαφικών ανισορροπιών και στους κανονισμούς εφαρμογής που εγκρίθηκαν με το βασιλικό διάταγμα 899/2007 της 6ης Ιουλίου.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον χάρτη ενισχύσεων «**Χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων για την Ισπανία (2014-2020)**» για το Βασίλειο της Ισπανίας, η ισπανική περιφέρεια για την οποία προβλέπονται τα μεγαλύτερα κίνητρα εξακολουθεί να είναι η αυτόνομη κοινότητα των Καναρίων Νήσων, με μέγιστο ποσοστό έντασης ενίσχυσης ανά επενδυτικό σχέδιο μέχρι **35%** της επιλέξιμης επένδυσης.

Επιλέξιμα έργα

Σχέδια για τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων, Σχέδιο επέκτασης υφιστάμενων δραστηριοτήτων, Πρόγραμμα εκσυγχρονισμού της επιχείρησης

Τα βασιλικά διατάγματα ορίζουν τη μέγιστη ένταση της επιτρεπόμενης ενίσχυσης (που ορίζεται ως ποσοστό της επιλέξιμης επένδυσης), διακρίνοντας μεταξύ των δικαιούχων, ανάλογα με το αν είναι μεγάλες, μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις, όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα 6:

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ (Πίνακας 6)

ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	ΝΕΑ ΚΥΡΙΑ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ 2014-2020		
		ΜΕΓΑΛΟ	ΜΕΣΑΙΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ	ΜΜΕ
Canaria Islands	40%	35%	45%	55%
Extremadura	40%	25%	35%	45%
Castilla-La Mancha, Andalucía, Murcia	40%	25%	35%	45%
Melilla	20%	25%	35%	45%
Soria y Teruel / Ceuta	15% / 20%	15%	25%	35%
Galicia	30%	15%	25%	35%
ROther areas + previous category from 2018	Από 10% έως 20%	10%	20%	30%

Τα περιφερειακά κίνητρα που διατίθενται για επιχορήγηση αποτελούνται από:

- Μη επιστρεπτές επιχορηγήσεις για την εγκεκριμένη επένδυση.
- Επιχορηγήσεις για τόκους από δάνεια που έλαβε ο δικαιούχος από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
- Επιχορηγήσεις για την εξόφληση αυτών των δανείων.
- Οποιοσδήποτε συνδυασμός των προαναφερθέντων.
- Μείωση της συνεισφοράς κοινωνικής ασφάλισης του εργοδότη για κοινές δαπάνες για μέγιστο αριθμό ετών, που θα καθοριστούν με κανονισμό, με την επιφύλαξη των διατάξεων της νομοθεσίας για τα κίνητρα για πρόσληψη και για την προώθηση της απασχόλησης.

6.2.5 Περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται από τις αυτόνομες κοινότητες

Ορισμένες ισπανικές αυτόνομες κοινότητες παρέχουν επίσης παρόμοια κίνητρα, σε μικρότερη κλίμακα, για επενδύσεις που πραγματοποιούνται στις περιφέρειές τους. Μόνο μερικά από τα εν λόγω κίνητρα είναι συμβατά με τα περιφερειακά κίνητρα της ΕΕ και του κράτους. Συγκεκριμένα, εάν ζητήθηκαν κρατικά περιφερειακά κίνητρα σε σχέση με ένα συγκεκριμένο σχέδιο, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα όρια που καθορίζονται σε κάθε βασιλικό διάταγμα οριοθέτησης.

Στην πραγματικότητα, ορισμένες Αυτόνομες Κοινότητες παρέχουν κίνητρα για επενδύσεις σε περιοχές που δεν καλύπτονται από την κρατική νομοθεσία αλλά περιλαμβάνονται στους χάρτες περιφερειακής οικονομικής βοήθειας της ΕΕ.

Τύποι έργων

Άνοιγμα νέων εγκαταστάσεων, επέκταση δραστηριοτήτων, εκσυγχρονισμός και τεχνολογική καινοτομία. Απαιτείται συνήθως η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Κύριες βιομηχανίες

Γενικά, οι κύριες επιλέξιμες βιομηχανίες είναι οι βιομηχανικές υπηρεσίες υποστήριξης, οι μεταποιητικές βιομηχανίες, ο τουρισμός, ο πολιτισμός, ο βιομηχανικός σχεδιασμός, η ηλεκτρονική και η πληροφορική, οι ανανεώσιμες και περιβαλλοντικές ενέργειες.

Τύποι κινήτρων

Τα κυριότερα κίνητρα είναι:

- Μη επιστρεπτές επιδοτήσεις.
- Ειδικοί όροι για δάνεια και πιστώσεις.
- Τεχνικές συμβουλευτικές υπηρεσίες και μαθήματα κατάρτισης.
- Φορολογικά κίνητρα.
- Εγγυήσεις.
- Αρωγή κοινωνικής ασφάλισης.

6.2.6 Ενισχύσεις για καινοτόμες ΜΜΕ

Δύο προγράμματα προωθούνται (Empresa Nacional de Innovación ή ENISA), τα οποία παρέχουν χρηματοδότηση στις ΜΜΕ μέσω διαφόρων γραμμών που στοχεύουν στη δημιουργία επιχειρήσεων, την ανάπτυξη των επιχειρήσεων και την εδραίωση των επιχειρήσεων.

6.2.6.1 ENISA Νέοι επιχειρηματίες:

6.2.6.1.1 Οι δυνητικοί δικαιούχοι είναι οι ΜΜΕ

- ✓ οι οποίες ασκούν τη δραστηριότητά τους, έχουν την έδρα τους και πραγματοποιούν την επένδυση στην Ισπανία.
- ✓ οι οποίες ενσωματώνονται ως εταιρική επιχείρηση ή, εάν έχουν ήδη συσταθεί, η ενσωμάτωση της οποίας πραγματοποιήθηκε το πολύ 24 μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης
- ✓ του οποίου το επιχειρηματικό μοντέλο είναι καινοτόμο ή έχει εμφανή ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα
- ✓ που αποδεικνύουν την τεχνικοοικονομική βιωσιμότητα του έργου.
- ✓ των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις για το τελευταίο έτος που έληξε κατατέθηκαν στο Εμπορικό Μητρώο,
- ✓ η πλειοψηφία των οποίων ανήκει σε νέους επιχειρηματίες (ηλικίας κάτω των 40 ετών) · και
- ✓ που δραστηριοποιούνται σε οποιονδήποτε τομέα δραστηριότητας εκτός των ακινήτων και των χρηματοοικονομικών και απαιτούνται ελάχιστες εισφορές από τους μετόχους (τουλάχιστον κατά 50%), υπό μορφή κεφαλαίου,

Η ενίσχυση θα λάβει τη μορφή συμμετοχικού δανείου ύψους τουλάχιστον 25.000 ευρώ και κατ' ανώτατο όριο 75.000 ευρώ, με ισχύον επιτόκιο ίσο με το EURIBOR συν 3.25% στην πρώτη δόση και, στη δεύτερη δόση, έως 4.5%, ανάλογα με την οικονομική απόδοση της επιχείρησης, η οποία λήγει μετά από μέγιστο διάστημα 7 ετών και με περίοδο χάριτος που δεν υπερβαίνει τα 5 έτη για την εξόφληση του κεφαλαίου.

6.2.6.1.2 Οι δυνητικοί δικαιούχοι είναι οι MME

- ✓ που ασκούν τη δραστηριότητά τους και έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ισπανία.
- ✓ που ενσωματώνονται ως εταιρική επιχείρηση το πολύ 24 μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης
- ✓ του οποίου το επιχειρηματικό μοντέλο είναι καινοτόμο ή έχει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα
- ✓ των οποίων οι εισφορές των μετόχων ισούνται τουλάχιστον με το ποσό του δανείου
- ✓ που αποδεικνύουν την τεχνική / οικονομική βιωσιμότητα του έργου.
- ✓ των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις για το τελευταίο έτος που έληξαν κατατέθηκαν στο Εμπορικό Μητρώο, οι οποίες έχουν ισόρροπη χρηματοοικονομική διάρθρωση και διαχείριση επαγγελματικού χαρακτήρα
- ✓ που συγχρηματοδοτούνται για τις οικονομικές ανάγκες που συνδέονται με το επιχειρηματικό σχέδιο. και
- ✓ που δραστηριοποιούνται σε οποιονδήποτε τομέα δραστηριότητας εκτός από την ακίνητη περιουσία και τη χρηματοδότηση.

Η ενίσχυση αυτή θα λάβει τη μορφή συμμετοχικού δανείου ύψους τουλάχιστον 25.000 ευρώ και όχι μεγαλύτερου από 300.000 ευρώ, με ισχύον σταθερό επιτόκιο ίσο με το EURIBOR συν 2,5% στην πρώτη δόση και, στη δεύτερη δόση, έως 8 %, που λήγει μετά από ένα μέγιστο διάστημα 7 ετών και με περίοδο χάριτος που δεν υπερβαίνει τα 5 έτη για την εξόφληση του κεφαλαίου.

6.2.6.2. Ανάπτυξη του ENISA: με στόχο τη χρηματοδότηση έργων που προωθούνται από MME που προβλέπουν βελτιώσεις στον ανταγωνισμό, σε σχέδια ενοποίησης, ανάπτυξης και διεθνοποίησης ή σε εταιρικές συναλλαγές βασισμένα σε βιώσιμα και κερδοφόρα επιχειρηματικά μοντέλα

Τα συμμετέχοντα δάνεια που χορηγούνται βάσει αυτής της σειράς θα κυμαίνονται μεταξύ € 25.000 και € 1.500.000, με δυνατότητα αποπληρωμής το πολύ 9 έτη, με

περίοδο χάριτος που δεν υπερβαίνει τα 7 έτη για την εξόφληση του κεφαλαίου, με επιτόκιο ίσο με Euribor + 3,75 %, στην πρώτη δόση και μέχρι 8% για τη δεύτερη δόση.

6.2.7 Προτιμώμενη χρηματοδότηση του επίσημου ιδρύματος πιστώσεων (Instituto de credito official "η ico)

ΤΟ **ICO** εκτελεί πολυμερείς συμφωνίες θεσμικής ή / και χρηματοοικονομικής συνεργασίας με παρόμοιους φορείς, αυτόνομες κοινότητες, υπουργεία και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό να βοηθήσει τις ισπανικές επιχειρήσεις να ξεκινήσουν νέα επενδυτικά σχέδια. Οι κυριότερες γραμμές χρηματοδότησης του ICO για το 2018:

- Επιχειρήσεις και Επιχειρηματίες,
- Εγγυητική Εταιρεία Αμοιβαίων Εγγυήσεων / Κρατική Αγροτική Surety Corporation,
- Εξαγωγέων 2018,
- Διεθνούς Tranche I "Επενδύσεις και ρευστότητα" και
- Διεθνής Tranche II "Μεσοπρόθεσμοι και Μακροπρόθεσμοι Εξαγωγείς",

6.2.7.1 Línea ICO Empresas y Emprendedores 2018 (Γραμμή επιχειρήσεων και επιχειρηματιών ICO):

Τα δάνεια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση:

6.2.7.1.1 Ρευστότητα: ανάγκες κεφαλαίου κίνησης, όπως τρέχοντα έξοδα, μισθοδοσία, πληρωμές σε προμηθευτές, αγορά αγαθών κ.λπ.

6.2.7.1.2 Παραγωγικές επενδύσεις εντός της Ισπανίας:

- Νέα ή μεταχειρισμένα στοιχεία παγίου ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ).
- Αυτοκίνητα των οποίων η τιμή δεν ξεπερνά τα € 30.000 συν ΦΠΑ. Τα βιομηχανικά οχήματα μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά 100%.
- Απόκτηση επιχειρήσεων.
- Φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) ή παρόμοιοι φόροι.
- Ρευστότητα με ανώτατο όριο το 50% της χρηματοδότησης που λαμβάνεται για αυτή τη μορφή επένδυσης.
- **Το μέγιστο ποσό που μπορεί να ζητηθεί είναι € 12,5 εκατ.** Το Ετήσιο Ποσοστό Επιτοκίου (APR) που εφαρμόζεται στη συναλλαγή περιλαμβάνει το κόστος της αρχικής αμοιβής που εφαρμόζει το πιστωτικό ίδρυμα συν το

επιτόκιο και δεν μπορεί να ξεπεράσει ορισμένα όρια: Για προθεσμιακές πράξεις ενός έτους: σταθερό ή μεταβλητό επιτόκιο συν περιθώριο 2,30%.

- Για προθεσμιακές πράξεις 2- και 3- ή 4 ετών: σταθερό ή μεταβλητό επιτόκιο, προσαυξημένο με περιθώριο 4,00%.
- Για προθεσμιακές πράξεις 5 ή περισσότερων ετών: σταθερό ή μεταβλητό επιτόκιο συν περιθώριο έως 4,30%.

Η **περίοδος αποπληρωμής** θα είναι από 1, 2, 3 και 4 έτη, με δυνατότητα περιόδου χάριτος έως 1 έτος, εάν 100% χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση «ρευστότητας», και των 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 και 10 ετών, με περίοδο χάριτος έως 1 έτος, και των 12, 15 και 20 ετών, με περίοδο χάριτος έως 2 έτη, εάν χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση «επένδυση». Και για τις συναλλαγές που σχετίζονται με τις "Επενδύσεις" και "Ρευστότητα", μπορεί να επιλεγεί οποιαδήποτε από τις περιόδους αποπληρωμής για την "Επένδυση".

Τέλος, μπορεί να εφαρμοστεί προαιρετική προμήθεια (προαιρετική - η οποία γενικά θα είναι 1% του ακυρωθέντος ποσού, εάν η συναλλαγή εκτελέστηκε με σταθερό επιτόκιο και 0,5% αν εκτελέστηκε με μεταβλητό επιτόκιο) ή υποχρεωτική, στην περίπτωση αυτή το 2% του ποσού ακυρώθηκε).

6.2.7.2 Línea ICO Garantía SGR / SAECA (Sociedad de Garantía Reciproca / Sociedad Anónima Estatal de Caución Agraria) 2018 (Εγγυητική Εταιρεία Εγγυήσεων του ICO / Κρατική Αγροτική Εταιρεία Surety Corporation):

6.2.7.2.1. Ρευστότητα: ανάγκες κεφαλαίου κίνησης, όπως λειτουργικά έξοδα, μισθοδοσία, πληρωμές σε προμηθευτές, αγορά αγαθών κ.λπ.

6.2.7.2.1. Παραγωγικές επενδύσεις στην Ισπανία:

- Νέα ή μεταχειρισμένα παγίου ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ).
- Αυτοκίνητα των οποίων η τιμή δεν ξεπερνά τα € 30.000 συν ΦΠΑ. Τα βιομηχανικά οχήματα μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά 100%.
- Απόκτηση επιχειρήσεων.
- Δημιουργία επιχειρήσεων στο εξωτερικό.
- ΦΠΑ ή φόρους ανάλογης φύσης.
- Λήψη ρευστότητας μέχρι ποσοστού 50% της χρηματοδότησης που λαμβάνεται για αυτή τη μορφή επένδυσης.

Το μέγιστο ποσό που μπορεί να ζητηθεί είναι € 2 εκατ. Το μέγιστο αυτό ετήσιο κόστος δεν μπορεί να υπερβαίνει το (I) σταθερό ή μεταβλητό επιτόκιο συν έως και

2,3% για τις προθεσμιακές πράξεις που ισούνται με ένα έτος. (II) το σταθερό ή κυμαινόμενο επιτόκιο συν 4% για τις προθεσμιακές πράξεις διάρκειας 2, 3 ή 4 ετών, και (III) το επιτόκιο (σταθερό ή μεταβλητό) συν 4,30% για προθεσμιακές συναλλαγές ίσες ή μεγαλύτερες των 5 ετών.

Τέλος, το πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να χρεώσει ένα ενιαίο τέλος κατά την έναρξη της επιχείρησης και, σε περίπτωση προαιρετικής πρόωρης εξόφλησης), ένα τέλος ακύρωσης (γενικά το 1% του ποσού που ακυρώθηκε όταν η συναλλαγή επισημοποιήθηκε με σταθερό επιτόκιο και 0,5 % όταν επισημοποιήθηκε με μεταβλητό ρυθμό). Εάν η πρόωρη εξόφληση είναι υποχρεωτική, η χρηματική ποινή είναι 2% του ακυρωθέντος ποσού.

6.2.7.3 Línea ICO Crédito Comercial 2018 (Εμπορική πιστωτική γραμμή ICO 2017)

Τα εν λόγω δάνεια μπορούν να ζητηθούν από ανεξάρτητους επαγγελματίες και επιχειρήσεις με έδρα στην Ισπανία οι οποίες επιδιώκουν

(I) να λάβουν ρευστότητα μέσω της καταβολής προκαταβολών επί των λογαριασμών τους σε σχέση με την εμπορική τους δραστηριότητα εντός της εθνικής επικράτειας

(II) ή το κόστος κατασκευής των αγαθών που πωλούνται στην Ισπανία.

6.2.8 Φορολογικά κίνητρα

6.2.8.1 Φόρος εισοδήματος: Ο βασικός συντελεστής φόρου εισοδήματος εταιρειών στην Ισπανία είναι 25%

Ειδικοί συντελεστές για ορισμένες οντότητες, όπως οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων που περιλαμβάνονται στο χρηματιστήριο, *συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών επενδύσεων σε ακίνητα (1%), ορισμένοι συνεταιρισμοί (20%) ή φορείς έρευνας και εκμετάλλευσης πετρελαίου και φυσικού αερίου (30%)*.

Στην περίπτωση *εισηγμένων εταιρειών για επενδύσεις στην αγορά ακινήτων (γνωστές ως SOCIMI), ο φορολογικός συντελεστής είναι 19%*. Εντούτοις, οι οντότητες των οποίων οι μέτοχοι που κατέχουν συμμετοχή άνω του 5% στο κεφάλαιο τους φορολογούνται επί των διανεμόμενων μερισμάτων με ποσοστό τουλάχιστον 10% θα υπόκεινται σε φορολογικό συντελεστή 0%.

6.2.8.2. Φορολογικές πιστώσεις, παρακρατήσεις και προκαταβολές

Πίστωση φόρου για το 25% των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά την φορολογική περίοδο για την επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη.

Μια πίστωση φόρου για το 12% των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη φορολογική περίοδο για την τεχνολογική καινοτομία.

Ο συντελεστής παρακράτησης φόρου επί των μερισμάτων 10% (ο πιο κοινός συντελεστής στις φορολογικές συνθήκες που συνήψε η Ισπανία).

6.2.8.3 Φορολογική πίστωση για την πρόσληψη εργαζομένων με αναπηρίες:

6.2.8.4 Φορολογικές πιστώσεις για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Κλάδος Κλωστοϋφαντουργίας στην Ισπανία

Το 1995, η συμφωνία για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα είδη ένδυσης (Συμφωνία για τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και τα είδη ένδυσης) της συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, στο πλαίσιο του Γύρου της Ουρουγουάης, αντικαταστάθηκε από τη συμφωνία πολλαπλών ινών, στις διαπραγματεύσεις για την συμφωνία συμμετείχαν η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Νορβηγία και οι Ηνωμένες Πολιτείες.

Στόχος της Συμφωνίας ήταν η προοδευτική ελευθέρωση σε μια δεκαετία, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, των 218 περιορισμών που είχαν συναφθεί. Στη συμφωνία πολλαπλών ινών εξακολουθούσαν να εφαρμόζονται 210 ποσοτώσεις εισαγωγών στις χώρες του Παγκόσμιου Εμπορίου Οργάνωση, συμπεριλαμβανομένης της Κίνας.

Οι συνεισφορές που εξακολουθούσαν να υφίστανται από την προηγούμενη συνθήκη καταργήθηκαν, αυξάνοντας έτσι την απελευθέρωση της διεθνούς κυκλοφορίας κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων του τομέα, η οποία ήταν ευνοϊκή για την επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, αυξάνοντας παράλληλα και τον ανταγωνισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση με νέες χώρες παραγωγής όπως είναι η Κίνα.

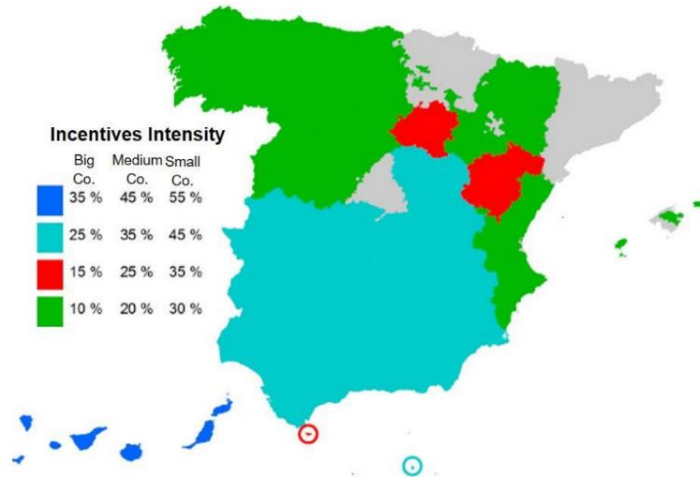
Αυτή η κατάσταση προκάλεσε τη μετεγκατάσταση των εταιρειών κλωστοϋφαντουργίας από την Ισπανία σε χώρες όπως η Κίνα και η Ινδία, εκμεταλλευόμενες το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους εργασίας και της εγγύτητας της πρώτης ύλης. Σχέδιο για την επαναδημιουργία των κλωστοϋφαντουργικών περιοχών που έχουν υποστεί βλάβη λόγω της μετεγκατάστασης.

Μέχρι το 2013, ορισμένες εταιρείες επέστρεψαν στην Ισπανία λόγω μεταβολών στην Κίνα, καθώς αυξήθηκαν οι μισθοί, υπήρξαν περισσότερες απαιτήσεις εργασίας και οι εργαζόμενοι δεν επιθυμούσαν να εργάζονται περισσότερες ώρες. Σε εθνικό επίπεδο, έχουν υπάρξει μια σειρά πολιτικών παρεμβάσεων που αποσκοπούν στη στήριξη της καινοτομίας, συνεπώς, στην καταπολέμηση του διεθνούς ανταγωνισμού στον τομέα των υφαντουργικών προϊόντων.

Εκτός από τα επενδυτικά κίνητρα που αναφέρθηκαν παραπάνω οι επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Οικονομικών και τη Δημόσια Διοίκηση της Ισπανίας επικεντρώνονται κυρίως σε

Κίνητρα και φορολογική ελάφρυνση για R&D δραστηριότητες

1. “Patent Box” διπλώματα ευρεσιτεχνίας - **60% απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος** από τις άδειες χρήσης ή από την εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων. Το καθεστώς "πακέτων ευρεσιτεχνιών" που εφαρμόζεται σήμερα στην Ισπανία είναι το πλέον συμφέρον από κάθε άλλο που υπάρχει στην ΕΕ, στο βαθμό που τα επηρεαζόμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία δεν περιορίζονται σε διπλώματα ευρεσιτεχνίας, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες, αλλά συμπεριλαμβάνουν τα έσοδα που προκύπτουν από τη μεταφορά μοντέλων, σχεδίων, τύπων, έργων ή ακόμα και τεχνογνωσίας.
2. Κίνητρα R & D: Χρηματοδότηση, μαλακά δάνεια και επιχορηγήσεις για έργα R & D.
3. Ευνοϊκό φορολογικό σύστημα για ξένους επενδυτές και δραστηριότητες R & D.
4. Κόστος εργασίας 0,28€ ανά λεπτό
5. Ο καθορισμένος φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων για τους πρώτους 6 μήνες είναι 24% για όλα τα δεδουλευμένα έσοδα μέχρι € 600.000 και 45% για τα δεδουλευμένα έσοδα που ξεπερνούν τα € 600.000. Το κύριο πλεονέκτημα αυτού του καθεστώτος φόρου εισοδήματος είναι ότι τα άτομα που πληρούν τους όρους φορολογούνται μόνο στην Ισπανία για μερίσματα, τόκους και κέρδη κεφαλαίου που προέρχονται από την Ισπανία. Οι αποδόσεις των αποταμιεύσεων που παράγονται στο εξωτερικό δεν υπόκεινται σε φορολογία.
6. Απαλλαγή από μερίσματα ή μερίδια κερδών που αποκτώνται από θυγατρικές εταιρείες ιδιοκτητών που δεν είναι μόνιμοι κάτοικοι της Ισπανίας, καθώς και από οποιοδήποτε άλλο κεφαλαιουχικό κέρδος που αποκτάται από την αλλοίωση των μετοχών.

Ένταση κινήτρων σε Μεγάλες και Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις(ICEX 2018)

Το ισπανικό ινστιτούτο Instituto Nacional de Credito Oficial (ICO) δημιούργησε μια γραμμή χρηματοδότησης με στόχο την προώθηση του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, εισάγοντας την καινοτομία στις βιομηχανικές διεργασίες του τομέα, ενισχύοντας παράλληλα υποκλάδους της κλωστοϋφαντουργίας λιγότερο επηρεασμένους από τον παγκόσμιο ανταγωνισμό της αγοράς.

Τα δάνεια που παρέχονται περιλαμβάνουν

- μακροπρόθεσμους όρους αποπληρωμής,
- προτιμησιακά επιτόκια
- απλές γραφειοκρατικές πράξεις και μπορούν να ληφθούν μέσω κορυφαίων τραπεζών και ταμειυτηρίων που είναι εγκατεστημένες στην Ισπανία.

Τα δάνεια χορηγούνται μέσω ιδιωτικών πιστωτικών ιδρυμάτων, τα οποία αναλαμβάνουν τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με κάθε πράξη. Οι όροι δανείων καθορίζονται από το ICO με διαφάνεια.

1. Διευκόλυνση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Επιχειρηματιών (*ICO SMEs and Entrepreneurs Facility.*)

Το μέγιστο ποσό χρηματοδότησης ανέρχεται σε 12,5 εκατομμύρια ευρώ ανά πελάτη, χορηγείται μέσω δανείων ή χρηματοδοτικής μίσθωσης και με όρους αποπληρωμής μέχρι 20 έτη.

2. Εταιρική χρηματοδότηση

Δάνεια για την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων στην Ισπανία για ποσά άνω των 15 εκατ. Ευρώ. Το ελάχιστο ποσό που ζητείται μέσω αυτού του καθεστώτος ανέρχεται σε 12,5 εκατ. Ευρώ. Η χρηματοδότηση αυτή απευθύνεται σε ισπανικές εταιρείες με κύκλο εργασιών άνω των € 50 εκατ. Και συνολικό ενεργητικό άνω των € 43 εκατ. Καθώς και θυγατρικές.

3. Δομημένη Χρηματοδότηση

Δάνεια για την εκτέλεση έργων στην Ισπανία στους τομείς της ενέργειας, της υποδομής και του περιβάλλοντος.

Έργα άνω των 15 εκατ. Ευρώ. Χρηματοδότηση που απευθύνεται σε ιδιωτικές ισπανικές εταιρείες με κύκλο εργασιών άνω των 50 εκατομμυρίων ευρώ και συνολικό ενεργητικό άνω των 43 εκατομμυρίων ευρώ συν θυγατρικές.

Από την άποψη της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας οι αρχές έδωσαν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να καλύπτουν τις τεχνικές κατασκευές, τα πνευματικά δικαιώματα, τα σχέδια, τα εμπορικά σήματα και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η ιδιοκτησία αυτή προστατεύεται από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Ο τομέας της κλωστοϋφαντουργίας είναι ιδιαίτερα συνυφασμένος με την πνευματική ιδιοκτησία, ιδίως όσον αφορά το σχεδιασμό και το εμπορικό σήμα των προϊόντων από την παραχάραξη. Ο νόμος 17/2001 θεσπίστηκε για την προστασία των εμπορικών σημάτων και των διακριτικών σημείων

Ο αθέμιτος ανταγωνισμός υπόκειται στον νόμο 15/2007, ο οποίος βελτιώνει το σύστημα έναντι του αθέμιτου ανταγωνισμού, ελέγχει τον ανταγωνισμό και τιμωρείται.

Τομέας Μηχανημάτων Κλωστοϋφαντουργίας και Ένδυσης

Ο τομέας των μηχανημάτων κλωστοϋφαντουργίας και ενδυμάτων στην Ισπανία καλύπτει μια ποικιλία εξοπλισμού, από τις μη αυτόματες ραπτομηχανές μέχρι τους πιο σύνθετους αργαλειούς, όλα με τα εξαρτήματα, τα ανταλλακτικά και τα εξαρτήματά τους.

Ο τομέας γενικά υποδιαιρεί αυτόν τον εξοπλισμό σε:

- μηχανήματα για κλώση
- μηχανήματα για την ύφανση
- μηχανήματα για πλέξιμο
- μηχανήματα για φινίρισμα και κατασκευή ενδυμάτων
- προγράμματα λογισμικού για να λειτουργήσει αυτός ο εξοπλισμός

Ο τομέας χαρακτηρίζεται από το υψηλής τεχνολογίας περιεχομένου και από την καλή σχέση τιμής-ποιότητας. Κατά προσέγγιση το 85% όλων των εταιρειών πραγματοποιεί πρωτοβουλίες R&D και μερικές αυτές συνεργάζονται με πανεπιστήμια ή / και τεχνολογικά κέντρα, όπως:

- AITEX, Το Τεχνολογικό Κλωστοϋφαντουργικό Κέντρο της Alcoy (www.aitex.es)
- CETEMMSA, Τεχνολογικό Κέντρο Καινοτομίας και Ανάπτυξης Επιχειρήσεων του Mataró (www.cetemmsa.es)
- CTF, Τεχνικό Κέντρο Spinning του Πανεπιστημίου Terrassa (www.ct.upc.es/ctf)
- INTEXTER, Ινστιτούτο Κλωστοϋφαντουργίας και Βιομηχανική Συνεργασία του Πανεπιστημίου Terrassa
- (www.ct.upc.es/intexter)
- LEITAT, το Τεχνολογικό Κέντρο της Terrassa

Καινοτομία και ανάπτυξη ανά υποτομέα:

- Μηχανήματα βαφής:

Από τεχνική άποψη, η μηχανοργάνωση των μηχανημάτων στον τομέα του χρώματος και της κλωστοϋφαντουργίας. Το φινίρισμα είναι εξαιρετικά σημαντικό, ειδικά στην εκτύπωση με πίδακα (ή μελάνη) και έχει υπάρξει σημαντική πρόοδος τόσο στην ακρίβεια όσο και στην ταχύτητα παραγωγής.

Σε άλλες περιοχές βαφής, αν και δεν έχουν υπάρξει επαναστατικές εξελίξεις τα τελευταία χρόνια, υπήρξε μια «τεχνολογική τελειοποίηση», τόσο από πλευράς ιδέας όσο και από πλευρά διαδικασίας, με στόχο για την επίτευξη μέγιστης απόδοσης με την ελάχιστη χρήση νερού και αντιδραστηρίων για να προκαλέσει ελάχιστη δυνατή επίπτωση στις ίνες κυτταρίνης.

Παρόλο που η ισπανική εφοδιαστική αλυσίδα είναι περιορισμένη στην περιοχή μηχανημάτων βαφής, είναι απόλυτα σε θέση να ανταγωνιστεί σε μια ανοικτή αγορά.

- Μηχανές περιστροφής:

Οι Ισπανοί κατασκευαστές σε αυτόν τον υποτομέα είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένοι, ειδικά για τα πλαίσια περιστροφής, τα συστήματα νηματοποίησης για κλωστές βραχείας και μακράς διάρκειας, μηχανές συστροφής, μηχανές σχισίματος, μηχανές περιστροφικής κοπής και μηχανές για τσουγκράνες, πλεξούδες και τεχνικά νήματα.

- Μηχανήματα ύφανσης:

Στην ύφανση, ισπανικές εταιρείες ή / και πανεπιστήμια / κέντρα τεχνολογίας έχουν παραγάγει μια σειρά από παγκοσμίως αναγνωρισμένες εφευρέσεις, συμπεριλαμβανομένων των μηχανών επανατύλιξης, των αυτόματων μηχανών τυλίγματος, ηλεκτρονικών μηχανημάτων εγκάρσιας διατομής με οπτικό έλεγχο πλάτους, κυκλικών μηχανών πλέξης για λεπτό περιτύπωμα, πουλόβερ και επιθεώρηση ενδυμάτων με τεχνητή όραση. Στον υποτομέα αυτόν, η Ισπανία είναι ιδιαίτερα καλά γνωστή για την ανάπτυξη του λογισμικού της, η οποία μπορεί να ανταγωνιστεί με τις κορυφαίες διεθνείς εταιρείες.

- Μηχανήματα ένδυσης:

Η ανάπτυξη των εργαλείων σχεδιασμού CAD / CAM και οι βελτιώσεις που σχετίζονται με την εφοδιαστική είναι οι περισσότερες σημαντικές αναπτύξεις στον τομέα αυτό.

Ζήτηση Μηχανημάτων

Οι κύριες χώρες κατανάλωσης για τα κλωστοϋφαντουργικά μηχανήματα είναι στην Ασία (Κίνα, Ινδία, Πακιστάν, Μπαγκλαντές και το Βιετνάμ), αν και άλλες σημαντικές αγορές που περιλαμβάνουν τη Βραζιλία, το Μεξικό, την Κολομβία, την Τουρκία, τις ΗΠΑ, τη Βραζιλία και το Ιράν.

Όσον αφορά τους πελάτες, δεν υπάρχει καθορισμένο εταιρικό προφίλ, δεδομένου ότι σήμερα θα μπορούσαν να είναι δημόσιες, ιδιωτικές, μεγάλες, μεσαίες ή μικρές επιχειρήσεις. Οι ισπανικές εταιρείες συνεχίζουν να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις με υψηλή τεχνολογία, εξοπλισμό καλής ποιότητας και μεσαίες τιμές.

Τα τελευταία 10 χρόνια, τα τεχνικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα έχουν γίνει όλο και πιο δημοφιλή. Οι κατασκευαστές μηχανημάτων κλωστοϋφαντουργίας έχουν παρακολουθήσει μια αλλαγή στα παραδοσιακά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και αυτό τους έχει αναγκάσει να διαφοροποιήσουν τα προϊόντα τους προσαρμόζοντας τα τα μηχανήματά τους σχετικά με τα τεχνικά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και ενσωμάτωντας τον τομέα με νέες βιομηχανίες όπως η κατασκευή, η αυτοκινητοβιομηχανία, η υγιεινή και η ιατρική, η γεωργία, τα εμπορευματοκιβώτια και οι συσκευασίες, οι χημικές ουσίες κ.λπ.

Παράγοντες ανταγωνιστικότητας

- Ο τομέας των ισπανικών μηχανημάτων κλωστοϋφαντουργίας αποτελείται κυρίως από μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν άμεση σχέση με τον πελάτη.
- Ο τομέας έχει τα εξής πλεονεκτήματα:
- Υψηλό επίπεδο τεχνολογίας
- Ισχυρή σχέση τιμής-ποιότητας

- Υψηλό επίπεδο ευελιξίας στην παραγωγή εξοπλισμού με βάση τις ανάγκες των πελατών
- Ευελιξία
- Παράγοντες που επηρεάζουν τον τομέα
- Οι βασικοί παράγοντες στον τομέα αυτό είναι:
- Καινοτομία. Είναι σημαντικό οι εταιρείες του κλάδου να πραγματοποιούν έργα E & A προκειμένου να είναι ανταγωνιστικά.
- Προσαρμογή στη ζήτηση. Αυτό απαιτεί εξαιρετικά ευέλικτη λήψη αποφάσεων και ανάπτυξη προϊόντων, μεταξύ άλλων.
- Διαφοροποίηση της αγοράς. Διείσδυση των αγορών όπου υπάρχει σήμερα ζήτηση για αυτόν τον εξοπλισμό.
- Εξυπηρέτηση μετά την πώληση. Παροχή κατάλληλης συντήρησης μηχανής.

6.3 ΙΤΑΛΙΑ

Η Ιταλία είναι μία από τις 3 βασικές οικονομίες της Ευρωζώνης με ΑΕΠ ύψους 1,72 δισ. Ευρώ (ΕΕ, 2017), αντιπροσωπεύοντας το 16% της αγοράς της Ευρωζώνης. Η εγχώρια αγορά προσφέρει πολλές ευκαιρίες, με πληθυσμό άνω των 60 εκατομμυρίων και με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ 27.700 ευρώ το 2017. Η Ιταλία είναι η 2η μεγαλύτερη μεταποιητική οικονομία στην Ευρώπη, η 5η μεγαλύτερη παγκοσμίως (Παγκόσμια Τράπεζα, 2017) και ο 9ος μεγαλύτερος εξαγωγέας στον κόσμο, που πωλεί αγαθά αξίας 448 δις ευρώ το 2017 διατηρώντας μερίδιο αγοράς 2,9% (ΠΟΕ, 2017). Οι εξαγωγές της παρουσιάζουν έναν αυξανόμενο ρυθμό τα τελευταία 10 χρόνια, από 139,7 δις€ που ήταν 2008 άγγιξε τα 198,8 δις € το 2017. Η Ιταλία κατέχει ένα σπάνιο εμπορικό πλεόνασμα για εμπορεύματα (47,5 δισ. Ευρώ το 2017) μεταξύ ανεπτυγμένων χωρών.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ιταλία αυξήθηκαν κατά 846 εκατ. ευρώ το 2018 και κατά μέσο όρο 1.236,87 εκατ. ευρώ από το 1995 έως το 2018, φτάνοντας σε υψηλό επίπεδο ύψους 14.203 εκατ. ευρώ τον Ιανουάριο του 2009 και ρεκόρ χαμηλά -10.787 εκατ. ευρώ τον Μάιο του 2009. Το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσωπεύουν όλες μαζί περισσότερο από το 70% των αποθεμάτων ΑΞΕ στην Ιταλία.

Η Ιταλία παράλληλα με τις δημοσιονομικές μεταρρυθμίσεις για την βελτίωση της οικονομικής της κατάστασης, εισήγαγε πολλά οικονομικά κίνητρα που αποσκοπούν στην αύξηση της ελκυστικότητας των άμεσων ξένων επενδύσεων, ενθαρρύνοντας την έρευνα και την ανάπτυξη καθώς και την δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων.

Η επένδυση στην Ιταλία σημαίνει πρόσβαση σε εξειδίκευση και τεχνογνωσία σε τομείς, όπως η ρομποτική, η μόδα, ο σχεδιασμός και η διατροφή. Οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην Ιταλία μπορούν επίσης να βασίζονται σε εκτεταμένα δίκτυα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και κατασκευαστικών clusters σε ολόκληρη τη χώρα,

ικανά να παρέχουν υψηλής ποιότητας ενδιάμεσα προϊόντα (βιομηχανικά μηχανήματα, μέταλλα, χημικά, πλαστικά, χαρτί, κεραμικά, κλωστοϋφαντουργία, ναυτιλιακές βιομηχανίες κ.λπ.).

Ως προς την επιχειρηματικότητα, σύμφωνα με το γραφείο ΟΕΥ στη Ρώμη, η Ιταλία δεν συγκαταλέγεται ανάμεσα στις πλέον φιλικές χώρες. Μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας για το 2016, κατατάσσει την Ιταλία στην 45η θέση ανάμεσα σε 185 χώρες, και στην 24η θέση στην ΕΕ. Η χαμηλή κατάταξή της οφείλεται στην υψηλή εταιρική επιβάρυνση, που ανέρχεται συνολικά στο 65% επί των κερδών, στην αργή δικαστική επιβολή των συμβατικών υποχρεώσεων κ.λπ.

Για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ιταλία απαιτείται η ίδρυση επιχείρησης, που συστήνεται σε συνεργασία με συμβολαιογράφο για την διεκπεραίωση όλων των νομικών και διοικητικών διαδικασιών. Η πιο διαδεδομένη μορφή εταιρείας είναι η ΕΠΕ, με ελάχιστο κεφάλαιο 1 ευρώ. Οι εταίροι δεν είναι προσωπικά υπεύθυνοι για τις υποχρεώσεις της εταιρείας και γενικά διακρίνεται ως εταιρεία για την ευελιξία της.

Εκτός από τις ΕΠΕ, υφίστανται όπως και στη χώρα μας και οι Ανώνυμες εταιρείες., οι Ομόρρυθμες και οι ετερόρρυθμες εταιρείες. Συνήθως, τη μορφή της ΑΕ έχουν εταιρείες με μεγάλο κεφάλαιο, ενώ για την ίδρυση μίας απαιτείται κεφάλαιο 50.000 ευρώ τουλάχιστον.

Αλλοδαπές εταιρείες δύνανται να δημιουργήσουν υποκαταστήματα-θυγατρικές στην Ιταλία. Τα υποκαταστήματα αυτά δεν έχουν δική τους νομική προσωπικότητα, αλλά αυτή της μητρικής εταιρείας.

Η μητρική εταιρεία είναι νομικά υπεύθυνη απέναντι σε τρίτους, και αυτή ορίζει με πράξη τον νομικό εκπρόσωπό της.

Τα στοιχεία του Υποκαταστήματος κατατίθενται στο Μητρώο Επιχειρήσεων της περιοχής που βρίσκεται το Υποκατάστημα. Το Υποκατάστημα αλλοδαπής επιχείρησης φορολογείται σαν ιταλική επιχείρηση.

Τα θέματα που αφορούν την εργασία και τους μισθούς ρυθμίζονται από τις αντίστοιχες εθνικές συλλογικές συμβάσεις.

Ως προς την φορολογία, η βασική κλίμακα κυμαίνεται το 2016 από 22%-24%, ενώ η μειωμένη κλίμακα από 10%-12%. Ο εταιρικός φόρος ανέρχεται σε 27,5% επί των εσόδων πλην των δαπανών της επιχείρησης. Επίσης, προσωπικός φόρος επιβάλλεται και στα φυσικά πρόσωπα που δεν διαμένουν στην Ιταλία, για τα εισοδήματά τους που αποκτούν στη χώρα.

Το Εθνικό βιομηχανικό σχέδιο και τα κίνητρα που παρέχει η ιταλική κυβέρνηση στους ξένους επενδυτές αναλύονται παρακάτω:

6.3.1 Βιομηχανικό 4.0 Εθνικό Σχέδιο (Industry 4.0 National Plan)

6.3.1.1 Hyper Depreciation: 250% υπερεκτίμηση των επενδύσεων σε νεοαποκτηθέντα ή μισθωμένα ενσώματα πάγια στοιχεία, συσκευές και τεχνολογίες που επιτρέπουν τον μετασχηματισμό του Industry 4.0.

6.3.1.2 Super Depreciation: 130% υπερεκτίμηση των επενδύσεων σε νεοαποκτηθέντα ή εκμισθωμένα κεφαλαιουχικά αγαθά. Οι εταιρείες που έχουν πρόσβαση σε αυτό το πρόγραμμα, μπορούν να επωφεληθούν από την υπερεκτίμηση κατά 140% για επενδύσεις σε άυλα περιουσιακά στοιχεία (λογισμικό και συστήματα πληροφορικής).

6.3.1.3 Νόμος "Nuova Sabatini" : Οι κρατικές επιχορηγήσεις είναι διαθέσιμες για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που επιθυμούν να αγοράσουν νέα μηχανήματα, εγκαταστάσεις ή εξοπλισμό προκειμένου να καλύψουν εν μέρει τους τόκους από τραπεζικά δάνεια που σχετίζονται με τις πραγματοποιηθείσες επενδύσεις. Οι εταιρείες μπορούν επίσης να έχουν πρόσβαση στο δημόσιο εργαλείο των εγγυήσεων δανείων.

6.3.1.4 Ταμείο Εγγυήσεων για τις ΜΜΕ: Το Αμοιβαίο Κεφάλαιο στοχεύει στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοπιστωτικές πηγές (δάνειο / επιχορήγηση) για τις ΜΜΕ μέσω της χορήγησης δημόσιας εγγύησης που λειτουργεί αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες εξασφαλίσεις και τίτλους. Χάρη στο Ταμείο, οι εταιρείες έχουν την ευκαιρία να λάβουν δάνεια χωρίς πρόσθετες εγγυήσεις (και ως εκ τούτου χωρίς επιπλέον έξοδα) για το ποσό που εγγυάται το Ταμείο. Το Ταμείο δεν προσφέρει εισφορές μετρητών.

6.3.1.5 Φορολογική πίστωση για έργα Έρευνας και Ανάπτυξης: 50% έκπτωση φόρου επί των πρόσθετων δαπανών για έργα R&D που πραγματοποιήθηκαν κατά την περίοδο 2017-2020 έως € 20εκ/ έτος(προσωπικό υψηλής εξειδίκευσης, εργαστήριο και εξοπλισμό, τεχνογνωσία, διπλώματα ευρεσιτεχνίας, δραστηριότητες από πανεπιστήμια, δημόσια έρευνα ή καινοτόμες νεοσύστατες επιχειρήσεις).

6.3.1.6 Patent Box – διπλώματα ευρεσιτεχνίας: Έως 50% φορολογική ελάφρυνση για το IRES (φορολογία επί των εσόδων της εταιρείας) και IRAP (περιφερειακός φόρος επί της παραγωγικής δραστηριότητας). Το εισόδημα προκύπτει από την αδειοδότηση ή την άμεση εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τεχνογνωσία, εμπορικά σήματα)

6.3.2 Φορολογικά Κίνητρα

6.3.2.1 Εργασία

- Μείωση του κόστους εργασίας για τους εργοδότες που προσλαμβάνουν άτομα σε μόνιμη βάση, με αυξανόμενες μειώσεις όσον αφορά τις γυναίκες.
- Μπόνους για εργοδότες που προσλαμβάνουν νέους εργαζόμενους (κάτω των 35 το 2018, κάτω των 30 ετών από το 2019) ίσο με 50% ή 100% για εταιρίες στην Νότια Ιταλία.

6.3.2.2 Ενεργειακή απόδοση

Έως 75% μειώσεις για φορολογούμενους που επενδύουν για βελτίωση αποτελεσματικότητας των υπάρχοντων κτιρίων

6.3.2.3 Καθεστώς ευρεσιτεχνιών

Έως 50% Φορολογικές μειώσεις για τα εισοδήματα που προκύπτουν από τη χορήγηση αδειών ή άμεση εκμετάλλευση άυλων περιουσιακών στοιχείων (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τεχνογνωσία, εμπορικά σήματα)

6.3.2.4 Ανακεφαλαιοποίηση επιχειρήσεων

Φορολογικά κίνητρα για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

6.3.3 Κίνητρα για μεγάλα επενδυτικά σχέδια

Το πρόγραμμα συμβολαίων ανάπτυξης υποστηρίζει μεγάλες και καινοτόμες επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης, του τουρισμού και της περιβαλλοντικής προστασίας για greenfield έργα ύψους άνω των € 20 εκατ. (€ 7,5 εκατ. για τον κλάδο τροφίμων).

Ο τύπος επένδυσης και το μέγεθος της εταιρείας ενδέχεται να επηρεάσουν την ένταση της επιχορήγησης (εταιρείες οποιουδήποτε μεγέθους μπορούν να επωφεληθούν από υψηλότερα κίνητρα εάν επενδύσουν Νότια Ιταλία).

Τα κίνητρα αποτελούνται από επιχορηγήσεις και δάνεια με ευνοϊκούς όρους για ποσό μέχρι 75% του δανείου συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Το τελικό ποσό θα είναι το αποτέλεσμα της διεξαγόμενης διαπραγματευτικής διαδικασίας από την «Invitalia» (διαχειριστική αρχή). Τα έργα που παρουσιάζονται από ξένες εταιρείες, παρέχοντας μια ελάχιστη επένδυση 50 εκατ. ευρώ, επωφελούνται μιας “fast –track” διαδικασίας. (μείωση χρόνου, μείωση της αποτίμησης, ad hoc πόρους).

6.3.4 Βιομηχανικοί Κλάδοι υπό κρίση

Νόμος 181/89

Το κίνητρο αυτό, το οποίο διαχειρίζεται η «Invitalia», στοχεύει στην βιομηχανική ανάπτυξη και την αύξηση της απασχόλησης σε περιοχές που πλήττονται από πολύπλοκες βιομηχανικές κρίσεις (όπως ορίζεται από την κυβέρνηση). Παρέχει χρηματοδότηση - επιχορηγήσεις και δάνεια μέχρι το 75% των επιλέξιμων δαπανών - για επενδυτικά έργα ύψους τουλάχιστον € 1,5 εκ., τα οποία παρουσιάζονται από εταιρείες όλων των μεγεθών με στόχο:

- την αναζωογόνηση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων,
- τη διατήρηση των επιπέδων απασχόλησης (απαιτείται αύξηση του εργατικού δυναμικού εντός 12 μηνών)
- προσέλκυση νέων επενδύσεων
- περιβαλλοντική ανάπλαση και αποκατάσταση.

6.3.5 One-stop-shop Ιταλική Εταιρία Εμπορίου

Μια ιταλική υπηρεσία εμπορίου φροντίζει για τον πλήρη επενδυτικό κύκλο. Παραχωρεί πληροφορίες για περιβάλλον αγοράς και επιχειρήσεων, για τους φόρους, το νομικό σύστημα, την αγορά εργασίας καθώς και το πλαίσιο του προγράμματος παροχής κινήτρων

Κλάδος Κλωστοϋφαντουργίας στην Ιταλία

Τα ιταλικά προϊόντα της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας ενδυμάτων είναι γνωστά παγκοσμίως. Αυτός ο τομέας έχει προσελκύσει μεγάλη προσοχή επειδή είναι μια πλούσια και ανεπτυγμένη χώρα η οποία εξειδικεύεται σε βιομηχανικά προϊόντα με μόδα. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία που δημοσιεύονται από το ιταλικό σύστημα μόδας (στο Ιταλικό Sistema Moda Italiana-SMI) φαίνεται ότι δεν έχει υποστεί οικονομική κρίση. Στην πραγματικότητα, ο τομέας κατέγραψε, το 2016, περισσότερα από 400.000 υπαλλήλους σε περίπου 50.000 εταιρείες και αναφέρει κύκλους εργασιών περίπου 52 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το παραγωγικό της σύστημα στηρίζεται σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις. Καινοτομία και έρευνα καθώς και η παράδοση σε εξειδικευμένες διαδικασίες παραγωγής, η τεχνογνωσία και η συνεργασία σε διάφορα στάδια της αλυσίδας προσφοράς είναι οι κυριότεροι λόγοι για την επιτυχία. Ένας άλλος σημαντικός παράγοντας επιτυχίας συνδέεται με το υψηλής προστιθέμενης αξίας εμπορικό σήμα "Made in Italy" χάρη στις γνωστές μάρκες τέτοιες όπως οι Armani, Gucci, Valentino και ούτω καθεξής, που συνέβαλαν στην αναγνώριση και την εκτίμηση των ιταλικών προϊόντων στον κόσμο.

Ο Κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας όμως στην Ιταλία ήρθε αντιμέτωπος με μια κρίση λόγω του έντονου ανταγωνισμού με χώρες όπως η Κίνα. Το νέο ανταγωνιστικό πλαίσιο επηρέασε αρνητικά πρωτίστως τις μικρές επιχειρήσεις (ιδίως τους εργολάβους) οι οποίες ειδικεύονταν σε προϊόντα χαμηλότερης ποιότητας, χωρίς άμεση πρόσβαση στην αγορά και άμεσα εκτεθειμένες στις ανταγωνιστικές πιέσεις των αναδυόμενων χωρών, με αποτέλεσμα οι εταιρείες να μετατοπίσουν φάσεις της παραγωγής τους σε χώρες όπου το κόστος της εργατικής δύναμης είναι χαμηλότερο και υπάρχουν λιγότεροι περιοριστικοί κανόνες για τις περιβαλλοντικές εκπομπές. Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει σημαντικά στοιχεία της ιταλικής κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης.

Πίνακας 7. Βιομηχανία ένδυσης & Κλωστοϋφαντουργία		
	Ιταλία	Άλλες Χώρες (πχ. Κίνα)
Διάρθρωση Παραγωγής	Κατακερματισμένη και εξειδικευμένη	Κάθετη ολοκλήρωση (καθετοποιημένη)
Διαρθρωτικά πλεονεκτήματα	Εξωτερικές οικονομίες κλίμακας, clusters	πρώτες ύλες, Χαμηλά τρέχοντα κόστη
Μέσο μέγεθος εταιρείας	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	Μεγάλες Επιχειρήσεις
Προσανατολισμός (προϊόν)	Εξειδικεύσεις, Υπηρεσίες Οικονομίες πεδίου εφαρμογής	Εμπορεύματα Οικονομίες κλίμακας
Προσανατολισμός (στρατηγική)	Γρήγορη ανταπόκριση	Κόστος ηγεσίας
Είδος της αγοράς	Niche	Μάζα
Είδος παραγωγής	Μικρές Παρτίδες	Μεγάλες παρτίδες
Κοινωνικο-περιβαλλοντικά όρια	Υψηλά	Χαμηλά
Αρνητική εξωτερική στρατηγική – Εξαγωγές	Χαμηλή	Υψηλή

Πηγή: Liuc Papers n. 176, Serie Economia e Impresa, 45, settembre 2005

Οι μεγάλες εταιρίες επένδυσαν σημαντικά στην καινοτομία και τον εξορθολογισμό των παραγωγικών διαδικασιών σε συνεργασία με προμηθευτές κλωστοϋφαντουργικών μηχανών. Η καινοτομία των προϊόντων επικεντρώθηκε στην τεχνική απόδοση των υφασμάτων και των νημάτων με σκοπό την επέκταση των περιοχών εφαρμογής.

Μελέτες έχουν δείξει πως ιταλικές κλωστοϋφαντουργικές εταιρείες είναι κοινωνικά υπεύθυνες και λαμβάνουν υπόψη τις προσδοκίες των εργαζομένων τους, καλύπτοντας τις ανάγκες τους για υγεία και ασφάλεια, τον μισθό και την προοπτική εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους. Για την κατασκευή ενδύματος, κάποιες εταιρείες έχουν εφαρμόσει μια πορεία κοινωνικής ευθύνης, δημιουργώντας μια ισχυρή σχέση με τους υπαλλήλους του. Για παράδειγμα, εταιρείες προβαίνουν σε πρόσληψη υπαλλήλων γραφείου ανταποκρίνομενες στην ανάγκη ηλικιωμένων εργαζόμενων ή ανθρώπων που δεν μπορούν να μετακινηθούν μόνοι τους από το σπίτι, επιτρέποντάς τους να διατηρήσουν τη δική τους οικονομική ανεξαρτησία. Η οργάνωση των εταιρειών όχι μόνο σέβεται τους εθνικούς νόμους για την υγεία και την ασφάλεια, προβλέπει και πρόσθετα οφέλη για την υγεία των ηλικιωμένων εργαζομένων και των οικογενειών τους.

Τα επενδυτικά κίνητρα και κυρίως τα κίνητρα για έρευνα και τεχνολογία που χορηγήθηκαν στους επενδυτές- επιχειρηματίες σύμφωνα με το Βιομηχανικό 4.0 Εθνικό Σχέδιο οδήγησαν σε σημαντική ανάπτυξη του λεγόμενου E-Textile. Γίνεται λόγος για υφάσματα που επιτρέπουν την ενσωμάτωση ψηφιακών εξαρτημάτων όπως μπαταρία και φωτισμό (συμπεριλαμβανομένων των μικρών υπολογιστών) και ηλεκτρονικά μέσα. Τα έξυπνα υφάσματα είναι υφάσματα που έχουν αναπτυχθεί με νέες τεχνολογίες ικανές να προσφέρουν όφελος στον χρήστη. Το σχέδιο όμως για τέτοιου είδους υφάσματα είναι υπο δοκιμή.

Ειδικότερα, τα σημαντικότερα φορολογικά κίνητρα είναι τα ακόλουθα:

- 10ετής φορολογική απαλλαγή από την ημέρα υλοποίησης της επένδυσης, για επένδυση τουλάχιστον 7,4 εκ. ευρώ και δημιουργίας τουλάχιστον 100 νέων θέσεων εργασίας.
- 3ετής φορολογική απαλλαγή από την ημέρα υλοποίησης της επένδυσης, για επενδύσεις τουλάχιστον 74.000 ευρώ και δημιουργίας τουλάχιστον 5 νέων θέσεων εργασίας σε υπό ανάπτυξη περιοχές.
- Ο φόρος επί των εταιρικών κερδών ανέρχεται σε μόλις 10% - 15%, που θεωρείται από τους χαμηλότερους στην Ευρώπη.

Επιταχυνόμενη απόσβεση παγίων περιουσιακών στοιχείων και εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για περιβαλλοντική προστασία, επιστημονική έρευνα, εκπαίδευση και κυρίως, την επιμόρφωση προσωπικού.

Επιπλέον, πρόσθετα φορολογικά κίνητρα προβλέπονται για νεοιδρυθείσες εταιρείες, υπό την μορφή εξαιρέσεως από την υποχρέωση καταβολής φόρου επί των κερδών:

- Για 3 έτη, όταν εγκαθίστανται σε υπό ανάπτυξη περιοχές,
- Για 5 έτη, όταν εγκαθίστανται σε υπό ανάπτυξη περιοχές, που έχουν χαρακτηριστεί ως ζώνες προτεραιότητας, οι οποίες αντιμετωπίζουν έντονα κοινωνικά και αναπτυξιακά προβλήματα και παρουσιάζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας.

Άλλα επενδυτικά κίνητρα αφορούν στο δικαίωμα ατελούς εισαγωγής παγίων περιουσιακών στοιχείων (εξοπλισμού) της εταιρείας ως μέρος της αρχικής επένδυσης (εξαιρούνται τα οχήματα), ατελούς εισαγωγής παγίων περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτελούν μέρος της αρχικής επένδυσης, υπό την προϋπόθεση ότι η αξία τους δεν υπερβαίνει το ύψος της αρχικής επένδυσης και ότι η εισαγωγή τους γίνεται εντός διετίας από την ημερομηνία καταγραφής της επένδυσης και τέλος η ατελής εισαγωγή περιουσιακών στοιχείων, η κτήση των οποίων είναι αποτέλεσμα επανεπένδυσης των κερδών της εταιρείας.

Ο νόμος προβλέπει επίσης, ότι ο ξένος επενδυτής, από την στιγμή που εκπλήρωσε τις φορολογικές του υποχρεώσεις, δύναται άνευ περαιτέρω περιορισμών ή καθυστερήσεων

να εξάγει ή να μεταβιβάσει τα κέρδη που δημιουργήθηκαν από την επιχειρηματική δραστηριότητα της εταιρείας στην οποία έχει εν όλω ή εν μέρει επενδύσει.

Όσον αφορά στην εξαγωγή των παραγόμενων προϊόντων, αυτή ενθαρρύνεται με ποικίλα κίνητρα, όπως η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής δασμών για εισαγόμενες πρώτες ύλες, η επεξεργασία των οποίων γίνεται στη Ιταλία, ταχύτερες διαδικασίες επιστροφής Φ.Π.Α. κ.λ.π.

Η ιταλική κλωστοϋφαντουργία 10 χρόνια μετά την κρίση εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στον τομέα της μόδας και σε ολόκληρη την εθνική μεταποιητική βιομηχανία. Σε ευρωπαϊκή κλίμακα, η Ιταλία βρίσκεται στο βάθρο των κυριότερων παραγωγών με υψηλό επίπεδο εξειδίκευσης στα διάφορα στάδια της αλυσίδας παραγωγής. Η ιταλική κλωστοϋφαντουργία παρουσιάζει μια πιο σταθερή παραγωγική δομή, έντονα προσανατολισμένη στις εξαγωγές (με εξαγωγές που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 45% του κύκλου εργασιών) και χαρακτηρίζεται από την παρουσία ενός μεγάλου αριθμού ηγετικών εταιρειών στην πρωτοπορία της τεχνολογικής καινοτομίας. **Το κόστος εργασίας** στην Ιταλία είναι στην πραγματικότητα χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ευρωζώνης και σε ωριαία βάση το κόστος εργασίας στην Ιταλία είναι περίπου 22% χαμηλότερο από ό, τι στη Γαλλία και 16% χαμηλότερο από ό, τι στη Γερμανία.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ερευνητικού κέντρου της Sistema Moda Italia, βάσει στοιχείων της ISTAT, του εθνικού στατιστικού ινστιτούτου της Ιταλίας, το 2017 τα έσοδα της ιταλικής κλωστοϋφαντουργίας ήταν 7,94 δισ. Ευρώ, αύξηση κατά 1,3% και αύξηση κατά 15% στο σύνολο των εσόδων της βιομηχανίας κλωστοϋφαντουργικών ειδών και ειδών ένδυσης.

Το εμπορικό πλεόνασμα της κλωστοϋφαντουργίας, το οποίο εκτιμάται σε 2,3 δισεκατομμύρια ευρώ το 2017, συνέβαλε περισσότερο από το 25% στο εμπορικό πλεόνασμα ολόκληρου του τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και των ενδυμάτων της Ιταλίας. Η Κίνα και το Χονγκ Κονγκ είναι πλέον εδραιωμένες ως οι κορυφαίες αγορές για τα υφάσματα της Ιταλίας και οι ιταλικές εξαγωγές προς τις χώρες αυτές αυξήθηκαν κατά 12,4% τους πρώτους δέκα μήνες του 2017. Επίσης, οι εξαγωγές σε χώρες εκτός ΕΕ αυξήθηκαν κατά 1,8%.

Τα ιταλικά υφάσματα είχαν θετικές εξαγωγικές πωλήσεις προς τις ΗΠΑ (+ 6,8%) και την Ισπανία (+ 7,7%), ενώ οι εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Γερμανία ήταν αδύναμες (-0,1% και -0,5% αντίστοιχα). Επίσης μειώθηκαν οι εξαγωγές στη Γαλλία (- 1,6%) και στη Ρουμανία (-5,8%).

Όσον αφορά τις εισαγωγές, οι αγορές από χώρες, όπως την Γαλλία, ΗΠΑ και Ισπανία, μειώθηκαν, ενώ αυξημένα ήταν τα ποσοστά εισαγωγών από ασιατικές χώρες όπως την Ινδονησία, Κίνα και Πακιστάν.

Συνεργασία Ιταλίας – Πορτογαλίας

Στα βορειοδυτικά της Ιβηρικής χερσονήσου υπάρχει ένα παράδειγμα προς μίμηση στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας: ένα διασυνοριακό σύμπλεγμα. Η Γαλικία και η Βόρεια Πορτογαλία έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο παγκοσμίως. Η Πορτογαλία είναι ο πρώτος προμηθευτής γνωστών brand της Γαλικίας, όπως η Zara ή η Bershka. (Το 2017, το 34% των πορτογαλικών εξαγωγών είχε προορισμό την Ισπανία, το 12% τη Γαλλία, το 9% τη Γερμανία, το 8% το Ηνωμένο Βασίλειο και το 5% στην Ιταλία).

Η Πορτογαλία ήταν ένα από τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που έχει η Γαλικία και ταυτόχρονα, η Γαλικία αποτέλεσε επίσης ένα πλεονέκτημα για την Πορτογαλία. Δύο χώρες όπου η κάθε μία εξειδικεύεται σε αυτό που κάνει καλύτερα. Τα τελευταία χρόνια η Ισπανία ανέπτυξε εντελώς διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα στον συγκεκριμένο κλάδο, βασισμένα σε εμπορικά σήματα, λιανικό εμπόριο και επιχειρηματικά μοντέλα υψηλής αξίας. Η Πορτογαλία δεν ακολούθησε αυτή την πορεία και επέμεινε στην παράδοση και την τεχνογνωσία που ήταν ήδη ένα μεγάλο κεφάλαιο. Η Πορτογαλία επένδυσε πολύ στην έρευνα και την τεχνολογική καινοτομία και αυτό ήταν εξαιρετικά ενδιαφέρον καθώς η μια χώρα συμπλήρωνε την άλλη.

Στην Πορτογαλία, πολλές εταιρείες, οι οποίες έχουν ήδη εκτιναχθεί στρέφονται στους πελάτες τους και αναπτύσσουν δραστηριότητες των πελατών τους, οι οποίες θα αποτελέσουν κίνητρο για όλους. Σε λίγα χρόνια θα υπάρξει μια νέα πραγματικότητα. Η Πορτογαλία έχει έλλειψη τουλάχιστον 6000 εργαζομένων στην βιομηχανία της κλωστοϋφαντουργίας. Η ένωση που αντιπροσωπεύει σχεδόν όλες τις πορτογαλικές εταιρείες λέει ότι μία από τις λύσεις που εξετάζονται είναι να ανοίξουν οι πόρτες στους μετανάστες. Η έλλειψη εργαζομένων εμποδίζει την ανάπτυξη του κλάδου .

Η Γαλικία και η Βόρεια Πορτογαλία είναι ένα καλό παράδειγμα για το πώς δύο περιοχές της ευρωζώνης μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και να παράξουν, στην συγκεκριμένη περίπτωση στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας.

Συνεργασία Ελλάδας – Ιταλίας

Παράδειγμα συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας αποτελεί όμιλος Ακκά.

Μέχρι τα τέλη του 2013 και επί τέσσερις σχεδόν δεκαετίες η Ελληνική Υφαντουργία πρωταγωνίστησε με την καθετοποιημένη παραγωγή και εξαγωγή denim, του υφάσματος από το οποίο κατασκευάζαν μεγάλοι ευρωπαϊκοί και αμερικανικοί όμιλοι τα δημοφιλή blue jeans. Στα μέσα της δεκαετίας του 2000 ο κύκλος εργασιών της εισηγμένης τότε

Ελληνικής Υφαντουργίας είχε αγγίξει τα 100 εκατ. ευρώ, αλλά κάπου τότε άνοιξε και ο ασκός του Αιόλου από την Ασία και την Τουρκία. Με υψηλά ενεργειακά αλλά και μισθολογικά κόστη, η ελληνική επιχείρηση δεν κατάφερε να παραμείνει ανταγωνιστική, χάνοντας σταδιακά τα μεγάλα συμβόλαια παρά την ποιοτική παραγωγή. Ιστορία αυτή είναι λίγο πολύ παρόμοια με αυτή πολλών ελληνικών κλωστοϋφαντουργικών επιχειρήσεων. Η οικογένεια Ακκά όμως είχε ήδη προχωρήσει από την προηγούμενη δεκαετία και σε νέες μεγάλες επενδύσεις, σε άλλες μονάδες εκτός της εισηγμένης Ελληνικής Υφαντουργίας.

Τέσσερα εργοστάσια, δύο εκκοκκιστήρια και δύο νηματουργεία, συγκροτούσαν το 2007 τον εναπομείναντα, συρρικνωμένο όμιλο Ακκά. Ενώ η Ελληνική Υφαντουργία και οι συγγενείς μονάδες είχαν κύκλο εργασιών 100 εκατ. ευρώ, ο όμιλος ο οποίος απαρτιζόταν από τα Εκκοκκιστήρια Θράκης, τη θυγατρικής τους, τα Κλωστήρια Θράκης, την τρίτη εταιρεία, τα Εκκοκκιστήρια Θεσσαλίας και τα Κλωστήρια Κιλκίς, πραγματοποιούσε αθροιστικό τζίρο της τάξης των 35 εκατ ευρώ.

Μέσω αύξησης κεφαλαίου, με ίδια κεφάλαια των βασικών μετόχων αλλά και τη στήριξη των πιστωτριών τραπεζών μέσω αναδιάρθρωσης του δανεισμού, ο όμιλος είχε καταφέρει να εξυγιάνει τον ισολογισμό και για τη χρήση του 2018 όσον αφορά τα Εκκοκκιστήρια Θράκης Η εξυγίανση έχει προχωρήσει και στα Εκκοκκιστήρια Θεσσαλίας, αλλά εκκρεμεί ακόμα η επίτευξη συμφωνίας με τις τράπεζες για την αναδιάρθρωση του δανεισμού των Κλωστηρίων Κιλκίς. Υπό τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες του κλάδου ο Όμιλος είχε στραφεί προς τις εξαγωγές σε ποσοστό της τάξης του 90% αλλά ο χρόνος που απαιτείται από την αγορά της πρώτης ύλης έως την εξόφληση των τιμολογίων από τους πελάτες στο εξωτερικό συχνά φθάνει έως και τους οκτώ μήνες. Η χρηματοδότηση αυτή δεν ήταν δυνατή πλέον από τις ελληνικές τράπεζες και η στενότητα των κεφαλαίων κίνησης δημιούργησε μεγάλο ζήτημα ρευστότητας στον κλάδο.

Ο όμιλος Ακκά λοιπόν βρήκε εν μέρει τη λύση στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στην Ιταλία, όπου βρίσκεται και ένας από τους μεγαλύτερους πελάτες του, η Benetton. Πελάτης από την εποχή των εξαγωγών denim, η Benetton αγοράζει ακόμα και σήμερα νήματα αλλά και πλεκτά υφάσματα από τα Κλωστήρια Θράκης. Η συνεργασία αυτή έχει δώσει τη δυνατότητα στην ελληνική εταιρεία να προεξοφλεί τιμολόγια σε ιταλική τράπεζα. Ειδικότερα υπεγράφη συμφωνία εξυγίανσης (N. 3588/2007) με τις δανειστριες τράπεζες Alpha Bank και Εθνική Τράπεζα, αλλά και την εταιρεία Εκκοκκιστήρια Θράκης και συνδεδεμένες εταιρείες, καθώς και συμφωνία για χρηματοδότηση μέσω factoring με την Banca IFIS ποσού 2,7 εκατ.ευρώ Η συμφωνία αυτή καθώς και εκείνη της θυγατρικής, που περιλαμβάνουν και αυξήσεις κεφαλαίου που κάλυψαν οι βασικοί μέτοχοι, επικυρώθηκαν και από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

Η μονάδα της Θράκης έχει ενισχυθεί σε όρους ρευστότητας και με την παραγωγή εκκοκκισμένου βαμβακιού για λογαριασμό τρίτων, παρέχοντας υπηρεσίες εκκόκκισης με θετικό αποτέλεσμα κερδών προ φόρων τόκων και αποσβέσεων. Ο συνολικός δανεισμός του ομίλου στη Θράκη είναι της τάξης των 50 εκατομμυρίων ευρώ και το εγκεκριμένο πλάνο αναδιάρθρωσης από την πλευρά των τραπεζών, που βασίστηκε στο αναθεωρημένο business plan που υπεβλήθη τον Μάρτιο 2018, προβλέπει αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων σε 16 έτη με επιτόκιο Euribor εξαμήνου + 2,00% για όλα τα μακροπρόθεσμα δάνεια.

Ενώ τα Εκκοκκιστήρια Θράκης και Θεσσαλίας και τα Κλωστήρια Κιλκίς, συμφερόντων του ομίλου της οικογενείας Ακκά, δείχνουν να παλεύουν με αξιόλογες πιθανότητες επιτυχίας σε μια νέα διαδρομή με πωλήσεις σε ποσοστό άνω του 90% στο εξωτερικό, οι άλλες, μεγάλες μονάδες του έτερου βραχίονα του ομίλου Ακκά, της Ελληνικής Υφαντουργίας, δεν ήταν το ίδιο τυχερές.

6.4 ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Οι οικονομικές επιδόσεις της οικονομίας της Βόρειας Μακεδονίας εκφράζονται μέσω σταθερής αύξησης του ΑΕΠ, χαμηλού πληθωρισμού <2% κατά μέσο όρο τα τελευταία 10 χρόνια, δημοσιονομικής πειθαρχίας που επιβεβαιώνουν τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και καλού συντονισμού μεταξύ δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής. Οι εξαγωγές αποτελούν το 55,11% του ΑΕΠ της ενώ οι εισαγωγές της το 68,85%. Το εμπορικό ισοζύγιο της παρουσίασε έλλειμμα, το 2017, γύρω στα 79εκ ευρώ. Η Γερμανία, η Σερβία, η Βουλγαρία και η Ελλάδα αποτελούν της πρώτες χώρες οι οποίες λαμβάνουν αγαθά και προϊόντα από την Βόρεια Μακεδονία. Τα εισαγόμενα προϊόντα της Βόρειας Μακεδονίας προέρχονται από την Γερμανία, Αγγλία, Ελλάδα και Σερβία

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Βόρεια Μακεδονία αποτελούν το 53,5% του ΑΕΠ της. Το 2018 μειώθηκαν κατά -31,08 εκατ. ευρώ και κατά μέσο όρο 30,64 εκατ. ευρώ από το 2003 έως το 2018, φτάνοντας σε υψηλό επίπεδο ύψους 344,80 εκατ. ευρώ τον Νοέμβριο του 2006 και ρεκόρ χαμηλά -62,66 εκατ. εκατ. ευρώ τον Ιούνιο του 2017. Η Γερμανία και η Αυστρία είναι οι κύριοι επενδυτές της χώρας. Οι υπηρεσίες προσελκύουν το μεγαλύτερο μερίδιο των ξένων επενδύσεων (29,5% των άμεσων ξένων επενδύσεων), ακολουθεί η εξορυκτική βιομηχανία (15,1%), το εμπόριο (8,3%) και η γεωργία / αλιεία (4,3%).

Το νομικό και κανονιστικό πλαίσιο της Βόρειας Μακεδονίας είναι γενικά ευνοϊκό για τους ξένους επενδυτές και παρέχει πολλά κίνητρα για την προσέλκυση τους. Οι επενδυτές απολαύουν δεκαετής φορολογική απαλλαγή και ελεύθερη πρόσβαση στις δημόσιες υπηρεσίες. Η χώρα κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για την εναρμόνιση του

νομικού της πλαισίου με τα κριτήρια, τα πρότυπα και τις πρακτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Βόρεια Μακεδονία εισήγαγε ένα σύστημα ONE-STOP-SHOP το οποίο επιτρέπει στους επενδυτές δημιουργήσουν και να εγγράψουν μια επιχείρηση μέσα σε 1-2 μέρες. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του One-Stop-Shop είναι η υπηρεσία ηλεκτρονικής διανομής που επιτρέπει σε οποιονδήποτε δυνητικό επενδυτή ή τρίτο να λάβει πλήρεις ηλεκτρονικές πληροφορίες σχετικά με την οικονομική κατάσταση της χώρας και γενικά τις δραστηριότητες των εταιρειών στη χώρα.

Τα κίνητρα σύμφωνα με τα οποία η Βόρεια Μακεδονία κατατάσσεται στις πιο ελκυστικές χώρες για ξένες επενδύσεις είναι τα ακόλουθα:

6.4.1 Φορολογικά – Επενδυτικά κίνητρα

Το φάσμα των κινήτρων στη Βόρεια Μακεδονία περιλαμβάνει απαλλαγή από τους τελωνειακούς δασμούς, διάφορες φοροαπαλλαγές και συγκεκριμένα μέτρα φορολογικών ελαφρύνσεων.

Μια μικροεπιχείρηση όπου το συνολικό εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 50.000 ευρώ και ασκεί οικονομική δραστηριότητα εκτός των τραπεζικών, χρηματοοικονομικών, ασφαλιστικών, ψυχαγωγικών και τυχερών παιχνιδιών πληρώνει έναν ετήσιο φόρο επί του συνολικού εισοδήματος αντί του φόρου κέρδους. Η ετήσια φορολογική υποχρέωση υπολογίζεται στο ποσό του 1% του ΦΠΑ το σύνολο των εσόδων που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

- Η Βόρεια Μακεδονία έχει πρόσθετο χαμηλό συντελεστή φόρου εταιρικού εισοδήματος 10%
- Συντελεστής φόρου φυσικών προσώπων **10%**
- Φόρος προστιθέμενης Αξίας: γενικός συντελεστής **18%**
- Φόρος κληρονομίας και δωρεών **2-4%**
- Φόρος Ιδιοκτησίας **0.1%-0.2%**

6.4.2 Ζώνες Βιομηχανικής Τεχνολογικής Ανάπτυξης:

6.4.2.1 Ο φορολογούμενος που είναι εγγεγραμμένος σε μια ζώνη τεχνολογικής ανάπτυξης είναι επιλέξιμος για απαλλαγές από την καταβολή του φόρου εισοδήματος και του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων - ποσοστό φόρου εταιρικού εισοδήματος 0% επί των διαφυγόντων κερδών, για περίοδο έως 10 ετών.

6.4.2.2 Επιπλέον, απαλλάσσονται από τον φόρο προστιθέμενης αξίας οι εισαγωγές αγαθών στις ζώνες, καθώς και η προμήθεια αγαθών από τοπικούς προμηθευτές που υπερβαίνουν τα 1.000 ευρώ και δεν προορίζονται για τελική κατανάλωση.

6.4.2.3 Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων 0%

6.4.2.4 Ελεύθερη σύνδεση με υπηρεσίας φυσικού αερίου, νερού κλπ.

6.4.2.5 Πλεονεκτική θέση – πρόσβαση σε πανευρωπαϊκά και διεθνή αεροδρόμια, σιδηροδρόμους κλπ.

6.4.2.6 Οι Ξένοι Επενδυτές μπορούν να κατέχουν άμεσα ή να εκμισθώνουν ακίνητα στην Βόρεια Μακεδονία έως 99 χρόνια, σύμφωνα με το νόμο Κατασκευής Οικοπέδων (Επίσημη Εφημερίδα της Βόρειας Μακεδονίας αρ. 82/08 από 08.07.2008).

6.4.2.7 Επιχορήγηση έως 500.000€ για το κόστος κτιρίου

6.4.3 Προστασία επενδύσεων και Εμπορικές συμφωνίες

- 30 διμερείς συμφωνίες για την προστασία των επενδύσεων- 13 χώρες από τις οποίες είναι μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ)
- Συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών με την Τουρκία και την Ουκρανία, τις χώρες της ΕΦΤΑ
- Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την ΕΕ, δίνοντας τη Βόρεια Μακεδονία αφορολόγητη πρόσβαση σε αγορές 650 εκατομμυρίων καταναλωτών. Το 2006 Η Βόρεια Μακεδονία έγινε μέλος της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Ελεύθερης Εμπορικής συμφωνίας.

Βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας στην Βόρεια Μακεδονία

Με μακρά και πλούσια παράδοση στην ένδυση και τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, ο τομέας αυτός είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος εξαγωγικός κλάδος στην Βόρεια Μακεδονία. Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των εξαγωγών περιλαμβάνουν σύντομες προθεσμίες παράδοσης, ευελιξία του μεγέθους παράδοσης και εξαιρετική σχέση ποιότητας / τιμής. Εκτός από τα ενδύματα, υπάρχει δυνατότητα παραγωγής βαμβακερού νήματος και υφάσματος, νήματα από μαλλί, ύφασμα και πλεκτό ύφασμα. Η χώρα προσφέρει δυνατότητες όχι μόνο για νέες άμεσες ξένες επενδύσεις, αλλά και για εξωτερική ανάθεση, στρατηγικές συμμαχίες και κοινοπραξίες με πολλές τοπικά καθιερωμένες εταιρείες.

Η βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης έχει μεγάλη συμβολή στην οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας. Η βιομηχανία πανιών, σήμερα, είναι ένας από τους τομείς της οικονομίας της όσον αφορά τη βιομηχανική παραγωγή, τις απασχολήσεις και τα κέρδη από τις εξαγωγές.

- Το 17% του ΑΕγχΠ της βιομηχανίας
- Το 17% των συνολικών εξαγωγών της χώρας
- 35% του συνολικού αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία.

Σύμφωνα με την εθνική ταξινόμηση της δραστηριότητας (NCA), οι εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας της Βόρειας Μακεδονίας διακρίνονται σε δύο ομάδες:

- Κατασκευαστές υφαντικών υλών
- Κατασκευή ενδυμάτων, σάλτσας και βαφής γούνας.

Η κλωστοϋφαντουργία και η παραγωγή υφασμάτων αντιπροσωπεύουν το 1,5% της βιομηχανικής παραγωγής, ενώ τα έτοιμα προϊόντα αντιπροσωπεύουν το 11,32%.

Η κλωστοϋφαντουργία της Βόρειας Μακεδονίας έχει μακρά παράδοση. Οι εταιρείες κλωστοϋφαντουργίας βρίσκονται σε όλη τη χώρα. Κάθε μεγάλος δήμος έχει μια επιχείρηση που συνδέεται με τη βιομηχανία ενδυμάτων, αλλά υπάρχουν 11 μεγάλες περιοχές ή περιοχές:

- Το 50% της χωρητικότητας τοποθετείται στο ανατολικό τμήμα,
- Το 30% της χωρητικότητας τοποθετείται στο κεντρικό τμήμα και
- Το 20% της χωρητικότητας βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Βόρειας Μακεδονίας

Κόστος χρήσης(λειτουργικό κόστος)και κατασκευής

- Ηλεκτρική ενέργεια: € 7.5 / KWh (μέση τιμή πώλησης για όλους τους χρήστες)
- Φυσικό αέριο: 0,47 Nm³
- Νερό: € 1,07 / m³ (περιοχή Σκόπια)
- Το μέσο κόστος κατασκευής εργοστασίου είναι περίπου 200-230 ευρώ ανά m²
- Η αρχική τιμή της δημόσιας προσφοράς για την πώληση αχρησιμοποίητων οικοδομικών εκτάσεων αρχίζει με 1 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο σε ολόκληρη τη χώρα.

Εκπαίδευση

1. Σχολή Τεχνολογίας και Μεταλλουργίας
2. Ινστιτούτο Τεχνολογίας Κλωστοϋφαντουργίας
3. Εργαστήριο Κλωστοϋφαντουργίας

Επιχειρηματικές οντότητες

Ο συνολικός αριθμός παραγωγικών δυνατοτήτων - 800.

Όσον αφορά τον αριθμό των εργαζομένων και το μέγεθος εταιριών, οι εταιρείες μπορούν να χωριστούν σε 4 ομάδες:

- Περισσότεροι από 250 εργαζόμενοι - 2,6% των εταιρειών με 38,5% των εργαζομένων

- Από 50 σε 249 εργαζόμενους - 9,5% των εταιρειών με 39,2% των εργαζομένων
- Από 10 έως 49 εργαζόμενους - 18,8% των εταιρειών με ποσοστό 16,1% των εργαζομένων
- Από 1 έως 9 εργαζόμενους - 68,9% των εταιρειών με ποσοστό 6,2% των εργαζομένων

Αριθμός εργαζομένων ανά έτος	Κατασκευή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων	Κατασκευή ειδών ένδυσης, το ντύσιμο και τη βαφή της γούνας	ΣΥΝΟΛΟ
2006	5314	40384	45698
2007	5335	36063	41398
2008	5017	36898	41915
2009	3456	31548	35004
2010	2685	38459	41144
2011	2650	38850	41500
2012	5885	33147	39092
2013	2737	36611	39348
2014	4928	32913	37841

Πίνακας 8. Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Βόρειας Μακεδονίας 2015

Πλεονεκτήματα της βιομηχανίας κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης της Βόρειας Μακεδονίας

Ένα από τα μεγαλύτερα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που έχει η κλωστοϋφαντουργία της Βόρειας Μακεδονίας είναι η εγγύτητά της με τη Δυτική Ευρώπη, μια μεγάλη και καταναλωτική αγορά.

- Καλή εικόνα των παραγωγών της Βόρειας Μακεδονίας, οι οποίοι είναι παρόντες στις αγορές της ΕΕ και των ΗΠΑ εδώ και δεκαετίες και είναι γνωστοί για την ποιότητα και τον επαγγελματισμό τους.
- Υψηλή ευελιξία και ετοιμότητα προσαρμογής στις απαιτήσεις των ξένων αγορών. Η ετοιμότητα να ανταποκρίνεται στις αλλαγές που προκύπτουν από τις νέες τάσεις στον κόσμο, την έγκαιρη εκτέλεση με τους συμφωνημένους όρους παράδοσης και την ετοιμότητα προσαρμογής των συντομότερων όρων που οφείλονται στους κύκλους κατανάλωσης των προϊόντων που γίνονται συντομότεροι και συντομότεροι.

- Εξαιρετική σχέση ποιότητας / τιμής προϊόντος. Αυτό είναι αποτέλεσμα ενός υψηλά ειδικευμένου προσωπικού με μακρά παράδοση εργασίας στην κλωστοϋφαντουργία, καθώς και σχετικά χαμηλών προσωπικών δαπανών.
- Καλός και σύγχρονος εξοπλισμός των εργοστασίων, ακολουθώντας τις παγκόσμιες τάσεις στην ανάπτυξη κλωστοϋφαντουργικών μηχανών και τεχνολογιών παραγωγής. Εκτός από τον σύγχρονο κλωστοϋφαντουργικό εξοπλισμό, όλο και περισσότερες εταιρείες επενδύουν σε τεχνολογίες ηλεκτρονικών υπολογιστών (CAD / CAM, plotters κλπ.) που παρέχουν μοντέλα προϊόντων που ικανοποιούν τις απαιτήσεις των αγοραστών και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ένα τέλειο εκπαιδευτικό εργαλείο για την εισαγωγή σχεδίων.
- Σχετική εγγύτητα με τις αγορές της ΕΕ και παραδοσιακά καλά έργα μεταφοράς και logistics. Οι περισσότερες από τις μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρείες μεταφορών διαθέτουν ιδιόκτητα οχήματα και αποθήκες που βρίσκονται στη Βόρεια Μακεδονία.
- Σταθερή μακροοικονομική κατάσταση.
- Κλωστοϋφαντουργική – Textile Cluster

Εξαγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (€ εκ.)

Η βιομηχανία ενδυμάτων στη Βόρεια Μακεδονία εξάγει κυρίως σε χώρες της ΕΕ. Το 93% της παραγωγής οργανώνεται από το σύστημα CM ή CMT (Cut, Make & Trim) για τις ξένες αγορές. Η πλήρης παραγωγή και η παραγωγή του εμπορικού σήματος εξάγονται εν μέρει και οι υπόλοιπες στην εγχώρια αγορά.

Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα των εξαγωγών της βιομηχανίας ενδυμάτων της Βόρειας Μακεδονίας είναι:

- Σύντομη περίοδος από τις παραγγελίες μέχρι την παράδοση
- Δυνατότητα παραγωγής μικρών παραγγελιών στις ίδιες τιμές με μεγάλες παραγγελίες
- Ποιότητα απόδοσης
- Καλές υπηρεσίες μεταφορών και εφοδιαστικής

Εξαγωγή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων ανά έτος	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Κατασκευή κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων	45.6	54.1	48.6	19.56	75.5	90.3
Κατασκευή ειδών ένδυσης, το ντύσιμο και τη βαφή της γούνας	411.51	418.9	472.7	508,16	537.6	668
ΣΥΝΟΛΟ:	457,11	473.00	521.3	527,72	613.1	758.3

Πίνακας 9. Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Βόρειας Μακεδονίας, 2015

Γενικά, το ποσό της προστιθέμενης αξίας ανά τομέα της αλυσίδας αξίας εξαρτάται από την πολυπλοκότητα του προϊόντος ενδύματος. **Το κόστος εργασίας στην Βόρεια Μακεδονία είναι € 0,07 ανά λεπτό**, εξαιρουμένων των εξόδων μεταφοράς. Το ποσό αυτό είναι μεταξύ των χαμηλών ποσοστών στην Ευρώπη και παγκοσμίως.

Περιοχή / Χώρα	Τιμή CM	Περιοχή / Χώρα	Τιμή CM
ΒΑΛΚΑΝΙΑ		ΕΥΡΩΠΗ	
Βόρεια Μακεδονία	0,07	Γερμανία	0,60
Σερβία	0,08	Αυστρία	0,51
Αλβανία	0,06-0,07	Ιταλία (Βόρεια)	0,52
Βοσνία	0,08-0,09	Ιταλία (Νότια)	0,38
Βουλγαρία	0,09	Ισπανία	0,28
Ελλάδα	0,19	Τουρκία	0,15

Πίνακας 10. Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Βόρειας Μακεδονίας, 2015

Μέση Παραγωγή στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας (σε σχέση με τη γερμανική παράγωγή)

Χώρα	Σχετική Παραγωγή
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	100
ΤΣΕΧΙΑ	75
ΡΟΜΑΝΙΑ	70
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	65
ΣΛΟΒΑΝΙΑ	65
ΒΟΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	60
ΑΛΒΑΝΙΑ	55

Πίνακας 11. Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία της Βόρειας Μακεδονίας 2015

6.5 ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ

Η Πορτογαλία έχει ένα φιλικό προς τους επενδυτές οικονομικό περιβάλλον και είναι μια καινοτόμος χώρα. Το ποσοστό του ΑΕΠ της αυξήθηκε κατά 2,8% το 2017 (194.613εκ. ευρώ) ενώ οι εξαγωγές της αποτελούν το 42,7% του ΑΕΠ της. Οι εξαγωγές της το 2017 σε σύγκριση με το 2016 αυξήθηκαν κατά 11,7% φτάνοντας τα 14.286 δις. ευρώ. Την ίδια χρονική περίοδο ανοδική πορεία ακολούθησαν όμως και οι εισαγωγές της, κατά 8,1% (16.380 δις ευρώ), παρουσιάζοντας έτσι ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο γύρω στα 2,1 δις ευρώ.

Τα τελευταία 5 χρόνια, οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) παρουσίασαν θετική τάση, σε ακαθάριστη βάση, μεταξύ 30 και 40 δις. Ευρώ. Από την άλλη πλευρά, σημειώθηκε αύξηση των καινοτόμων και τεχνολογικά βασισμένων βιομηχανιών σε διεθνές επίπεδο.

Το 2011, οι άμεσες ξένες επενδύσεις ανήλθαν σε 39,6 δισεκ. ευρώ, σε ακαθάριστη βάση, σχεδόν την ίδια αξία με εκείνη του προηγούμενου έτους. Ο τομέας χονδρικού και λιανικού εμπορίου επωφελήθηκε κυρίως από την εισροή ξένων κεφαλαίων στην Πορτογαλία (38,9%), ακολουθούμενη από χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές (22,3%) και μεταποιητικές επιχειρήσεις (21%), οι οποίες αντιπροσωπεύουν συνολικά περισσότερο από το 80% των συνολικών ακαθάριστων άμεσων ξένων επενδύσεων.

Το 2018 οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Πορτογαλία αυξήθηκαν κατά 472,48 εκατ. ευρώ. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Πορτογαλία ήταν κατά μέσο όρο 317,55 εκατ. ευρώ από το 1996 έως το 2018, φθάνοντας σε υψηλό ύψος 6288,10 εκατ. Ευρώ τον Απρίλιο του 2003 και ρεκόρ χαμηλά -3307,52 ευρώ εκατομμύρια τον Δεκέμβριο του 2004. Η ΕΕ αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο μέρος του ξένου κεφαλαίου που επενδύθηκε στην Πορτογαλία. Οι Κάτω Χώρες, η Ισπανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο βρίσκονται στην κορυφή του καταλόγου. Εκτός της ΕΕ27, μόνο η Ελβετία και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής εμφανίζονται στον κατάλογο των 10 μεγαλύτερων ξένων επενδυτών στην Πορτογαλία την ίδια περίοδο.

Η Πορτογαλία διαθέτει μία από τις πιο φιλικές προς τους επενδυτές επενδυτικές πολιτικές στην Ευρώπη. Δεν υπάρχει διακριτική μεταχείριση μεταξύ εγχώριων και ξένων επενδυτών όσον αφορά την ίδρυση επιχειρήσεων σε όλους σχεδόν τους οικονομικούς τομείς. Κατά μέσο όρο χρειάζονται 46 λεπτά για να δημιουργηθεί μια επιχείρηση στην Πορτογαλία. Η πορτογαλική κυβέρνηση αλλά και αρκετοί οργανισμοί ενθαρρύνουν τις ξένες επενδύσεις στη χώρα. Για το σκοπό αυτό, η πορτογαλική κυβέρνηση έχει επίσης δημιουργήσει μια ηλεκτρονική υποστήριξη (www.portaldaempresa.pt) για επενδυτές που επιθυμούν να επενδύσουν στην Πορτογαλία.

Τα κίνητρα για επενδύσεις διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες ακολούθως:

6.5.1 Κίνητρα για Παραγωγικές Επενδύσεις

	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ
ΣΚΟΠΟΣ	<p>Νέα προϊόντα ή υπηρεσίες.</p> <p>Νέες μέθοδοι ή διαδικασίες παραγωγής.</p> <p>Η καινοτομία πρέπει να είναι τουλάχιστον εθνική (μη ΜΜΕ).</p>	<p>Επενδυτικά σχέδια με θετικό αντίκτυπο στην καινοτομία και δημιουργία θέσεων εργασίας.</p>
ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	<p>Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία: μηχανήματα, εξοπλισμός και κτίρια.</p> <p>Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία: λογισμικό, μεταφορά τεχνολογίας.</p> <p>Δαπάνες κατάρτισης.</p>	<p>Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία: μηχανήματα, εξοπλισμός και κτίρια.</p> <p>Άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία: λογισμικό, μεταφορά τεχνολογίας.</p>
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	<p>Δάνειο: 30% των επιλέξιμων δαπανών ως άτοκο δάνειο. 8ετή περίοδος αποπληρωμής.</p> <p>Χρηματική επιχορήγηση: Μετατροπή δανείου έως 60% του κινήτρου ανάλογα με τις επιδόσεις του έργου.</p>	<p>Φόρο εισοδήματος των εταιριών από 10% μέχρι 25% της επιλέξιμης επένδυσης.</p> <p>Φορολογικά οφέλη έως και 10 έτη μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.</p> <p>Απαλλαγή από φόρους δημοτικών περιουσιακών στοιχείων, φορολογικές δηλώσεις και φορολογικές δηλώσεις.)</p>
ΜΕΓΙΣΤΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	<p>Οι οικονομικές επιχορηγήσεις σε συνδυασμό με τα φορολογικά κίνητρα που εφαρμόζονται στα ίδια έξοδα δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 25% της επιλέξιμης επένδυσης (πίστωση φόρου + επιδότηση σε μετρητά + εξοικονόμηση τόκων δανείου).</p> <p>Για τα έργα που βρίσκονται στις περιφέρειες της Λισαβόνας και του Algarve, μόνο οι επενδύσεις σε νέα δραστηριότητα είναι επιλέξιμες έως το ανώτατο όριο του 10% της επιλέξιμης επένδυσης.</p>	

6.5.2 Κίνητρα για R& D Επενδύσεις

	ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ
ΣΚΟΠΟΣ	Επενδύσεις σε δραστηριότητες R&D για την ανάπτυξη νέων προϊόντων / υπηρεσιών ή νέων μεθόδων ή διαδικασιών παραγωγής	
ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	Κόστος σχετικά με το προσωπικό που αφιερώνεται σε δραστηριότητες R& D. Απόκτηση υπηρεσιών από τρίτους, συμπεριλαμβανομένης τεχνικής και επιστημονικής βοήθειας και παροχής συμβουλών Αγορά επιστημονικών και τεχνικών εργαλείων και εξοπλισμού (αποσβέσεις κατά τη διάρκεια του έργου). Κόστος που σχετίζεται με την εγγραφή και την απόκτηση διπλωμάτων	
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	<p>Βασικό επιτόκιο: 25% των επιλέξιμων δαπανών.</p> <p>Μπόνους: έως +60 pp ανάλογα με το πεδίο εφαρμογής (σκοπό) του έργου και το μέγεθος της επιχείρησης.</p> <p>Χρηματική επιχορήγηση: έως € 1.000.000 κινήτρων.</p> <p>Για το ποσό κινήτρων που υπερβαίνει τα € 1.000.000, 25% ως άτοκο δάνειο και το 75% ως επιχορήγηση μετρητών.</p>	<p>Φόρος εισοδήματος εταιριών : Βασικό επιτόκιο: 32,5%.</p> <p>Ποσοστό αύξησης: 50% της αύξησης των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου σε σύγκριση με το μέσο όρο των προηγούμενων δύο χρήσεων, μέχρι € 1.500.000.</p>
ΜΕΓΙΣΤΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	Οι οικονομικές επιχορηγήσεις σε συνδυασμό με τα φορολογικά κίνητρα που εφαρμόζονται στα ίδια έξοδα δεν πρέπει να υπερβαίνουν: 80% του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης για έργα βιομηχανικής έρευνας. 60% του ακαθάριστου ισοδύναμου επιχορήγησης για πειραματικά έργα.	

6.5.3 Κίνητρα για Δημιουργία Θέσεων Απασχόλησης

	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	ΜΟΝΙΜΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ /ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ.	ΜΟΝΙΜΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ/ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “Contrato Emprego”	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΣ
ΟΜΑΔΑ – ΣΤΟΧΟΣ	Άνεργοι ηλικίας μεταξύ 18 και 30 με επίπεδο προσόντων ≥ 3 . Άνεργοι ηλικίας άνω των 30 ετών και κάτω των 45 ετών, εφόσον είναι εγγεγραμμένοι για τουλάχιστον 12 μήνες στο κέντρο απασχόλησης.	Νέοι που αναζητούν την πρώτη θέση εργασίας, ηλικίας κάτω των 30 ετών. Μακροχρόνια άνεργοι (εγγεγραμμένοι στο κέντρο απασχόλησης για περισσότερο από 12 μήνες).	Άνεργοι (εγγεγραμμένοι στο κέντρο απασχόλησης για 6 μήνες). Άνεργοι κάτω των 29 ετών ή άνω των 45 ετών, εφόσον είναι εγγεγραμμένοι για τουλάχιστον 2 μήνες στο κέντρο απασχόλησης.	Εργαζόμενοι με (i) δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας, (ii) επιστημονικές, καλλιτεχνικές ή τεχνικές δραστηριότητες, και (iii) ανώτερες διοικητικές θέσεις.
ΧΡΗΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ	Χρηματοδότηση ανάλογα με τα πανεπιστημιακά προσόντα Μηνιαία Χρηματική υποστήριξη έως 9 μήνες : από 436,69 έως 587,31 Ασφάλεια Εργασίας: 13,87	ΦΟΡΟΑΠΑΛΛΑΓΗ 50% Εξαίρεση από την καταβολή εισφορών κοινωνικής ασφάλισης Νέοι που αναζητούν την πρώτη θέση εργασίας: 5ετή υποστήριξη Μακροχρόνια άνεργοι: υποστήριξη 3 ετών	Υποστήριξη Ανάλογα με τον τύπο της σύμβασης Μόνιμη σύμβαση € 3.791,88 Σύμβαση ορισμένου χρόνου (τουλάχιστον 12 μήνες) € 1.263,96	Φόρος εισοδήματος 20% (συν 3,5%) για 10 χρόνια.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (IEFP).	Κοινωνική Ασφάλιση	Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (IEFP).	Φορολογική Αρχή

Κλάδος ένδυσης και κλωστοϋφαντουργίας στην Πορτογαλία

Η κλωστοϋφαντουργία είναι ένας ετερογενής τομέας που κυριαρχείται κυρίως από τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, διαιρούμενος με τις τρεις κύριες χρήσεις: ρούχα, οικιακά κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και βιομηχανική χρήση. Αυτός αντιπροσωπεύει:

- Το 10% των εθνικών εξαγωγών και το 3% των εξαγωγών του κλάδου ένδυσης και Κλωστοϋφαντουργίας της ΕΕ καθώς και το 2% του εθνικού ΑΕΠ και το 4% των εργαζομένων
- Το 20% της απασχόλησης στην πορτογαλική μεταποιητική βιομηχανία και το 8% της απασχόλησης στην ΕΕ στον τομέα της επιστήμης και της τεχνολογίας

- Το 9% του κύκλου εργασιών στην πορτογαλική βιομηχανία μεταποίησης και το 4% του κύκλου εργασιών της ΕΕ στον τομέα ένδυσης και Κλωστοϋφαντουργίας
- Το 9% στην πορτογαλική βιομηχανία μεταποίησης και το 4% στην παραγωγή της ένδυσης και Κλωστοϋφαντουργίας της ΕΕ

Η Πορτογαλία απασχολεί περίπου 6000 επιχειρήσεις σε όλους τους επιμέρους κλάδους της κλωστοϋφαντουργίας και της βιομηχανίας ειδών ένδυσης, μερικές από τις οποίες είναι μονάδες κάθετης παραγωγής, αν και η πλειοψηφία είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, γνωστές για την ευελιξία και την ταχεία ανταπόκριση, την τεχνογνωσία και καινοτομία τους. Η πορτογαλική βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας έχει υψηλή προστιθέμενη αξία και το "Made in Portugal" αναφέρεται σε προϊόντα υψηλής ποιότητας.

Οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και κόστους εργασίας είναι χαμηλότερες από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Από τη δεκαετία του 2000, η μορφή ενέργειας που χρησιμοποιείται από την πλειονότητα της πορτογαλικής βιομηχανίας κλωστοϋφαντουργίας είναι το φυσικό αέριο το οποίο απαιτείται για την τροφοδοσία των λεβήτων που παράγουν ατμό για τομείς με υψηλότερες θερμικές απαιτήσεις, όπως ο στεγνός καθαρισμός και η βαφή, όπου το φυσικό αέριο αντικαθιστά σχεδόν εξ ολοκλήρου τη νάφθα(η οποία χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν) , ελαχιστοποιώντας το κόστος συντήρησης για τους λέβητες.

Η πορτογαλική βιομηχανία βαφής υφασμάτων

Η πορτογαλική βιομηχανία βαφής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων είναι ένας τομέας θεμελιώδους σημασίας για τις εθνικές οικονομικές προοπτικές, με ορισμένες μεγάλες εταιρείες, οι οποίες συγκεντρώνονται κυρίως στους δήμους Guimarães, Vizela, Santo Tirso, Famalicão και Barcelos, στη βόρεια Πορτογαλία στην Ave και Cávado κοιλάδες. Αυτός ο βιομηχανικός τομέας αντιπροσωπεύει το 9% των πορτογαλικών εξαγωγών, το 20% της απασχόλησης στις μεταποιητικές βιομηχανίες και το 8% της συνολικής παραγωγής στις μεταποιητικές βιομηχανίες στην Πορτογαλία. Αυτός ο τομέας πέρασε μια περίοδο παρακμής, η οποία οδήγησε στο κλείσιμο πολλών βιομηχανικών μονάδων, μερικών μεγάλων, ακόμη και εντός του ευρωπαϊκού πανοράματος, αλλά και στην επανευθυγράμμιση και την ανασύσταση πολλών άλλων εταιρειών που αναγκάστηκαν να μειώσουν δραστικά τον αριθμό των εργαζομένων τους προκειμένου να διατηρηθεί η δραστηριότητά τους κατά τη διάρκεια της πιο έντονης περιόδου διεθνούς κρίσης που εξακολουθεί υπάρχει.

Πολλές από αυτές τις εταιρείες ακολούθησαν την πορεία εκσυγχρονισμού με την εισαγωγή αποτελεσματικών προγραμμάτων επανεξοπλισμού των παραγωγικών τους διαδικασιών και την εφαρμογή σχεδίων δράσης για την ενεργειακή απόδοση, τα οποία επέτρεψαν τη μόχλευση της ποιότητας των προϊόντων και τη σημαντική αύξηση της

παραγωγής, συμβάλλοντας συγχρόνως τη μείωση του κόστους παραγωγής, αυξάνοντας έτσι την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Αυτός ο τομέας και το αποτέλεσμα των ενεργειών επανεπένδυσης που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια έφθασε στο όριο της μείωσης του κόστους το οποίο σχετίζεται άμεσα με το κόστος εργασίας, αφού στην περίπτωση των πρώτων υλών αυτές επηρεάζονται από ανοικτές και ανταγωνιστικές αγορές σε παγκόσμια κλίμακα. Έτσι η τελευταία επιλογή για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας ήταν η μείωση του κόστους της ενέργειας, που συνδέεται άμεσα με το κόστος του καυσίμου που χρησιμοποιείται. Ο συγκεκριμένος τομέας εμφανίζει αργά σημάδια βελτίωσης και ανάκαμψης, συμβάλλοντας σημαντικά στον όγκο των εθνικών εξαγωγών, ιδίως προϊόντων υψηλής ποιότητας που ταξινομούνται στον τομέα μεσαίας και μεγάλης εμβέλειας, τα οποία αναζητούν μεγάλα διεθνή εμπορικά σήματα για την εκτέλεση παραγγελιών που ικανοποιούν τις πιο απαιτητικές αγορές.

Η κύρια πηγή κατανάλωσης ενέργειας σε αυτόν τον τομέα σχετίζεται με την παραγωγή ατμού που χρησιμοποιείται στη διαδικασία παραγωγής, φθάνοντας έτσι το ενεργειακό κόστος στο 60% περίπου της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας κάθε βιομηχανικής μονάδας αυτού του είδους

Οι εταιρείες έχουν προσαρμόσει την παραγωγή τους σύμφωνα με τα περιβαλλοντικά και εργασιακά πρότυπα, επενδύοντας στην τεχνολογική διαβάθμιση των πλυντηρίων, βαφών, φινιρίσματος και ενδυμάτων. Η χώρα έχει γίνει ηγέτης καινοτομίας στο πλύσιμο denim.

Γενικά τα κίνητρα όσον αφορά τον συγκεκριμένο κλάδο περιορίζονται στα κίνητρα και τις επιχορηγήσεις που δίνει η πορτογαλική κυβέρνηση και τα οποία έχουν ήδη αναφερθεί παραπάνω.

6.6 ΤΟΥΡΚΙΑ

Η τουρκική οικονομία είναι μία από τις 20 μεγαλύτερες οικονομίες στον κόσμο με πληθυσμό 80 εκατομμυρίων είναι μια χώρα που κάνει μεγάλες εξαγωγές και εισαγωγές. Η Τουρκία λόγω του πληθυσμού της έχει μεγάλη παραγωγή γεγονός που οδηγεί σε αύξηση των εξαγωγών της. Οι εξαγωγές της περιλαμβάνουν διάφορα προϊόντα από αυτοκίνητα μέχρι αμυντικά προϊόντα, από αγροτικά προϊόντα μέχρι την ενέργεια. Το 2017 οι εξαγωγές της άγγιξαν τα 157 δις. (\$US), αύξηση κατά 335% μεταξύ 2002 και 2017. Εκτός όμως από τις εξαγωγές της ανοδική πορεία ακολούθησαν και οι εισαγωγές της φτάνοντας τα 223,8 δις.(\$US). Οι περισσότερες εισαγωγές της είναι πρώτες ύλες, μηχανήματα, ηλεκτρονικός εξοπλισμός. Γενικά ο όγκος του εξωτερικού εμπορίου της κυμαίνεται από 400 έως 450 δισεκατομμύρια δολάρια και έως το 2023 η Τουρκία έχει θέσει στόχο τα 500 δισεκατομμύρια δολάρια. Τις περισσότερες τουρκικές εξαγωγές

απορρόφησαν η Γερμανία, Αγγλία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και Ιράκ ενώ τα εισαγόμενα προϊόντα προέρχονται από Κίνα, Γερμανία, Ρωσία, Αμερική και Ιταλία.

Σταθερή οικονομική ανάπτυξη με μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ 5,8% μεταξύ 2002 και 2017, σε συνδυασμό με την ελάχιστη γραφειοκρατική διαδικασία (6 μέρες για να εγγραφεί και ίδρυση εταιρίας) οδήγησε σε αύξηση τις άμεσες ξένες επενδύσεις 10,9 δισεκατομμύρια (\$ US). Η θεσμοθετημένη οικονομία τροφοδοτήθηκε από ΑΞΕ ύψους 193 δισεκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ τα τελευταία 15 χρόνια. Η Ολλανδία και η Ισπανία είναι οι χώρες με τις μεγαλύτερες επενδύσεις στην Τουρκία.

Οι 10 λόγοι για επενδύσεις στην Τουρκία είναι:

1. Επιτυχημένη Οικονομία
2. Πληθυσμός
3. Καλά εκπαιδευμένο και ανταγωνιστικό εργατικό δυναμικό
4. Φιλικό κλίμα επενδύσεων
5. Υποδομή
6. Τοποθεσία της χώρας
7. Ενέργεια
8. Χαμηλοί φόροι
9. Τελωνιακή ένωση με την ΕΕ από το 1996
10. Μεγάλη Εγχώρια Αγορά

Η Τουρκία για να διευκολύνει τις επενδύσεις, διαθέτει δύο φιλόδοξα προγράμματα παροχής κινήτρων

1. το " Πρόγραμμα παροχής κινήτρων για επενδύσεις " και
2. το " Σχέδιο παροχής κινήτρων βάσει σχεδίων ".

Σε ισχύ από το 2012, το πρόγραμμα παροχής κινήτρων για επενδύσεις περιλαμβάνει πέντε διαφορετικά προγράμματα - Γενικά, Περιφερειακά, Προτεραιότητα, Μεγάλης κλίμακας και Στρατηγική. Το «Σχέδιο παροχής κινήτρων βάσει σχεδίων», που ισχύει από τα τέλη του 2016, στοχεύει στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης με την τόνωση της βιομηχανικής παραγωγής και την τόνωση των εξαγωγών και θεωρείται ένα από τα πιο ανταγωνιστικά πακέτα επενδυτικών κινήτρων στις αναδυόμενες αγορές. Οι επενδυτές, τόσο τοπικοί όσο και ξένοι, μπορούν να είναι επιλέξιμοι βάσει διαφορετικών καθεστώτων για διάφορα μέτρα στήριξης ανάλογα με το μέγεθος, την περιοχή, τον τομέα και το προϊόν των επενδύσεών τους.

Τα κίνητρα για επενδύσεις που προωθεί η τουρκική κυβέρνηση συνοπτικά παρουσιάζονται στον πίνακα 12 της επόμενης σελίδας:

Το σύστημα παροχής κινήτρων για επενδύσεις στην Τουρκία(Πίνακας 12)

ΜΕΣΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Σχέδιο παροχής κινήτρων για γενικές επενδύσεις	Σχέδιο παροχής κινήτρων για περιφερειακές επενδύσεις	Σχέδιο παροχής κινήτρων για μεγάλης κλίμακας επενδύσεις	Στρατηγικό Σχέδιο Επενδυτικών Κινήτρων
<i>Απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) (σε μηχανήματα & εξοπλισμό)</i>	+	+	+	+
<i>Απαλλαγή από δασμούς (σε μηχανισμούς/εξοπλισμό που αφορούν παραγωγική διαδικασία)</i>	+	+	+	+
Φορολογική μείωση (Φόρος εισοδήματος & εταιρικός φόρος)		+	+	+
Μείωση εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών για την πρόσθετη απασχόληση που προέρχονται από την επένδυση		+	+	+
Ακύρωση της παρακράτησης του φόρου που επιφέρει αύξηση αριθμ. των εργατών λόγω της επένδυσης		+	+	+
Επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών των εργατών Που προσλήφθηκαν λόγω επένδυσής		+	+	+
Επιδότηση επιτοκίου επιχειρηματικού δανεισμού		+		+
Χωροταξικός προσδιορισμός για παραχώρηση επενδυτικών κινήτρων		+	+	+
Επιστροφή ΦΠΑ (σε στρατηγικές επενδύσεις)				+

Οι επενδυτές μπορούν να επωφεληθούν από διαφορετικά μέτρα στήριξης ανάλογα με

- το μέγεθος των επενδύσεών τους,
- την επενδυτική περιοχή,
- τον τομέα της βιομηχανίας και
- το προϊόν.

Για παράδειγμα, υποστηρίζονται όλα τα έργα που πληρούν τόσο τις ειδικές συνθήκες δυναμικότητας όσο και το ελάχιστο ποσό παγίου κεφαλαίου - 1 εκατομμύριο TRY

(164.000 δολάρια ΗΠΑ), στις περιφέρειες 1 και 2 και TRY500.000 (US \$ 82.000) στις Περιφέρειες 3, 4, 5 και 6 στο πλαίσιο του καθεστώτος παροχής κινήτρων γενικής επένδυσης, εκτός από ορισμένους τύπους επενδύσεων που εξαιρούνται εντελώς από το σύστημα επενδυτικών κινήτρων. Επενδύσεις κατασκευής σε οποιοδήποτε προϊόν του οποίου η εγχώρια παραγωγική ικανότητα είναι μικρότερη από τις εισαγωγές, με ελάχιστη επένδυση ύψους 50 εκατομμυρίων TRY (8,2 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ), ελάχιστη προστιθέμενη αξία 40% [1] και πιθανή υποκατάσταση εισαγωγής τουλάχιστον 50 US \$ (με εξαίρεση τα προϊόντα που δεν παράγονται τοπικά) υποστηρίζονται από το πλαίσιο του Σχεδίου Στήριξης Στρατηγικών Επενδύσεων. Προκειμένου να υποστηριχθούν οι λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Τουρκίας, τα μέτρα στήριξης των επενδύσεων εφαρμόζονται με διαφορετικούς ρυθμούς, ανάλογα με την περιοχή όπου πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Οι 81 διοικητικές επαρχίες της Τουρκίας ομαδοποιούνται έτσι στις ακόλουθες έξι περιφέρειες (Πίνακας 13):

Πίνακας 13. 81 διοικητικές επαρχίες της Τουρκίας ομαδοποιημένες σε 6 περιφέρειες					
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 1	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 2	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 3	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 5	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ 6
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale (Bozcaada & Gökçeada excluded)	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
Istanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
Izmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkari
Muğla	Kayseri	Mersin	Erzincan	Kahramanmaraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	Bozcaada & Gökçeada
			Sivas		

Αναλυτικά:

6.6.1 Σχέδιο κινήτρων για γενικές επενδύσεις

Ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία πραγματοποιείται η επένδυση, υποστηρίζονται όλα τα έργα που πληρούν τόσο τις ειδικές συνθήκες δυναμικότητας όσο και το ελάχιστο ποσό παγίων επενδύσεων στο πλαίσιο του καθεστώτος γενικών επενδυτικών κινήτρων.

Το ελάχιστο ποσό σταθερής επένδυσης είναι 1 εκατομμύριο TRY (164.000 δολάρια ΗΠΑ) στην περιφέρεια 1 και 2 και 500.000 TRY (US \$ 82.000) στην περιφέρεια 3, 4, 5 και 6.

Τα κυριότερα επενδυτικά κίνητρα είναι:

6.6.1.1 Απαλλαγή από δασμούς:

Απαλλαγή τελωνειακού φόρου για εισαγόμενα μηχανήματα και εξοπλισμό για έργα με πιστοποιητικό κινήτρων επένδυσης.

6.6.1.2 Εξαιρέση από ΦΠΑ:

Απαλλαγή από τον ΦΠΑ για εισαγόμενα ή εγχωρίως αγορασθέντα μηχανήματα και εξοπλισμό για έργα με πιστοποιητικό επενδυτικών κινήτρων

6.6.2 Σχέδιο κινήτρων για περιφερειακές επενδύσεις

Οι τομείς που θα υποστηριχθούν σε κάθε περιοχή καθορίζονται σύμφωνα με την περιφερειακή δύναμη της τοπικής οικονομίας, ενώ η ένταση επιχειρήσεων στο πλαίσιο στήριξης ποικίλλει ανάλογα με το επίπεδο ανάπτυξης στην περιοχή.

Το ελάχιστο ποσό σταθερής επένδυσης ορίζεται ξεχωριστά για κάθε τομέα και περιφέρεια με το χαμηλότερο ποσό που ανέρχεται σε 1 εκατομμύριο TRY (164.000 δολάρια ΗΠΑ) για την περιοχή 1 και 2 και 500.000 TRY (US \$ 82.000) για τις υπόλοιπες περιοχές.

Οι όροι και τα ποσοστά επιχορήγησης που παρέχονται στο πλαίσιο του Σχεδίου Κινήτρων Περιφερειακών Επενδύσεων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα 14 .

Πίνακας 14. Όροι και Ποσοστά Επιχορήγησης - Σχέδιο Κινήτρων Περιφερειακών Επενδύσεων

Κίνητρα		Περιφέρεια						
		I	II	III	IV	V	VI	
<i>απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)</i>		NAI						
<i>απαλλαγή από δασμούς</i>		NAI						
Φορολογική μείωση (Φόρος εισοδήματος & εταιρικός φόρος)	(%) Έκπτωση Φόρου	50	55	60	70	80	90	
Ποσοστό εισφοράς στην επένδυση	Εκτός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	15	20	25	30	40	50	
	Εντός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	20	25	30	40	50	55	
Μείωση εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών	Περίοδο Υποστήριξης	Εκτός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	2 χρόνια	3 χρόνια	5 χρόνια	6 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια
		Εντός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	3 χρόνια	5 χρόνια	6 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια	12 χρόνια
	Ανώτερο όριο υποστήριξης (%)	Εκτός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	10	15	20	25	35	ΧΩΡΙΣΟΡ ΙΟ
		Εντός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	15	20	25	35	ΧΩΡΙΣΟΡ ΙΟ	ΧΩΡΙΣΟΡ ΙΟ
Χωροταξικός προσδιορισμός για παραχώρηση επενδυτικών κινήτρων	NAI							
Επιδότηση επιτοκίου επιχειρηματικού δανεισμού	TRY Ονομαστικά Δάνεια (μονάδες)	N/A	N/A	3 μονάδες	4 μονάδες	5 μονάδες	7 μονάδες	
	FX Δάνεια (σημεία)			1 μονάδες	1 μονάδες	2 μονάδες	2 μονάδες	
Επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών των εργατών		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	10 χρόνια	
Ακύρωση της παρακράτησης του φόρου		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	10 χρόνια	

Πίνακας 15. Ποσοστό Συνεισφοράς Επενδύσεων (κατά τη διάρκεια επενδύσεων / περίοδο λειτουργίας)		
Περιφέρεια	Περίοδο Επένδυσης	Περίοδο Λειτουργίας
I	80 %	20 %
II	80 %	20 %
III	80 %	20 %
IV	80 %	20 %
V	80 %	20 %
VI	80 %	20 %

Ακόμα, Το Νέο Σχέδιο Επενδυτικών Κινήτρων ορίζει ορισμένους επενδυτικούς τομείς ως "προτεραιότητα" και τους προσφέρει την περιφερειακή στήριξη που επεκτείνεται στην Περιφέρεια 5. Εάν το ποσό της σταθερής επένδυσης σε επενδύσεις προτεραιότητας είναι 1 δισεκατομμύριο TRY (164.000 δολάρια ΗΠΑ) ή περισσότερο, θα εφαρμοστεί φορολογική μείωση προσθέτοντας 10 μονάδες επιπλέον του «ποσοστού συμμετοχής στις επενδύσεις» που διατίθεται στην Περιφέρεια 5. Εάν πραγματοποιηθούν επενδύσεις προτεραιότητας στην Περιφέρεια 6, θα ισχύουν περιφερειακά κίνητρα για τη συγκεκριμένη περιοχή.

6.6.3 Σχέδιο παροχής κινήτρων για μεγάλης κλίμακας επενδύσεις

- 12 επενδυτικά θέματα, τα οποία θα ενισχύσουν ενδεχομένως την τεχνολογία, την ικανότητα έρευνας και ανάπτυξης και την ανταγωνιστικότητα της Τουρκίας(Πίνακας 16 και 17).

Πίνακας 16. ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ		
	ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ	Ελάχιστο ποσό σταθερής επένδυσης (εκ. TRY)
1	Παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου	1,000
2	Παραγωγή χημικών προϊόντων	200
3	Λιμάνια, λιμενικές υπηρεσίες και επενδύσεις αεροδρομίων	200
4	α) Κύρια βιομηχανία αυτοκινήτων	200
	β) Βιομηχανία εφοδιασμού αυτοκινήτων	50
5	Παραγωγή μηχανών σιδηροδρόμων και τραμ και / ή αυτοκινήτων τραμ	50
6	Υπηρεσίες μεταφοράς αγωγών διαμετακόμισης	

7	Ηλεκτρονική βιομηχανία	50
8	Παραγωγή ιατρικού, υψηλής ακριβείας και οπτικού εξοπλισμού	
9	Παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων	
10	Παραγωγή αεροσκαφών και διαστημικών οχημάτων ή / και συναφών μερών	
11	Παραγωγή μηχανημάτων (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρικών μηχανημάτων και εξοπλισμού)	
12	Ορυχεία (συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής μετάλλων)	

Πίνακας 17.Όροι και Ποσοστά Επιχορήγησης - Σχέδιο Κινήτρων Μεγάλης Κλίμακας Επενδύσεων

Κίνητρα		Περιφέρεια						
		I	II	III	IV	V	VI	
<i>απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)</i>		ΝΑΙ						
<i>απαλλαγή από δασμούς</i>		ΝΑΙ						
Φορολογική μείωση (Φόρος εισοδήματος & εταιρικός φόρος)	(%) Έκπτωση Φόρου	50	55	60	70	80	90	
Ποσοστό εισφοράς στην επένδυση	Εκτός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	25	30	35	40	50	60	
	Εντός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	30	35	40	50	60	65	
Μείωση εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών	Περίοδο Υποστήριξης	Εκτός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	2 χρόνια	3 χρόνια	5 χρόνια	6 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια
		Εντός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	3 χρόνια	5 χρόνια	6 χρόνια	7 χρόνια	10 χρόνια	12 χρόνια
	Ανώτερο όριο υποστήριξης (%)	Εκτός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	3	5	8	10	11	ΧΩΡΙΣ ΟΠΙΟ
		Εντός Οργανωμένης Βιομηχανικής ζώνης	5	8	10	11	ΧΩΡΙΣ ΟΠΙΟ	ΧΩΡΙΣ ΟΠΙΟ
Χωροταξικός προσδιορισμός για παραχώρηση επενδυτικών κινήτρων		ΝΑΙ						
<i>Επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών των εργατών</i>		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	10 χρόνια	
<i>Ακύρωση της παρακράτησης του φόρου</i>		N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	10 χρόνια	

Πίνακας 18. Ποσοστό Συνεισφοράς Επενδύσεων (κατά τη διάρκεια επενδύσεων / περίοδο λειτουργίας)		
Περιφέρεια	Περίοδο Επένδυσης	Περίοδο Λειτουργίας
I	80 %	20 %
II	80 %	20 %
III	80 %	20 %
IV	80 %	20 %
V	80 %	20 %
VI	80 %	20 %

Οι κατηγορίες επενδύσεων στο πλαίσιο των περιφερειακών και μεγάλων καθεστώτων επενδυτικών κινήτρων μπορούν να επωφεληθούν, από τη στήριξη που χορηγείται σε μια χαμηλότερη περιφέρεια, όσον αφορά τη μείωση των φόρων και την κοινωνική εργοδοτική ασφάλιση(Πίνακας 18).

Επενδύσεις σε Οργανωμένες Βιομηχανικές Ζώνες (ΟΙΖ)

Κοινές επενδύσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν από πέντε τουλάχιστον εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα με στόχο μεγαλύτερη ολοκλήρωση

Π.χ. μια επένδυση σε περιοχή που ανήκει στην Περιφέρεια 3 σε μια οργανωμένη Βιομηχανική Ζώνη μπορεί να επωφεληθεί από το επίπεδο φορολογικής μείωσης το οποίο ισχύει στην Περιφέρεια 4. Ομοίως, μια επένδυση σε περιοχή Περιφέρειας 6 μπορεί να επωφεληθεί από μια πρόσθετη εισφορά 5% στην επένδυση.

6.6.4 Σχέδιο κινήτρων στρατηγικών επενδύσεων

Η εγχώρια παραγωγική ικανότητα του προϊόντος το οποίο θα παραχθεί με την επένδυση θα πρέπει να είναι μικρότερη από την αντίστοιχη του εισαγόμενου προϊόντος.

Η επένδυση πρέπει να έχει ελάχιστο ποσό επενδύσεων 50 εκατ. TRY (8, 2 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ.)

Η επένδυση θα δημιουργήσει ελάχιστη προστιθέμενη αξία 40% (η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει για επενδύσεις διυλιστηρίων και πετροχημικών).

Οι όροι και τα ποσοστά επιχορήγησης που παρέχονται στο πλαίσιο του Σχεδίου Στρατηγικών Επενδυτικών Κινήτρων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα 19 .

Πίνακας 19. Όροι και Ποσοστά Επιχορήγησης - Σχέδιο Στρατηγικών Επενδυτικών Κινήτρων

Κίνητρα		Περιφέρεια					
		I	II	III	IV	V	VI
<i>απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)</i>		NAI					
<i>απαλλαγή από δασμούς</i>		NAI					
Φορολογική μείωση (Φόρος εισοδήματος & εταιρικός φόρος)	(%) Έκπτωση Φόρου	90					
Ποσοστό εισφοράς στην επένδυση		50					
Μείωση εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών	Περίοδο Υποστήριξης	7 χρόνια <i>(10 χρόνια για την περιφέρεια 6)</i>					
	Ανώτερο όριο υποστήριξης (%)	15 χρόνια <i>(Χωρίς όρια για την περιφέρεια 6)</i>					
Χωροταξικός προσδιορισμός για παραχώρηση επενδυτικών κινήτρων	NAI						
Επιδότηση επιτοκίου επιχειρηματικού δανεισμού	TRY Ονομαστικά Δάνεια (μονάδες)	5 μονάδες				5 μονάδες	
	FX Δάνεια (σημεία)	2 μονάδες				2 μονάδες	
Επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών των εργατών	Μέγιστο Ποσό Επιχορήγησης	TRY 50 εκ.				TRY 50 εκ.	
	Ακύρωση της παρακράτησης του φόρου	10 χρόνια (για επένδυση στην περιοχή 6)				10 χρόνια (για επένδυση στην περιοχή 6)	
Επιστροφή ΦΠΑ (σε στρατηγικές επενδύσεις)		NAI (έξοδα κατασκευής για στρατηγικές επενδύσεις άνω των TRY 500 εκ).					

Πίνακας 20. Ποσοστό Συνεισφοράς Επενδύσεων (κατά τη διάρκεια επενδύσεων / περίοδο λειτουργίας)		
Περιφέρεια	Περίοδο Επένδυσης	Περίοδο Λειτουργίας
I, II,III,IV,V	80 %	20 %
VI	80 %	20 %

Τα βασικά μέτρα στήριξης που διατίθενται στο πλαίσιο των διαφόρων καθεστώτων επενδυτικών κινήτρων συνοψίζονται ως εξής:

6.6.4.1 Απαλλαγή από τον δασμό: 100% Απαλλαγή από τον τελωνειακό δασμό για τις εισαγωγές μηχανήματων και εξοπλισμού.

6.6.4.2 Απαλλαγή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ("ΦΠΑ"): 100% απαλλαγή από τον ΦΠΑ τόσο για την εγχώρια αγορά όσο και για την εισαγωγή μηχανήματων και εξοπλισμού για τις ειδικευμένες επενδύσεις

6.6.4.3 Φορολογική μείωση: Ο νόμιμος συντελεστής φόρου εταιρειών είναι 22% για τα έτη 2018, 2019 και 2020. Η κυβέρνηση προσφέρει μείωση του εταιρικού φόρου από το 50% μέχρι και 90% ανάλογα με την τοποθεσία και το ποσό της επένδυσης.

6.6.4.4 Μείωση εργοδοτικών ασφαλιστικών εισφορών: Το κίνητρο της κοινωνικής ασφάλισης χορηγείται από 2έτη έως 10 έτη, ανάλογα με τον τόπο της επένδυσης και περιορίζεται στα ασφάλιστρα που ισχύουν για το ανώτατο όριο μισθών(μηνιαίος). Αυτό το κίνητρο παρέχεται μόνο για τις επενδύσεις στην 6^ο περιφέρεια

6.6.4.5 Επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών των εργατών: Αυτό το κίνητρο παρέχεται μόνο για τις επενδύσεις στην 6η περιοχή, περιορίζεται σε 10 έτη και αναφέρεται στην εισφορά ασφάλισης, ποσό που αντιστοιχεί στο ελάχιστο ποσό μισθού.

6.6.4.6 Χωροταξικός προσδιορισμός για παραχώρηση επενδυτικών κινήτρων: Τα οικόπεδα μπορούν να παρασχεθούν στους επενδυτές ως δικαίωμα παραλαβής ή χρήσης για 49 χρόνια. το δικαίωμα δίνεται από το Υπουργείο Οικονομικών. (Με την επιφύλαξη των διατάξεων του νόμου αριθ. 4706)

6.6.4.7 Επιδότηση επιτοκίου επιχειρηματικού δανεισμού: Η κυβέρνηση συμβάλλει επίσης στις πληρωμές τόκων για την επένδυση - δάνεια με διάρκεια τουλάχιστον 1 έτους που χορηγούνται στο πλαίσιο του σχεδίου κινήτρων. Η υποστήριξη περιορίζεται στο

70% του συνόλου του προβλεπόμενου ποσού της επένδυσης (περιφέρεια 3η, 4η, 5η και 6η) Το μέγιστο ποσό υποστήριξης των τόκων ανέρχεται σε 900.000 TRY (147.600 \$)και παρέχεται για επενδύσεις στην 6η περιοχή. Η υποστήριξη των τόκων για στρατηγικές επενδύσεις είναι το 5% του ποσού της σταθερής επένδυσης, αλλά μπορεί να φτάσει έως και TRY50 εκατομμύρια (8, 2 εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ.)

6.6.4.8 Ακύρωση της παρακράτησης του φόρου: Το εν λόγω κίνητρο παρέχεται στους επενδυτές μόνο για τις επενδύσεις στην 6η περιφέρεια και για 10 χρόνια.

6.6.4.9 Επιστροφή ΦΠΑ (σε στρατηγικές επενδύσεις): Το εν λόγω κίνητρο παρέχεται στους επενδυτές για επενδύσεις με ελάχιστο πάγιο ποσό των 500 εκατομμυρίων TRY (82εκ \$). Το εν λόγω κίνητρο θα χορηγηθεί στους επενδυτές μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

6.6.5 Κίνητρα για ζώνες ελεύθερου εμπορίου ("FTZ")

Η Τουρκία στοχεύει να ενθαρρύνει τις δραστηριότητες παραγωγής και εξαγωγής, για να στερεώσει την εισροή ξένων κεφαλαίων καθώς και - ανάπτυξη των διεθνών εμπορικών δραστηριοτήτων μέσω της χορήγησης κινήτρων προς τους επενδυτές.

Οι επενδυτές πρέπει να αποκτήσουν ειδική άδεια για να μπορούν να δραστηριοποιηθούν στις ζώνες ελεύθερου εμπορίου. Αυτές οι άδειες παρέχονται για περίοδο από 15 έως 45 έτη ανάλογα με τον τύπο του χειριστή (π.χ. μισθωτής, κατασκευαστής, επενδυτής κ.λπ.)

- 100% απαλλαγή από τους τελωνειακούς δασμούς και άλλους ανάλογους δασμούς.
- 100% απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος εταιρειών για κατασκευαστικές εταιρείες.
- 100% απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και ειδικός φόρος κατανάλωσης.
- 100% απαλλαγή από το τέλος χαρτοσήμου για τα σχετικά έγγραφα.
- 100% Εξαίρεση από τον φόρο ακίνητης περιουσίας.
- 100% απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος εταιρειών για ορισμένες υπηρεσίες εφοδιαστικής που προσφέρονται στις ζώνες ελεύθερου εμπορίου , υπό την προϋπόθεση ότι είναι προσανατολισμένες προς τις εξαγωγές.
- 100% απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος για τους μισθούς των εργαζομένων (για εταιρείες που εξάγουν τουλάχιστον το 85% της αξίας FOB των αγαθών που παράγουν στις FTZs.

- Τα εμπορεύματα μπορούν να παραμείνουν σε FTZs για απεριόριστο χρονικό διάστημα.
- Οι εταιρείες είναι ελεύθερες να μεταφέρουν κέρδη από FTZs στο εξωτερικό, καθώς και στην Τουρκία, χωρίς περιορισμούς.
- Εξαίρεση από τα τέλη ιδιοκτησίας κατά την αγορά και πώληση ενός ακινήτου.
- Απαλλαγή από τον ΦΠΑ κατά τη διαδικασία κατασκευής, σχεδιασμού, διακανονισμού και έγκρισης.
- Έτοιμες υποδομές απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ και άλλους φόρους.
- Άδεια εισαγωγής μεταχειρισμένων και μεταχειρισμένων μηχανημάτων.

6.6.6 Κίνητρα για R&D

6.6.6.1 Νόμος για R&D επενδύσεις

Ο νόμος R&D παρέχει αποκλειστικά κίνητρα για επενδύσεις R&D υπό τον όρο ότι απασχολούνται τουλάχιστον 15 άτομα σε κέντρα έρευνας και ανάπτυξης ενώ σε ένα κέντρο σχεδιασμού απασχολούνται τουλάχιστον 10 άτομα. Ο απαιτούμενος αριθμός προσωπικού έχει οριστεί από το Συμβούλιο των Υπουργών ως 30 εργαζόμενοι στην παραγωγή μηχανοκίνητων οχημάτων, αεροσκαφών, διαστημικών οχημάτων και συναφών μηχανισμών αυτών, συμπεριλαμβανομένων στρατιωτικών αεροσκαφών. Τα κίνητρα στο πλαίσιο του νέου νόμου θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι το 2024 και θα περιλαμβάνουν:

- 100% αφαίρεση των R&D δαπανών από τη φορολογική βάση
- Το ήμισυ της αύξησης των δαπανών για R&D που πραγματοποιήθηκαν κατά το οικονομικό έτος σε σχέση με το προηγούμενο έτος θα είναι εκπεστέο (τα κριτήρια θα καθοριστούν από το Συμβούλιο Υπουργών)
- Απαλλαγή από τον παρακρατούμενο φόρο εισοδήματος για τους μισθωτούς (μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023)
- 50% απαλλαγή από την πριμοδότηση κοινωνικής ασφάλισης για τους εργοδότες (μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023)
- Απαλλαγή από το τέλος χαρτοσήμου για τα σχετικά έγγραφα
- Απαλλαγή από δασμούς για εισαγόμενα προϊόντα στο πλαίσιο έργων R&D
- Κεφάλαιο τεχνολογικής πρωτοβουλίας για νέους επιστήμονες μέχρι 500.000 TRY(US \$ 82.000)

- Αφαίρεση από τη φορολογική βάση ορισμένων κονδυλίων που χορηγούνται από δημόσιους φορείς και διεθνείς οργανισμούς

6.6.6.2 Επιχορήγηση για επενδύσεις στις ζώνες τεχνολογικής ανάπτυξης

Τα πλεονεκτήματα στις Ζώνες Τεχνολογικής Ανάπτυξης είναι:

- Τα κέρδη που προέρχονται από την ανάπτυξη λογισμικού, R&D δραστηριότητες και δραστηριότητες σχεδιασμού απαλλάσσονται από τους φόρους εισοδήματος των εταιρειών μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.
- Οι πωλήσεις λογισμικού εφαρμογών που παράγονται αποκλειστικά σε ζώνες τεχνολογικής ανάπτυξης απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Παραδείγματα περιλαμβάνουν το λογισμικό διαχείρισης συστημάτων, διαχείρισης δεδομένων, επιχειρηματικών εφαρμογών, διαφόρων επιχειρηματικών τομέων, διαδικτύου, κινητών τηλεφώνων και ελέγχου στρατιωτικών διοίκησης.
- Οι μισθοί του προσωπικού R&D, σχεδιασμού και υποστήριξης που απασχολούνται στη ζώνη απαλλάσσονται από όλους τους φόρους μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023. Ο αριθμός του προσωπικού υποστήριξης που καλύπτεται από την απαλλαγή δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10 % του αριθμού του προσωπικού για R&D
- Οι επενδύσεις για την παραγωγή των τεχνολογικών προϊόντων που λαμβάνονται ως αποτέλεσμα των έργων R&D μπορούν να πραγματοποιηθούν σε ζώνες τεχνολογικής ανάπτυξης εφόσον το κρίνουν κατάλληλο από την εταιρεία εκμετάλλευσης και επιτρέπονται από το Υπουργείο.
- Το 50 % του μεριδίου του εργοδότη στην πρωτοδότηση κοινωνικής ασφάλισης θα καταβληθεί από την κυβέρνηση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.
- Απαλλαγή από δασμούς για τα εισαγόμενα προϊόντα και απαλλαγή από το τέλος χαρτοσήμου για τα εφαρμοστέα έγγραφα που εμπίπτουν στο πεδίο των σχεδίων έρευνας και ανάπτυξης, σχεδιασμού και ανάπτυξης λογισμικού.

6.6.6.3 Πρόγραμμα Βιομηχανικής Διατριβής (SANTEZ)

Άμεση οικονομική στήριξη για την προσαρμογή των νέων τεχνολογιών, την ανάπτυξη διαδικασιών, τη βελτίωση της ποιότητας και τα έργα περιβαλλοντικής τροποποίησης που πρέπει να επιτευχθούν μέσω πανεπιστημιακών συμπράξεων:

Μέχρι και το 85% του προϋπολογισμού του έργου θα μπορούσε να υποστηριχθεί με άμεσες επιχορηγήσεις. Η διάρκεια του έργου πρέπει να είναι 2 έτη, με πιθανή παράταση 6 μηνών

Συμπεριλαμβάνονται οι δαπάνες για το προσωπικό, τα ταξίδια, τα αναλώσιμα υλικά, τον εξοπλισμό μηχανημάτων, τις συμβουλευτικές υπηρεσίες και τις σχετικές προμήθειες, μεταφορές, ασφάλειες και τελωνεία

6.6.6.4 Υποστήριξη TUBITAK

Το TUBITAK (Συμβούλιο Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας της Τουρκίας) αποζημιώνει ή χορηγεί δαπάνες που συνδέονται με έρευνα, ανάπτυξη και κεφάλαια για έργα R&D . Σχέδια που είναι επιλέξιμα για κίνητρα TUBITAK:

- Ανάπτυξη της ιδέας-σκοπό σχεδίου
- Τεχνολογική έρευνα και έρευνα τεχνικής σκοπιμότητας
- Εργαστηριακές μελέτες στη μετάφραση μιας έννοιας σε ένα σχέδιο
- Μελέτες σχεδίασης και σκιαγράφησης
- Πρωτότυπη παραγωγή
- Κατασκευή πιλοτικών εγκαταστάσεων
- Έλεγχος παραγωγής
- Διπλώματα και μελέτες αδειών
- Δραστηριότητες που αφορούν την απομάκρυνση των προβλημάτων μετά την πώληση που προκύπτουν από το σχεδιασμό του προϊόντος

TUBITAK 1515 - Πρόγραμμα Εργαστηριακής Στήριξης για R&D

Το Πρόγραμμα 1515 προσφέρει επιχορηγήσεις για κάλυψη έως και 75% των λειτουργικών δαπανών ενός εργαστηρίου με R&D δραστηριότητες . Επιχορήγηση έως και 10 εκατ. TRY (1.640.000 \$) για κάθε ημερολογιακό έτος και για μέγιστη διάρκεια 10 ετών.

Η κάλυψη της στήριξης των επιχορηγήσεων αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- Κόστος προσωπικού
- Γενικά έξοδα λειτουργίας
- Συμβουλευτικές αμοιβές

Για να μπορεί να καλύπτεται το κόστος προσωπικού στο συνολικό ποσό της επιχορήγησης, τουλάχιστον το 50% του προσωπικού πρέπει να έχει την τουρκική υπηκοότητα και τουλάχιστον το 1/3 να έχει πτυχίο διδακτορικού.

6.6.6.5 Δάνεια TTGV

Το Τεχνολογικό Ινστιτούτο Ανάπτυξης της Τουρκίας (TTGV) προσφέρει μακροπρόθεσμα άτοκα δάνεια για έργα R&D για γεωργικές τεχνολογίες, τεχνολογίες υγείας, εκπαιδευτικές τεχνολογίες και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, με σκοπό την ανάπτυξη νέων προϊόντων. Το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος περιλαμβάνει:

Διάρκεια της στήριξης του έργου τουλάχιστον από 1 έως 3 έτη το πολύ.

Τα ανώτατα και κατώτατα όρια για το ποσό της ενίσχυσης που πρέπει να χορηγηθεί είναι 3.000.000 \$ (ΗΠΑ) και 250.000 \$ (ΗΠΑ) αντίστοιχα.

Η TTGV θα παράσχει 50% συνδρομή και 50% συνεισφορά στην εταιρεία που συντονίζει το έργο. Η περίοδος επιστροφής των χρήματων του δανείου είναι συνολικά 4 έτη μετά την εκτέλεση του έργου, συμπεριλαμβανομένης μιας περιόδου χάριτος ενός έτους

Κλάδος Κλωστοϋφαντουργίας στην Τουρκία

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) 2016, η τουρκική βιομηχανία ειδών ένδυσης με μερίδιο 3,39% είναι ο 6ος μεγαλύτερος προμηθευτής στον κόσμο και ο τρίτος μεγαλύτερος προμηθευτής στην ΕΕ. Έχει μερίδιο 4,06% σε πλεκτά και μερίδιο 2,73% στις εξαγωγές υφασμένων ενδυμάτων στον κόσμο. Η τουρκική βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο παγκόσμιο εμπόριο με την ικανότητα να ανταποκρίνεται σε υψηλά πρότυπα και μπορεί να ανταγωνιστεί στις διεθνείς αγορές όσον αφορά την υψηλή ποιότητα και ένα ευρύ φάσμα προϊόντων. Η Τουρκία εξάγει όχι μόνο έτοιμα ενδύματα, εξάγει επίσης υφάσματα στον κόσμο. Ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ιταλίας, της Ρωσίας, της Γερμανίας, της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας κ.λπ., είναι οι σημαντικότερες αγορές για τις εξαγωγές υφασμάτων της Τουρκίας.

Σε 36 χρόνια από το 1980 έως το 2018, η παραγωγή και η εξαγωγή της βιομηχανίας μετατοπίστηκαν από προϊόντα χαμηλής προστιθέμενης αξίας σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας και σε μοντέρνα προϊόντα. Σημαντικά πλεονεκτήματα της τουρκικής βιομηχανίας κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης είναι:

- ειδικευμένοι και μορφωμένοι ανθρώπινοι πόροι(Know-how),
- σχεδιαστική ικανότητα,
- συσσώρευση τεχνογνωσίας,

- επενδύσεις στην τεχνολογία,
- δυναμική και ευέλικτη παραγωγική ικανότητα,
- προηγμένη υπο-βιομηχανία στον τομέα των ειδών ένδυσης,
- ανησυχία για την ποιότητα, την υγεία και το περιβάλλον.

Η Τουρκία έχει πολλά πλεονεκτήματα στην κλωστοϋφαντουργία καθώς και στην προμήθεια πρώτων υλών με βάση τα ακόλουθα σημεία:

1. Όσον αφορά την εφοδιαστική, η χώρα έχει στρατηγική θέση, καθώς είναι η πύλη προς τις ευρωπαϊκές αγορές.
2. Αποτελεί μια πλούσια πηγή πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή. Η Τουρκία κατέχει την 7η θέση στην παγκόσμια παραγωγή βαμβακιού.
3. Με τις φιλελεύθερες εμπορικές της πολιτικές, εξοπλισμένες με εργατικό δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης, η χώρα είναι σε θέση να έχει μια καλά αναπτυγμένη βιομηχανία που μπορεί να παράγει ποιοτικά προϊόντα.
4. Η χώρα έχει εισέλθει σε συμφωνία τελωνειακής ένωσης και συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών με άλλες χώρες.
5. Η Τουρκία σημειώνει επίσης ότι δίνει σημασία και προτεραιότητα στις συνθήκες εργασίας του εργατικού δυναμικού της.
6. Η Τουρκία εξακολουθεί να επενδύει στη χρήση προηγμένων τεχνολογιών για την ανάπτυξη της βιομηχανίας τους.
7. 7 ημέρες για την ίδρυση και εγκατάσταση εταιρίας στην Τουρκία

Το κόστος παραγωγής εντοπίζεται κυρίως στις πρώτες ύλες. Οι επιχειρήσεις παραγωγής υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων προσφέρουν ποικιλία ειδών και για τον λόγο αυτό το κόστος από είδος σε είδος διαφοροποιείται. Οι κύριες πηγές αύξησης του κόστους παραγωγής είναι η προμήθεια πρώτων υλών, η χρηματοδότηση παραγωγής, ο εξοπλισμός με μηχανήματα και τεχνολογίες παραγωγής, το κόστος ενέργειας που χρησιμοποιείται στις εταιρείες και σαφώς το εργατικό κόστος. Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το εργατικό κόστος, αξίζει να σημειωθεί ότι στις επιχειρήσεις παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων μπορεί να φτάσει το 30% του συνολικού κόστους παραγωγής και το 15% του συνόλου των δαπανών μιας επιχείρησης του κλάδου. Στην Τουρκία απασχολούνται περισσότερα από 450.000 άτομα προσωπικό στην παραγωγή υφασμάτων και περίπου 1.500.000 στις επιχειρήσεις έτοιμων ενδυμάτων.

Αναφορικά με τα **ζητήματα τεχνογνωσίας και τεχνολογίας υφασμάτων και παραγωγής υφασμάτων ειδών και την παροχή σχετικού εξοπλισμού**, σημειώνεται ότι ενώ ο τεχνολογικός εξοπλισμός της Τουρκίας είναι σχετικά καινούριος και θεωρείται ότι είναι υψηλής ποιότητας, λόγω της μικρής παραγωγικής δυνατότητας πολλών μηχανημάτων εμφανίζεται λιγότερο ανταγωνιστικός από τον αντίστοιχο εξοπλισμό Κίνας, ΗΠΑ και Ινδίας. Σε ό,τι, δε, αφορά τις επεξεργασμένες ίνες υφασμάτων, τη μεγαλύτερη παραγωγική δυνατότητα έχουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακολουθούν η Τουρκία, η Κίνα, η Ιταλία και οι ΗΠΑ. Τα περισσότερα μηχανήματα παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων σύνθετων υφασμάτων διαθέτουν η Κίνα, η Ρωσία, η Ινδονησία, η Ταϊβάν, η Ιαπωνία και έπεται η Τουρκία. Σε κάθε περίπτωση, η ποιότητα του εξοπλισμού στην Τουρκία παραμένει υψηλή και οι επενδύσεις στον τομέα αυτόν στην Τουρκία αφορούν σε μεγάλο βαθμό την παραγωγή και παροχή μηχανημάτων επεξεργασίας υφασμάτων, καθώς αυτά εξελίσσονται συνεχώς ενώ λόγω των ανανεούμενων δυνατοτήτων τους εξελίσσονται και τα προϊόντα και προστίθεται με αυτόν τον τρόπο συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή της Τουρκίας. Οι επενδύσεις του τομέα αυτού διεκόπησαν κατά τη διάρκεια των ετών της ύφεσης που έπληξε την Ασία από το 1999 και εντεύθεν, ενώ σημειώθηκε επανεκκίνηση της επενδυτικής δραστηριότητας μετά το 2002. Επειδή ακριβώς η Τουρκία δεν διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές προκειμένου να παράξει νέες τεχνολογίες και μηχανήματα, εξαρτάται στις εισαγόμενες τεχνολογίες, πράγμα που δημιουργεί σαφές μειονέκτημα στην παραγωγή της διεθνώς. Τα περισσότερα μηχανήματά της η τουρκική βιομηχανία υφασμάτων τα προμηθεύεται από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και από την Άπω Ανατολή. Η παροχή κινήτρων προς απανταχού επενδυτές για να εξάγουν εξοπλισμό επεξεργασίας υφασμάτων στην Τουρκία εντάθηκε από τα χρόνια της ύφεσης και εφεξής.

Οι ευκαιρίες για επιτυχία στον τομέα marketing είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Καθώς οι τουρκικές επιχειρήσεις υφασμάτων και ειδών έτοιμων ενδυμάτων και άλλων έτοιμων υφασμάτων ειδών δημιουργούνται, ως επί το πλείστον, από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, είναι δεδομένο ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν διαθέτουν την απαραίτητη γνώση και ανταγωνιστική ισχύ ώστε να εντάσσονται στις διεθνώς καταξιωμένες επιχειρήσεις στο marketing. Για να συμβεί αυτό, οι επιχειρήσεις θα χρειασθεί να ενισχυθούν από αναπτυξιακή πολιτική της χώρας. Η Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ και οι συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου με τρίτες χώρες έχουν καταστήσει σχετικά πιο εύκολη την παροχή γνώσεων marketing, branding και δημόσιων σχέσεων στις εταιρείες του κλάδου στην Τουρκία, γιατί έχουν ενισχύσει την αποδοτικότητα των εταιρειών και το εξωτερικό τους εμπόριο. Για να επιτύχουν οι εξαγωγικές προσπάθειες της χώρας, είναι απαραίτητο για όλη την κλωστοϋφαντουργία να αναληφθούν πρωτοβουλίες στον τομέα του marketing, καθώς η υψηλή ποιότητα πρώτων υλών και οι προσπάθειες που γίνονται για δαπάνες σε έρευνα και ανάπτυξη γνωρίζουν ενθάρρυνση.

Η τουρκική κυβέρνηση λοιπόν για να ενισχύσει τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και την επωνυμία τουρκικών προϊόντων στο εξωτερικό εφάρμοσε από το 2003 το

Πρόγραμμα Turquality.

Ως "εθνικό πρόγραμμα οικοδόμησης μάρκας το TURQUALITY είναι ένα έργο που συνδυάζεται με την προσέγγιση των εννοιών «Τουρκία» και «Ποιότητα». Το πρόγραμμα ξεκίνησε από την τουρκική κυβέρνηση, το Υπουργείο Οικονομίας, την Τουρκική Συνέλευση Εξαγωγέων (TIM) και την Ένωση Εξαγωγέων Κλωστοϋφαντουργικών και Ενδυμάτων της Κωνσταντινούπολης (ITKIB).

Οι εταιρείες που θα επωφεληθούν από το Πρόγραμμα Turquality προσφέρουν στο Υπουργείο ένα στρατηγικό σχέδιο. Σύμφωνα με αυτό το σχέδιο, καθορίζεται πόση υποστήριξη θα δοθεί στην εταιρεία για κάθε αντικείμενο. Το ποσό της επιδότησης ποικίλλει από εταιρεία σε εταιρεία.

Στο Πρόγραμμα, οι επιχειρήσεις επωφελούνται μέχρι 100.000 δολάρια για εμπορικές δραστηριότητες, συμβουλευτικές υπηρεσίες, για έργα εννοιολογικής αρχιτεκτονικής, διακόσμηση, έξοδα ενοικίασης και παροχή συμβουλών για ενοικίαση καταστήματος (50 καταστήματα έως 5 έτη και 10 καταστήματα για 1 έτος). Δαπάνες Marketing μέχρι και 100 000 δολάρια.

Επίσης, υποστηρίζονται τα έξοδα γραφείου, οι αποθήκες, οι εκθεσιακοί χώροι, μισθώματα, έξοδα προμήθειας που σχετίζονται με ξένες μονάδες, εκθετήριο / πολυκατάστημα όπου πωλούνται διαφορετικές μάρκες, έξοδα διακόσμησης,

Η χρονική περίοδος, κατά την οποία μια εταιρεία λαμβάνει επιχορήγηση από το Πρόγραμμα TURQUALITY, δεν μπορεί να υπερβεί τους 72 μήνες.

Φορολογικά κίνητρα: Ο συντελεστής φόρου επί των εταιρειών διαμορφώνεται σήμερα στο 22%, 3% χαμηλότερος από τις δύο κορυφαίες χώρες εξαγωγών ενδυμάτων, την Κίνα και το Μπαγκλαντές.

Το κόστος εργασίας σε σύγκριση με άλλα κατασκευαστικά hotspots είναι υψηλό, περίπου 550 δολάρια το μήνα. Η Τουρκία αγωνίζεται να ανταγωνιστεί τους χαμηλούς μισθούς σε χώρες όπως στο Μπαγκλαντές (\$ 65), στην Κίνα (\$ 150- \$ 275), στο Πακιστάν (\$ 100) και στο Βιετνάμ (\$ 114- \$ 166).

Η διαφορά στο κόστος εργασίας μεταξύ της Τουρκίας και των ανταγωνιστικών εθνών, αν και είναι πιθανό να παραμείνει, μπορεί να συρρικνωθεί. Σήμερα προωθούνται τόσο στο Μπαγκλαντές όσο και στο Βιετνάμ αυξήσεις του κατώτατου μισθού των εργαζομένων κατά 192% και 8% αντίστοιχα. Εν τω μεταξύ, οι μηνιαίες αποδοχές στην Κίνα αυξήθηκαν κατά 188% την τελευταία δεκαετία.

Ωστόσο, η Τουρκία προσπαθεί να διατηρήσει και να αυξήσει το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα μέσω της οικονομικής ανάπτυξης και των επενδύσεων. Ο κύριος στόχος της Τουρκίας είναι η επίτευξη εξαγωγών ύψους 500 δισ. Δολαρίων και ενός ΑΕγχΠ ύψους 2 τρισεκατομμυρίων δολαρίων μέχρι το 2023.

Υπάρχουν σχέδια για αύξηση του αριθμού των κέντρων εφοδιαστικής από 8 σε 21 κατά την ίδια περίοδο. Εδώ η ελπίδα είναι να μεγιστοποιηθεί ο ρυθμός με τον οποίο τα αγαθά μπορούν να εξαχθούν προς την ΕΕ ως ένας τρόπος για να προσπαθήσουμε και να μετριάσουμε το υψηλότερο κόστος εργασίας.

Ένας άλλος τρόπος με τον οποίο η Τουρκία επιδιώκει να αυξήσει την αξία των εξαγωγών είναι η αύξηση της ποσότητας εξειδικευμένων υλικών που παράγει, παράλληλα με την αύξηση της γενικής ποιότητας όλων των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων. Η τουρκική κυβέρνηση έχει θεσπίσει ένα σύνολο οικονομικών κινήτρων για την ενθάρρυνση περισσότερης έρευνας και ανάπτυξης μέσω επιχορηγήσεων και επιδοτήσεων, με στόχο τη δαπάνη του 1,8% του ΑΕγχΠ για έργα R&D μέχρι το 2018 και το 3% μέχρι το 2023.

Η κυβέρνηση εργάζεται επίσης για τη μείωση του αριθμού των ανεπίσημων εργαζομένων στην οικονομία. Ένας τρόπος που επιχειρούν αυτή τη μείωση είναι η εστίαση σε γυναίκες εργαζόμενους στη βιομηχανία ενδυμάτων που εργάζονται σε μεγάλο βαθμό ως υπεργολάβοι ή έξω από το σπίτι. Έχει θεσπιστεί ένα πλαίσιο για την αύξηση του αριθμού των θέσεων μερικής απασχόλησης, των περιόδων πρακτικής άσκησης και των κέντρων ημερήσιας φροντίδας που θα επιτρέψουν μεγαλύτερη ευελιξία.

Το Πρόγραμμα Zaman

Ένα πακέτο κινήτρων για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας με σκοπό να αντιστραφεί η αποδυνάμωση της ανταγωνιστικότητάς της Τουρκίας στις διεθνείς αγορές λόγω της εισροής φθηνών κινεζικών αγαθών.

Το πακέτο υπόσχεται στους κατασκευαστές κλωστοϋφαντουργικών πολυάριθμα οφέλη εάν μεταφέρουν τα εργοστάσια τους σε φτωχές περιοχές της Ανατολίας.

- Απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και δασμούς για ορισμένη περίοδο επιδοτήσεις επιτοκίων δανείων
- μείωση των φόρων κοινωνικής ασφάλισης
- μείωση του φόρου εταιρειών και φόρου εισοδήματος.

7. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

7.1 ΚΑΝΑΒΗ

7.1.1 Γενικά στοιχεία για την κάνναβη

Η κάνναβη είναι ένα από τα αρχαιότερα φυτά. Οι ιστοί από κάνναβη είναι δροσεροί, επιτρέπουν στο δέρμα να αναπνέει, χαρακτηρίζονται για την ανθεκτικότητά τους και πλένονται στο πλυντήριο. Από οικολογικής άποψης η κάνναβη είναι η ιδανική πρώτη ύλη: μεγαλώνει γρήγορα, είναι ανθεκτική στις ασθένειες και στα έντομα με συνέπεια να μην απαιτείται κατά την καλλιέργεια η χρήση εντομοκτόνων.

Το γένος της κάνναβης ανήκει στην οικογένεια των καναβοειδών (Cannabaceae) και περιλαμβάνει τρία είδη:

7.1.1.1 Την ήμερη κάνναβη (Cannabis sativa): Χρησιμοποιείται κυρίως για την κατασκευή σχοινιών, υφασμάτων, τροφίμων και χαρτιού, αλλά και ως καύσιμη ύλη, μονωτικό, προσθετικό σε χρώματα και πλαστικά, ως δομικό υλικό, κ.λ.π. Καλλιεργείται σε όλο τον κόσμο εκτός από τις ΗΠΑ και την Ελλάδα. Αν και η καλλιέργειά της επιδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα στην Ευρώπη που δεν επιτρέπει την καλλιέργειά της παρότι τα οφέλη θα ήταν σημαντικά.

7.1.1.2 Την ινδική κάνναβη (Cannabis indica): χρησιμοποιείται κυρίως ως θεραπευτικό και ευφορικό μέσο. Από την ινδική κάνναβη παρασκευάζεται και το γνωστό χασίς καθώς και φάρμακα για ορισμένες ασθένειες, όπως γλαύκωμα, σκλήρυνση κατά πλάκας, νευρική ανορεξία, κάποιες μορφές καρκίνου, AIDS, κ.λ.π. Η καλλιέργεια της ινδικής κάνναβης απαγορεύεται στις περισσότερες χώρες.

7.1.1.3 Το είδος Cannabis ruderalis: είναι μια ποικιλία κάνναβης που αναπτύσσεται σε μέρη της Ανατολικής Ευρώπης και της Ρωσίας. Και χαρακτηρίζεται από το πρόωρο άνθισμά της. Το είδος αυτό είναι ιδανικό για καλλιέργεια σε πιο δροσερά κλίματα και περιοχές όπου οι συνθήκες είναι σκληρές. Η κάνναβη είναι φυτό αυτοφυές και καλλιεργούμενο, ποώδες, ετήσιο, δίοικο (αρσενικό και θηλυκό), κλωστικό και ελαιοφόρο. Αναπτύσσεται σε υγρό έδαφος σε όλες σχεδόν τις κλιματολογικές συνθήκες και φτάνει σε ύψος τα 1,5-7 μέτρα, ανάλογα με το είδος, την ποικιλία και τις κλιματολογικές συνθήκες.

7.1.2 Ιδιότητες της κάνναβης

Η ίνα κάνναβης είναι η ισχυρότερη και η ανθεκτικότερη από όλες τις φυσικές υφαντικές ίνες. Η κάνναβη έχει αντοχή, αλλά κρατά επίσης τη μορφή της και επιμηκώνεται λιγότερο από οποιαδήποτε άλλη φυσική ίνα. Αυτό αποτρέπει τα ενδύματα κάνναβης από το να ξεχειλώσουν με τη χρήση. Η κάνναβη επίσης είναι ανθεκτική, άνετη και δεν φθείρεται. Λόγω της πορώδους φύσης της ίνας, η κάνναβη είναι περισσότερο απορροφητική στο νερό και μπορεί να διατηρήσει το χρώμα της καλύτερα από οποιοδήποτε ύφασμα, συμπεριλαμβανομένου και του βαμβακιού. Αυτή η πορώδης φύση επιτρέπει στην κάνναβη να «αναπνέει,» γι' αυτό είναι δροσερή στο θερμό καιρό. Επιπλέον, ο αέρας που είναι παγιδευμένος στις ίνες θερμαίνεται από το σώμα, που καθιστά τα ενδύματα κάνναβης ζεστά όταν ο καιρός είναι δροσερός.

7.1.3 Επεξεργασία της κάνναβης

Η κάνναβη είναι μονοετές φυτό που προέρχεται από το σπόρο. Αναπτύσσεται καλύτερα σε σημεία που το έδαφος είναι καλά αποξηραμένο, πλούσιο σε άζωτο και μη όξινο. Η κάνναβη προτιμά ένα ήπιο κλίμα, υγρή ατμόσφαιρα και βροχοπτώσεις τουλάχιστον 25-30 το χρόνο. Οι θερμοκρασίες του εδάφους πρέπει να φτάσουν το λιγότερο 5,5-7,5°C για να μπορέσουν να φυτευτούν οι σπόροι.

Η ίνα της κάνναβης είναι έτοιμη για συγκομιδή στο τέλος της παραγωγής γύρης, όταν οι πρώτοι σπόροι έχουν αρχίσει να αναπτύσσονται. Οι ίνες κάνναβης είναι κανονικά έτοιμες για τη συγκομιδή σε 70-90 ημέρες μετά από τη σπορά. Χρησιμοποιείται ένα μηχάνημα κυλίνδρων, με σειρές χτενών και ενός κόφτη. Μόλις γίνει η συγκομιδή της κάνναβης, πρέπει να περάσει από μια διαδικασία διαχωρισμού των ινών από τον υπόλοιπο βλαστό. Αυτό δεν είναι μια εύκολη διαδικασία και μπορεί να ολοκληρωθεί μέσω διάφορων μεθόδων όπου η υγρασία ή οι μικροοργανισμοί, μπλοκάρουν τον ιστό του φλοιού που δεσμεύει τις ίνες, κάνοντάς τις έτσι πιο εύκολο να χωριστούν. Στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας ένα μηχάνημα συσκευασίας, γίνονται δέματα τα οποία με τη σειρά τους αποθηκεύονται σε ξηρά μέρη. Η περιεκτικότητα σε υγρασία των μίσχων κάνναβης δεν πρέπει να υπερβεί το 15%.

Η επεξεργασία της ίνας και η μετατροπή της σε ύφασμα και στη συνέχεια σε ένδυμα πρέπει να γίνει χρησιμοποιώντας διαδικασίες που είναι υγιείς για τον άνθρωπο, το περιβάλλον και την κοινωνία.

Οι βασικές επεξεργασίες για τη δημιουργία υφασμάτων και ενδυμάτων από κάνναβη είναι:

❖ Διαχωρισμός των ινών (retting)

Το “retting” είναι μια μικροβιακή διαδικασία που σπάει τους χημικούς δεσμούς που κρατούν το βλαστό μαζί και επιτρέπει το χωρισμό των ινών από τον πυρήνα. Η διαδικασία αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί στο χωράφι χρησιμοποιώντας την δεξαμενές με επεξεργασίες με νερό.

❖ Ξήρανση

Η ξήρανση πρέπει να αρχίσει αμέσως μετά από τη συγκομιδή. Η κάνναβη αφήνεται σε μέρος που υπάρχει αέρας μέχρι να ξηραθεί. Οι ίνες κάνναβης ξηραίνονται σχετικά εύκολα, υπό τον όρο ότι το δείγμα είναι χωρίς πράσινους σπόρους ζιζανίων και φυτικό ιστό, και σκουραίνει καθώς ξηραίνεται. Συνήθως χρησιμοποιούνται ανεμιστήρες αερισμού.

❖ Breaking

Ο εσωτερικός κύλινδρος του εύθραυστου ξύλινου ιστού σπάζεται σε μικρά κομμάτια, ενώ οι μακριές εύκαμπτες ίνες αφήνονται κατά ένα μεγάλο μέρος άθικτες. Αυτό επιτρέπει στο ξύλο να χωριστεί από τις ίνες.

❖ Scutching

Η διαδικασία αυτή χωρίζει τις ίνες από τον υπόλοιπο φλοιό και τον ξυλώδη πυρήνα.

❖ Ταξινόμηση (sorting)

Οι ίνες τοποθετούνται σε αποθήκες και ταξινομούνται ανάλογα με την ποιότητα, το μέγεθος και άλλα χαρακτηριστικά.

❖ Δέματα για μεταφορά.

Τα δέματα κάνναβης είναι ογκώδη και μπορούν μόνο να μεταφερθούν σε μια περιορισμένη απόσταση από το χωράφι και το εργοστάσιο. Η συλλογή, η μεταφορά και η αποθήκευση της ίνας μπορούν να έχουν πάρα πολλές επιπτώσεις στην ποιότητα των ινών.

❖ Λαναρίσμα

Με την επεξεργασία του λαναρίσματος επιτυγχάνεται: ο καθαρισμός της ινώδους μάζας από ξένες ύλες, ο παραλληλισμός, η ευθυγράμμιση και η ανάμιξη των ινών.

❖ Χτένισμα

Κατά την επεξεργασία του χτενίσματος ευθυγραμμίζονται οι ίνες, οπότε απομακρύνονται οι ξένες ύλες που έχουν απομείνει, όπως επίσης και οι σπασμένες και πολύ κοντές ίνες. Με το χτένισμα επηρεάζονται τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

ομοιομορφία, αντοχή, καθαρότητα, απαλότητα και εμφάνιση. Η κάνναβη περνάει τρεις φορές από μηχανές χτενίσματος (χτενίστριες).

❖ Λέπτυνση

Κατά τη διαδικασία της λέπτυνσης (τράβηγμα) επιτυγχάνεται: παραλληλισμός, ομοιομορφία και ανάμιξη των ινών. Ο παραλληλισμός (ευθυγράμμιση) των ινών είναι σημαντικός διότι τοποθετεί τις ίνες περισσότερο κοντά μεταξύ τους και προς τη διεύθυνση της δέσμης των ινών. Ο παραλληλισμός των ινών συντελεί άμεσα στην παραγωγή απαλού, ομοιόμορφου και υψηλής αντοχής νήμα.

❖ Βρασμός (boiling)

Η πηκτίνη και lignin είναι και οι δύο πολύ σημαντικές μη κυτταρινικές ουσίες που εμφανίζονται στις ίνες κάνναβης. Ο κύριος στόχος στην προετοιμασία των ινών κάνναβης για τις υφαντικές εφαρμογές είναι να αφαιρεθούν αυτές οι μη κυτταρινικές ουσίες χωρίς να γίνει ζημιά στην κυτταρίνη των ινών. Η αλκαλική διαδικασία βρασμού είναι η πιο αποτελεσματική για την απομάκρυνση της πηκτίνης και lignin. Δεν υπάρχει κανένα υπόλειμμα πηκτίνης στις ίνες μετά από την αλκαλική επεξεργασία, αλλά υπάρχει ένα υπόλειμμα lignin.

❖ Κλωστοποίηση (spinning)

Σκοπός της κλωστοποίησης είναι να λεπτύνει το πρόνημα στο απαιτούμενο πάχος της απλής κλωστής και να εισάγει την κατάλληλη ποσότητα στρίψεων. Η στριμμένη αυτή δέσμη ινών που παράγεται ονομάζεται νήμα. Το νήμα αυτό θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή του ενδύματος.

❖ Φινίρισμα (finishing)

Το φινίρισμα είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να αναφερθεί σε όλες τις διαφορετικές επεξεργασίες που στοχεύουν στην τροποποίηση της εμφάνισης του νήματος ή του υφάσματος, δημιουργώντας μεγαλύτερη άνεση, ύφος και καλύτερη λειτουργικότητα. Η διαδικασία του φινιρίσματος περιλαμβάνει κάποιες επεξεργασίες, όπως η βαφή, το τύπωμα και η επένδυση του χρώματος. Το φινίρισμα δεν μπορεί να οριστεί ως μια τυποποιημένη ακολουθία επεξεργασιών, αλλά μάλλον είναι ένας συνδυασμός διαδικασιών που επιλέγονται, ανάλογα με τις απαιτήσεις του τελικού χρήστη.

❖ Κοπή, Ραφή, Τελικό προϊόν. Οι τελευταίες επεξεργασίες για την παραγωγή του τελικού προϊόντος από κάνναβη είναι η κοπή και η ραφή. Τα υφάσματα κόβονται και στη συνέχεια ράβονται με οικολογικές κλωστές.

Οι χώρες που καλλιεργούν βιομηχανική κάνναβη είναι οι παρακάτω:

- Αυστραλία
- Αυστρία
- Καναδάς
- Χιλή
- Κίνα
- Δανία
- Φινλανδία
- Γαλλία
- Γερμανία
- Μεγάλη Βρετανία
- Ουγγαρία
- Ινδία
- Ιταλία
- Ιαπωνία
- Κάτω Χώρες
- Νέα Ζηλανδία
- Πολωνία
- Ρουμανία
- Ρωσία
- Σλοβενία
- Ισπανία
- Ελβετία
- Τουρκία
- Ουκρανία
- Αίγυπτος
- Κορέα
- Πορτογαλία
- Ταϊλάνδη
- Η.Π.Α

7.2 ΛΙΝΑΡΙ

7.2.1 Γενικά στοιχεία για το λινάρι

Το λινάρι είναι ένα αγγειόσπερμο, ποώδες, δικότυλο φυτό το λινάρι ανήκει στην τάξη γερανιώδη και στην οικογένεια λινίδες με 230 περίπου είδη των εύκρατων περιοχών και των περιοχών της Μεσογείου. Είναι ετήσιο φυτό και οι κυριότερες ποικιλίες του είναι δύο. Αυτές που καλλιεργούνται για τις ίνες τους, και λέγονται κλωστικές, και αυτές που καλλιεργούνται για τα σπόρια τους από τα οποία βγαίνει ένα είδος λαδιού το λινέλαιο.

Οι τελευταίες λέγονται ελαιοδοτικές ποικιλίες. Το ύψος του φυτού στις κλωστικές ποικιλίες φτάνει το 1,5 μέτρο, ενώ στις ελαιοδοτικές το ένα.

Τα άνθη του έχουν 5 πέταλα και είναι χρώματος γαλάζιου ή μπλε, σπανιότερα λευκού ή απαλού ροζ. Τα φύλλα του είναι χωρίς μίσχο, λογχοειδή και πέφτουν όταν το φυτό ωριμάζει. Ο καρπός είναι κάψα και περιέχει 10 περίπου γυαλιστερά, ωοειδή σπόρια. Στο φλοιό του βλαστού υπάρχουν πολλές ίνες που τον σταθεροποιούν. Αυτές οι κλωστικές ίνες χρησιμοποιούνται στην κατασκευή νημάτων και υφασμάτων. Σε κάθε βλαστό υπάρχουν γύρω στις 40 δέσμες ινών και κάθε δέσμη έχει μήκος 25 έως 70 εκατοστά. Οι ίνες αποτελούνται από μεμονωμένα κυλινδρικά κύτταρα που συγκρατούνται μεταξύ τους από διάφορες κολλώδεις ουσίες.

Το λινάρι ευδοκμεί σε εύκρατα κλίματα χωρίς μεγάλες και έντονες βροχοπτώσεις. Στις περισσότερες περιοχές το λινάρι φυτεύεται κάθε 5 χρόνια στο ίδιο χωράφι γιατί είναι ιδιαίτερα απαιτητικό στην άντληση θρεπτικών ουσιών από το έδαφος με συνέπεια την εξάντληση του

εδάφους. Η συγκομιδή γίνεται όταν πέσουν τα φύλλα 1 περίπου μήνα μετά την εμφάνιση των πρώτων ανθών. Γίνεται με μηχανικό ξερίζωμα και τα ξεριζωμένα φυτά τοποθετούνται σε ειδικούς χώρους μέχρι να ξεραθούν. Στη συνέχεια αποχωρίζονται τα περιττά σώματα και οι καρποί που περιέχουν τα ελαιώδη σπόρια και οι αποξηραμένοι βλαστοί γίνονται δεμάτια και προωθούνται για περαιτέρω επεξεργασία.

Οι κλωστικές ίνες του έχουν μεγάλη χρονική αντοχή, καλή στιλπνότητα και εύκολη επεξεργασία. Είναι ανθεκτικές στις διάφορες προσβολές από μύκητες και μικροοργανισμούς και ανθεκτικότερες από αυτές του βαμβακιού. Μπορούν ακόμα να αποχρωματιστούν αλλά η βαφή τους είναι δύσκολη γιατί δεν διαπερνώνται εύκολα.

Τα υφάσματα που παράγονται από το λινάρι είναι τα γνωστά λινά υφάσματα, εξαιρετικής ποιότητας. Οι ίνες του λιναριού έχουν μικρή ελαστικότητα και σκληρή υφή και είναι η αιτία που τα λινά υφάσματα τσαλακώνονται εύκολα και το σιδέρωμα τους είναι πολύ δύσκολο. Με ειδικές επεξεργασίες το πρόβλημα αυτό ελαττώνεται. Τα λινά ρούχα είναι εξαιρετικά δροσερά επειδή το λινάρι έχει τη δυνατότητα να απορροφά και να απελευθερώνει υγρασία. Τα υφάσματα από λινάρι εκτός από την παραγωγή ρούχων χρησιμοποιούνται για την επένδυση των επίπλων. Κατώτερης ποιότητας λινάρια χρησιμοποιούνται στην κατασκευή σάκων και διάφορων μουσαμάδων. Τα υπολείμματα τους χρησιμοποιούνται στη χαρτοποιία στην κατασκευή χαρτιών πολυτελείας, επιστολογραφίας κ.λ.π

Το λινάρι καλλιεργείται και για τους σπόρους του και για τις ίνες του. Τα διάφορα μέρη του φυτού έχουν χρησιμοποιηθεί για ύφασμα, χρωστική ουσία, χαρτί, φάρμακα, δίχτυα αλιείας και σαπούνι. Χρησιμοποιείται επίσης ως διακοσμητικό φυτό στους κήπους.

7.2.2 Επεξεργασία λιναριού

Το λινάρι φυτεύεται συνήθως πολύ πυκνά για να ελαχιστοποιήσει τη διακλάδωση. Το καλύτερο ποιοτικό λινάρι προέρχεται από φυτά που καλλιεργούνται σε άγονες συνθήκες (πολύ στριμωγμένα, όχι αρκετές θρεπτικές ουσίες) επειδή οδηγούν σε έναν λεπτό, ευθύ μίσχο. Η συγκομιδή τους μπορεί

⇒ Συγκομιδή: Τα φυτά ξεριζώνονται με τις ρίζες τους.

⇒ Κυματισμός (rippling): Τα φυτά με τους ώριμους σπόρους καθαρίζονται με μια κυματιστή χτένα για να αφαιρεθούν οι σπόροι.

⇒ Διαχωρισμός των ινών: Τα φυτά επιτρέπεται να αποσυντεθούν στο νερό για να ελευθερωθούν οι σκληρές ίνες. Ο ελάχιστος χρόνος είναι τέσσερις μέρες σε τρεχούμενο νερό. Με ελαφρύ βρέξιμο στο χορτάρι ελευθερώνονται γκρι ίνες. Αν βραχούν σε τεχνητή λίμνη σε ήρεμο νερό ελευθερώνονται καφε-κίτρινες ίνες. Αν βραχούν σε ρυάκι με τρεχούμενο νερό, ελευθερώνονται ίνες με απαλό κίτρινο χρώμα (ξανθές).

⇒ Σπάσιμο: Τα βρεγμένα φυτά στεγνώνουν και έπειτα χτυπιούνται με σφυριά, ξύλινα ξίφη, για να χαλαρώσουν τα εναπομείναντα ξυλώδη τμήματα του βλαστού.

⇒ Χτύπημα: Οι βλαστοί ξύνονται με μια ξύλινη ή μεταλλική λεπίδα για να αφαιρεθούν τα ξυλώδη τμήματα. Το λινάρι μπορεί να χτυπηθεί με σφύρα μετά από αυτό το βήμα.

⇒ Λανάρισμα: Οι ίνες καθαρίζονται σε μια σειρά από λανάρες (χτένες) για να αφαιρεθούν μικρά κομμάτια, εναπομείναντα ξύλα κ.λ.π.

Σε αυτό το σημείο προκύπτουν δύο είδη ίνας: οι λεπτές ίνες (σκουλί) και το απόξεσμα του λιναριού (στουπί). Το σκουλί είναι η δέσμη των να γίνει πριν ή μετά από την ωρίμανση των σπόρων τους. Τα νεαρά φυτά τείνουν να παραγάγουν τις καλύτερες ίνες των μακριών ινών, οι οποίες ευθυγραμμίζονται μαζί. Το στουπί είναι ό,τι κόλλησε στη χτένα, οι κοντύτερες ίνες χαμηλότερης ποιότητας. Και τα δύο είδη μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ύφανση, αλλά από τις λεπτές ίνες θα δημιουργηθούν ισχυρότερα, λεπτότερα νήματα.

⇒ Στρίψη: Οι ίνες στρίβονται για να διαμορφώσουν το νήμα. Το νήμα μπορεί να έχει στριφτεί σε μορφή “S” ή σε μορφή “Z”, αναλόγως από την κατεύθυνση της στρίψης.

⇒ Τύλιγμα: Το νήμα τυλίγεται σε νηματοδέματα πάνω σε μασούρι.

⇒ Καθαρισμός: Τα νηματοδέματα βράζονται σε σόδα ή σαπούνι για να απομακρυνθούν οι πηκτίνες, τα κεριά και οι ακαθαρσίες.

⇒ Μερσερισμός: Τα νηματοδέματα επεξεργάζονται με αλισίβα για να δυναμώσουν, να καθαριστούν καλύτερα και να ασπρίσουν.

⇒ Χτύπημα: Τα νηματοδέματα χτυπιούνται με σφυρί, ενώ είναι υγρά, για να μαλακώσουν οι ίνες.

⇒ Λεύκανση: Τα νηματοδέματα λευκαίνονται με αλισίβα ή με πίτουρο

σιταριού. Μετά την ύφανση, η λεύκανση μπορεί επίσης να γίνει αφήνοντας το ύφασμα στο χορτάρι στον ήλιο. Ο συνδυασμός της χλωροφύλλης και του ήλιου, το λευκαίνει.

⇒ Ύφανση: Το νήμα επεξεργάζεται σε έναν αργαλειό και στη συνέχεια υφαίνεται σε ρούχο.

⇒ Φινίρισμα: Το φινίρισμα γίνεται με εργαλεία τα οποία ασκούν πίεση στην επιφάνεια του βρεγμένου ρούχου, το οποίο έχει τοποθετηθεί πάνω σε μια σκληρή επιφάνεια. Αυτή η επεξεργασία χωρίζει τις ίνες στην επιφάνεια και τις εξισώνει με τέτοιο τρόπο ώστε το ύφασμα να παίρνει μια γυαλάδα.

7.3 ΜΕΤΑΞΙ

7.3.1 Γενικά στοιχεία για το μετάξι

Το μετάξι είναι μία από τις πολυτιμότερες υφαντικές ίνες ζωικής προέλευσης, που βγαίνει από την κάμπια του μεταξοσκώληκα, όταν φτιάχνει το κουκούλι, για να περάσει μια ορισμένη φάση στη μεταμόρφωσή της.

Είναι ένα απόλυτα φυσικό προϊόν που παράγεται από ένα ζωικό οργανισμό, χωρίς κανένα απολύτως χημικό. Η τριγωνική δομή της ίνας του την κάνει να λειτουργεί σαν πρίσμα και να αντανακλά ένα πολύ λαμπερό και "καθαρό" χρώμα. Τα παράλληλα στρώματα πρωτεΐνης στην ίνα του το κάνουν πολύ απαλό, έτσι ώστε όχι μόνο να μην ερεθίζει το δέρμα αλλά να είναι και πολύ ευχάριστο στην αφή. Δεν είναι τυχαίο ότι οι γιατροί συνιστούν μεταξωτά ρούχα, σεντόνια κλπ, σε όσους έχουν δερματολογικά ή

αλλεργικά προβλήματα. Έχει πολύ καλή συμπεριφορά στη θερμότητα όντας άριστο μονωτικό και έτσι τα μεταξωτά ρούχα είναι ζεστά το χειμώνα και δροσερά το καλοκαίρι. Παραμένει στεγνό ακόμη και αν έχει απορροφήσει το 30% του βάρους σε νερό, γι' αυτό και έχει πολύ καλή συμπεριφορά στον ανθρώπινο ιδρώτα.

Διακρίνεται σε μετάξι μουριάς (SE) και σε μετάξι Tussah (ST). Το μετάξι μουριάς παράγεται από τον μεταξοσκώληκα της μουριάς (*Bombyx mori*), ο οποίος εκτρέφεται, ενώ το μετάξι Tussah παράγεται από τον άγριο μεταξοσκώληκα της βελανιδιάς. Οι ίνες του μεταξιού μουριάς είναι λεπτές, ομοιόμορφες, γυαλιστερές και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή υψηλής ποιότητας ενδυμάτων (βραδινά φορέματα, μπλούζες, γραβάτες, φουλάρια). Οι ίνες του μεταξιού Tussah είναι πιο χοντρές, πιο βαριές και πιο γερές από τις ίνες του μεταξιού μουριάς και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή σκούρων υφασμάτων.

7.3.2 Ιδιότητες του μεταξιού

Η αντοχή του μεταξιού στην τριβή είναι μέτρια.

Τα υφάσματα μεταξιού έχουν καλή απορροφητικότητα. Είναι άνετα το καλοκαίρι και ζεστά το χειμώνα. Είναι απαλά. Διατηρούν το σχήμα τους ακόμα και μετά από τέντωμα. Στην εμφάνιση, το μετάξι έχει μια γυαλάδα και φωτεινότητα. Είναι πολύ εύκαμπτο υλικό. Είναι ελαφρύ και μπορεί να διπλωθεί εύκολα. Έχει καλή αντοχή στη θερμότητα. Δεν σχίζεται εύκολα. Έχει ελαστικότητα.

7.3.3 Παραγωγή του μεταξιού

Το μετάξι είναι υφαντική ύλη, η οποία παράγεται αποκλειστικά από το κουκούλι του μεταξοσκώληκα, ο οποίος είναι ένα είδος κάμπιας και τρέφεται με νωπά φύλλα μουριάς ή βελανιδιάς.

Στον κόσμο του μεταξιού οι αριθμοί είναι εκπληκτικοί. Ένα κουτί 25 γρ. μεταξόσπορου περιέχει 40.000 μεταξοσκώληκες. Για να εκτραφούν πλήρως και να δώσουν το μετάξι πρέπει να φάνε 500 κιλά μορεόφυλλα.

Ο μεταξοσκώληκας, από 2-3 χιλιοστά μήκος που έχει αρχικά, φθάνει τα 8-9 εκατοστά στο τελευταίο στάδιο της εκτροφής και αυξάνει το βάρος του 10.000 φορές.

Επίσης από την εκτροφή ενός κουτιού μεταξόσπορου 25 γρ. παράγονται 60- 70 κιλά χλωρά κουκούλια, από αυτά μετά την απόπνιξη 20-30 κιλά ξερά και τελικά 3-4 κιλά μεταξωτή κλωστή. Από το κάθε κουκούλι παίρνουμε περίπου 2.500 μέτρα κλωστή.

7.3.4 Εκτροφή του μεταξοσκώληκα

Η εκκόλαψη του σπόρου που αποτελεί και το πρώτο στάδιο της εκτροφής του μεταξοσκώληκα γίνεται στα μέσα Απριλίου - αρχές Μαΐου. Ο μεταξόσπορος, του οποίου το μέγεθος δεν ξεπερνά το κεφάλι μίας καρφίτσας, εκκολάπτεται σε 12-15 περίπου ημέρες υπό συνθήκες θερμοκρασίας 20 με 25 C.

Ο νεαρός μεταξοσκώληκας από την στιγμή που θα εκκολαφθεί μέχρι τη στιγμή που θα πλέξει το κουκούλι περνά από πέντε διαφορετικά στάδια που ονομάζονται "ηλικίες" και διαχωρίζονται μεταξύ τους από ένα ενδιάμεσο στάδιο που λέγεται "ύπνος". Συνολικά δηλαδή ο μεταξοσκώληκας περνά πέντε ηλικίες και 4 ύπνους. Τρέφεται αποκλειστικά με νωπά φύλλα μουριάς τα οποία στα πρώτα στάδια της εκτροφής, ψιλοκόβονται.

Κατά την εκτροφή που διαρκεί συνολικά 40 περίπου ημέρες οι μεταξοσκώληκες τοποθετούνται πάνω σε ξύλινα κρεβάτια, τις λεγόμενες κρεβάτες. Κατά την περίοδο της πρώτης ηλικίας, ο μεταξοσκώληκας είναι πολύ μικρός και μαύρος. Τρώει συνεχώς μόνο λεπτοκομμένα μορεόφυλλα και κάθε μέρα μεγαλώνει σημαντικά.

Το δέρμα του σώματός του δεν μεγαλώνει ανάλογα με το υπόλοιπο σώμα. Έτσι έπειτα από 4 1/2 περίπου ημέρες το δέρμα του έχει πάρει όλο το δυνατό μέγεθος και δεν μπορεί να μεγαλώσει περισσότερο, ενώ το σώμα του έχει την τάση να μεγαλώνει ακόμα.

Έτσι σταματάει να τρώει, βγάζει μερικά μεταξομήματα από το στόμα του με τα οποία στερεώνει τα πόδια του πάνω σε ορισμένα σταθερά σημεία και αφού σηκώσει το κεφάλι προς τα επάνω, μένει στη θέση αυτή ακίνητος επί μία έως μιάμιση ημέρα περίπου. Το στάδιο αυτό ονομάζεται πρώτος ύπνος.

Κατά την διάρκεια του ύπνου, μέσα στον οργανισμό του μεταξοσκώληκα γίνονται διάφορες λειτουργίες που έχουν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί κάτω από το παλαιό δέρμα ένα καινούργιο πιο ευρύχωρο.

Μόλις ο μεταξοσκώληκας ξυπνήσει, το παλαιό δέρμα του θα σχισθεί και θα αποκολληθεί από το σώμα του. Με την ολοκλήρωση αυτής της διαδικασίας ο μεταξοσκώληκας περνά στο στάδιο της δεύτερης ηλικίας που διαρκεί τέσσερις μέρες και που διαχωρίζεται από την τρίτη ηλικία που διαρκεί 4 1/2 ημέρες με τον δεύτερο ύπνο. Ακολουθεί η τέταρτη ηλικία και η πέμπτη ηλικία, καθώς και οι ενδιάμεσοι ύπνοι. Συνολικά λοιπόν ο κύκλος των 30 ημερών είναι το ανώτατο χρονικό διάστημα που μπορεί να διαρκέσει μία εκτροφή. Αμέσως μετά το στάδιο της εκτροφής ακολουθεί το στάδιο του κλαδώματος.

7.3.5 Κλάδωμα

Μόλις ολοκληρωθεί η εκτροφή, οι μεταξοσκώληκες ανεβαίνουν στα κλαδιά πουρναριού που έχουν τοποθετηθεί πάνω στα κρεβάτια για να πλέξουν το κουκούλι τους.

Ο μεταξοσκώληκας εκκρίνει από τους δύο μεταξογόνους αδένες του το μετάξι και με συγκεκριμένες κινήσεις του σώματός του πλέκει το κουκούλι. Το πλέξιμο γίνεται από έξω προς τα μέσα με αποτέλεσμα ο μεταξοσκώληκας να εγκλωβίζεται μέσα στη φούσκα ενώ σταδιακά μεταμορφώνεται σε χρυσαλίδα.

Το πλέξιμο του κουκουλιού ολοκληρώνεται σε 12 μέρες υπό συνθήκες σκότους και απόλυτης ησυχίας. Αμέσως μετά αρχίζει το μάζεμα των κουκουλιών από τα κλαδιά. Το ξεκλάδωμα διαρκεί δύο με τρεις μέρες.

Σήμερα χρησιμοποιούνται και ορισμένες νέες μέθοδοι για το κλάδωμα των μεταξοσκωλήκων και αντί να τοποθετείται πουρνάρι τοποθετούνται πλαστικές ακανθώδεις βούρτες ή και ειδικά χάρτινα πλαίσια με μικρά τετράγωνα διαμερίσματα, όπου εκεί μέσα πλέκουν οι μεταξοσκώληκες το κουκούλι. Οι νέες αυτές μέθοδοι παρουσιάζουν πολλά πλεονεκτήματα, όπως τον σχηματισμό ομοιόμορφων και κατάλληλου μεγέθους κουκουλιών, την παρεμπόδιση της μεταφοράς υγρασίας από σκάρτες φούσκες, καθώς και την εύκολη περισυλλογή των κουκουλιών χωρίς ακαθαρσίες και ξένα σώματα, π.χ. φυλλαράκια από πουρνάρι.

7.3.6 Απόπνιξη

Μέσα σε 10 ημέρες από το ξεκλάδωμα πρέπει να γίνει η απόπνιξη ή το ψήσιμο των κουκουλιών για να θανατωθεί η χρυσαλίδα που βρίσκεται μέσα σ' αυτά πριν προφτάσει και μεταμορφωθεί σε πεταλούδα. Εφόσον δε γίνει η απόπνιξη των κουκουλιών, η πεταλούδα που βρίσκεται μέσα στο κουκούλι, ύστερα από 12 ημέρες από την ολοκλήρωση του πλεξίματος, κόβει τις κλωστές της φούσκας και βγαίνει. Τότε οι πεταλούδες ζευγαρώνουν και, αφού οι θηλυκές γεννήσουν, πεθαίνουν. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι οι πεταλούδες γεννούν το σπόρο, στο ίδιο ακριβώς σημείο στο οποίο πρωτοβγήκαν από το κουκούλι τους. Τα ήδη ψημένα κουκούλια είναι έτοιμα να αναπνηριστούν, δηλαδή να ξετυλιχτεί η μεταξωτή κλωστή μέσα σε ζεστό νερό θερμοκρασίας 50-60C. Η κατεργασία των νημάτων της μετάξης διακρίνεται σε πολυάριθμα στάδια: τη σηροτροφία και τον αναπνηισμό.

7.4 ΜΠΑΜΠΟΥ

7.4.1 Γενικά στοιχεία για το μπαμπού

Το μπαμπού ανήκει στην οικογένεια των ποωδών φυτών και ευδοκιμεί κυρίως σε ζεστές ή τροπικές περιοχές, όπου μερικές φορές είναι εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο της βλάστησής τους. Αφθονεί στην ανατολική Ασία, στην περιοχή των μουσώνων. Τα μπαμπού είναι οι μεγαλύτερες πόες και μερικές φορές φτάνουν σε ύψος τα 30 μέτρα. Τα στελέχη τους είναι κυλινδρικά (σπάνια τετραγωνισμένα), πολλές φορές αγκαθωτά, κούφια ή συμπαγή, με αιθαλές ή φυλλοβόλο φύλλωμα. Μερικά είδη πεθαίνουν μετά την καρποφορία και μερικά άλλα δεν ανθίζουν μέχρι να γίνουν 30 ετών. Το μπαμπού θεωρείται ίσως το πιο χρήσιμο στον κόσμο φυτό.

Υπάρχουν πάνω από 1000 είδη μπαμπού στον κόσμο. Το πιο κοινό είδος μπαμπού είναι το *Bambusa arundinacea* και το μεγαλύτερο είδος μπαμπού είναι το *Dendrocalamus Gigantus*. Πρόσφατα ένα νέο διακοσμητικό φυτό που ονομάστηκε "τυχερό μπαμπού" έγινε διάσημο σε κάθε γωνιά της γης. Η διάδοσή του οφείλεται στους Κινέζους και είναι ίσως το πιο δημοφιλές φυτό στην Κίνα καθώς έχει συνδεθεί με την τέχνη του Feng Shui, σύμφωνα με την οποία, μέρη αυτού του φυτού θεωρούνται σύμβολα καλοτυχίας. Μια νέα "βιομηχανία" δημιουργήθηκε μαζί με ευκαιρίες για εμπόριο, καθώς άρχισαν να παρουσιάζονται σπειροειδή καλάμια του φυτού σαν κομμένα άνθη για ανθοδοχείο αλλά και πύργοι από καλάμια κομμένα σε σχήμα παγόδας που τοποθετούνται στην είσοδο των σπιτιών ή των επιχειρήσεων για να φέρουν καλοτυχία. Το νέο έτος των Κινέζων γιορτάζεται με αυτό το φυτό σαν δώρο που φέρνει υγεία και ευημερία (Τσι), αρμονία, ειρήνη και αγαθές σχέσεις (Ζεν) σαν φαγητό. Οι νεαροί βλαστοί επίσης αποτελούν τροφή για τα Πάντα (Panda) και άλλα άγρια ζώα, όπως και για βοοειδή και κατσίκες. Το μπαμπού χρησιμοποιείται εδώ και καιρό για διακοσμητικούς σκοπούς στους κήπους αλλά και στην τέχνη.

7.4.2 Ιδιότητες του μπαμπού

- Το ύφασμα από μπαμπού είναι εξαιρετικά απαλό, λείο, πολύ άνετο και ανθεκτικό.
- Είναι απορροφητικό: απορροφά και εξατμίζει τον ιδρώτα σε πολύ μικρό χρόνο. Δεν κολλάει στο δέρμα.
- Είναι ιδανικό για αλλεργικό δέρμα γιατί: δεν έχει υποστεί χημικές επεξεργασίες, είναι αντιβακτηριακό, αντιμυκητιακό και αντιστατικό.
- Προστατεύει από τις UV ακτίνες (απομακρύνει το 98% των βλαβερών ακτίνων).

7.4.3 Επεξεργασία του μπαμπού

Το ύφασμα μπαμπού είναι ένα φυσικό κλωστοϋφαντουργικό προϊόν που γίνεται από τον πολτό του φλοιού του μπαμπού. Η ίνα μπαμπού γίνεται με την πολτοποίηση του φλοιού του μπαμπού έως ότου χωριστεί σε λεπτές ίνες, οι οποίες μπορούν να υφανθούν και να βαφτούν.

Η πρώτη πολτοποίηση αφήνει έναν παχύ πολτό που έχει ποικίλες χρήσεις. Όταν προορίζεται για ένδυμα, ανακατεύεται με καλής ποιότητας πολτό που μπορεί εύκολα να μετατραπεί σε ίνα, ο οποίος δεν είναι παχύτερος από μια ανθρώπινη τρίχα, με μια στρογγυλή, λεία επιφάνεια που είναι τέλεια για να κατασκευαστεί το νήμα το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία ρούχων που θα έρθουν σε επαφή με το δέρμα.

Το νήμα που προέρχεται από ίνα μπαμπού είναι διαθέσιμο σε πολλά πάχη, το καθένα από τα οποία είναι κατάλληλο για την κατασκευή πολλών διαφορετικών τύπων ενδύματος από μπαμπού. Το αποτέλεσμα είναι να δημιουργηθεί ένα προϊόν πιο απαλό από το βαμβάκι και τόσο απαλό όσο το κασμίρ.

7.5 ΣΟΓΙΑ

7.5.1 Γενικά στοιχεία για τη σόγια

Η σόγια είναι ένα είδος οσπρίου από την ανατολική Ασία. Είναι ετήσιο φυτό που μπορεί να ποικίλει στην ανάπτυξη, στον τρόπο ανάπτυξης και στο ύψος. Μπορεί να μεγαλώσει ξαπλωμένο και να μην αναπτυχθεί πάνω από 20 εκατοστά, ή να μεγαλώσει όρθιο και να φτάσει μέχρι τα 2 μέτρα ύψος. Τα φύλλα έχουν 3 φυλλάδια ανά φύλλο, και τα φυλλάδια έχουν 6-15 εκατοστά μήκος και 2-7 εκατοστά πλάτος. Τα φύλλα πέφτουν προτού οι σπόροι ωριμάσουν.

Η σόγια εμφανίζεται σε διάφορα μεγέθη και το περίβλημα του φλοιού ή του σπόρου σε αρκετά χρώματα, συμπεριλαμβανομένου του μαύρου, του καφέ, του μπλε, του κίτρινου και διάστικτου (ποικίλα χρώματα). Ο φλοιός του ώριμου φασολιού σόγιας είναι σκληρός, ανθεκτικός στο νερό και προστατεύει το σπόρο από τη ζημιά. Εάν το περίβλημα του σπόρου είναι ραγισμένο, ο σπόρος δεν θα βλαστήσει.

Οι κυριότερες χρήσεις της σόγιας είναι οι εξής:

- λάδι
- αλεύρι
- φιστικοβούτυρο
- σαπούνι
- καλλυντικά

- μελάνια
ενδύματα

Η ίνα σόγιας είναι μαλακή, λεία και φωτεινή. Έχει το την αίσθηση του κασμίρ, αλλά είναι πιο λεία από το κασμίρ. Η ίνα σόγιας έχει την ίδια απορρόφηση υγρασίας με το βαμβάκι αλλά καλύτερη μετάδοση υγρασίας από το βαμβάκι, καθιστώντας την πιο άνετη στην ένδυση. Η ίνα σόγιας έχει μια καλύτερη δύναμη εφελκυσμού από το μαλλί και είναι σχεδόν τόσο καλή όσο το μαλλί στη διατήρηση της ζέστης.

7.6 ΤΣΟΥΚΝΙΔΑ

7.6.1 Γενικά στοιχεία για την τσουκνίδα

Η τσουκνίδα ανήκει στο γένος των αγγειόσπερμων φυτών ούρτικα και στην οικογένεια κνιδίδες. Είναι φυτό πολυετές, ύψους μέχρι 1 μ. Ο βλαστός είναι όρθιος, ισχυρός, τετραγωνικός, πολύκλαδος, χνουδωτός. Τα φύλλα είναι έλλοβα, τριχωτά, σκουροπρόσινα, τα ανώτερα λογχοειδή και το κατώτερα αυγοειδή, με μεγάλο τετραγωνικό μίσχο. Από τον μίσχο μπορούν να παρθούν ίνες για ύφανση. Όλο το φυτό είναι τριχωτό. Οι τρίχες περιέχουν ισταμίνη και φορμικό οξύ, που απελευθερώνονται με την αφή και προκαλούν ένα αίσθημα καψίματος στο δέρμα. Τα άνθη εμφανίζονται την άνοιξη, βρίσκονται σε μασχαλιαίους σπονδύλους και είναι χρώματος ασπροκόκκινου ή πρασινοκίτρινου. Τα αρσενικά άνθη βρίσκονται σε ξεχωριστά φυτά από τα θηλυκά. Υπάρχουν αρκετά είδη και ποικιλίες τσουκνίδας.

Η τσουκνίδα είναι πλούσια σε μεταλλικά άλατα: ασβέστιο, χαλκό, χλώριο, κάλιο, πυρίτιο, νάτριο, σίδηρο. Το αφέψημα του είδους *urens*, που βρίσκεται και στην Ελλάδα είναι εξαιρετικό διουρητικό και κατά της πέτρας της χολής, ενώ ο χυμός των σπόρων του σταματά την αιμορραγία. Σύμφωνα με ορισμένους βοτανολόγους βοηθά στην αντιμετώπιση δερματικών εκζεμάτων, συμβάλλει στην μείωση του ουρικού οξέος και γενικώς συμβάλλει στην καλή κυκλοφορία του αίματος.

Οι ίνες τσουκνίδας έχουν ένα πρόσθετο χαρακτηριστικό: είναι κοίλες και αυτό σημαίνει ότι μπορούν να συσσωρεύσουν το αέρα εσωτερικά δημιουργώντας έτσι μια φυσική μόνωση. Για να δημιουργηθεί μια δροσερή ίνα για το καλοκαίρι, τα μήκη των νημάτων στρίβονται κλείνοντας τον κοίλο πυρήνα και μειώνοντας τη μόνωση. Το χειμώνα, με μια χαμηλή συστροφή, η κοίλη ίνα παραμένει ανοικτή διατηρώντας μια σταθερή θερμοκρασία.

7.6.2 Επεξεργασία της τσουκνίδας

Μέχρι τώρα μια από τις σημαντικότερες δυσκολίες στην παραγωγή της ίνας της τσουκνίδας ήταν η εξαγωγή των ινών από το βλαστό. Κάθε μια από τις ίνες κολλιέται μαζί με ένα φυσικό χημικό που λέγεται πηκτίνη. Για να εξαγάγει τις ίνες η πηκτίνη πρέπει να διαλυθεί ακολουθώντας μια συγκεκριμένη διαδικασία «retting». Παραδοσιακά αυτό γινόταν με τον εξής τρόπο: πρώτα κόβονταν οι τσουκνίδες και στη συνέχεια αφήνονταν σε δέσμες στο χωράφι, για να μουσκέψουν από τη βροχή και τον αέρα. Μερικές φορές η διαδικασία επιταχυνόταν με το μούλιασμα των βλαστών της τσουκνίδας σε νερό. Αλλά και οι δύο τρόποι ήταν μια αργή και χρονοβόρα διαδικασία. Για αυτόν τον λόγο, οι τσουκνίδες και οι σοδειές όπως το λινάρι, έπεσαν από την εύνοια και άλλα υφάσματα, όπως το βαμβάκι, έγιναν δημοφιλέστερα.

Τώρα μια ομάδα επιστημόνων έχει αναπτύξει έναν αποδοτικότερο τρόπο για τη διαδικασία αυτή. Η μεγάλη σημαντική ανακάλυψή τους ήταν να αναπτύξουν ένζυμα που μπορούν να καταστρέψουν την πηκτίνη. Με την προσθήκη αυτών στη διαδικασία διαχωρισμού των ινών (retting), οι χρήσιμες ίνες της τσουκνίδας μπορούν να εξαχθούν από το βλαστό γρήγορα και εύκολα.

Σε μερικές χώρες, η επεξεργασία της τσουκνίδας γίνεται χειρωνακτικά. Τα βήματα είναι τα εξής:

1ο βήμα

Οι ίνες της τσουκνίδας εξάγονται από το φλοιό χρησιμοποιώντας τις παραδοσιακές τεχνολογίες στη χειμερινή εποχή.

2ο βήμα

Ο φλοιός απομακρύνεται και ξηραίνεται για τρεις-τέσσερις ημέρες.

3ο βήμα

Ο ξηραμένος φλοιός της τσουκνίδας βράζεται με μελία (ash) για δύο-τρεις ώρες.

4ο βήμα

Ο πυρήνας πλένεται σε ποτάμι.

5ο βήμα

Η ίνα αναμιγνύεται με ασβεστόλιθο και ξηραίνεται για δύο-τρεις ημέρες ακόμα.

6ο βήμα

Η ίνα χωρίζεται από τον ασβεστόλιθο και διεξάγεται σε νήματα με τη βοήθεια μιας παραδοσιακής κλωστικής μηχανής.

7ο βήμα

Τα ρούχα υφαίνονται παραδοσιακά σε χειροκίνητους αργαλειούς.

8. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Συνοπτικά παρουσιάζονται κάποια εναλλακτικά-συμπληρωματικά εργαλεία χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας και κατ' επέκτασή μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε όλους του κλάδους της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένου του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας.

8.1 Εναλλακτικά εργαλεία χρηματοδότησης

8.1.1 Εργαλείο συν-επενδυτικής διευκόλυνσης ιδίων κεφαλαίων

- Είδος Χρηματοδότησης: Άμεση συμμετοχή
- Συνολικά κεφάλαια: δημόσιο €50 εκ.
- Ωφελούμενοι: Γεωργικές εκμεταλλεύσεις και μεταποιητικές επιχειρήσεις. Ως κίνητρο για τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη χρηματοδότηση καινοτόμων επενδύσεων σε νεοφυείς επιχειρήσεις ή υφιστάμενων επιχειρήσεων που θέλουν να πραγματοποιήσουν μεγάλες επενδύσεις, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, προκειμένου να εκμεταλλευθούν ευκαιρίες αύξησης των πωλήσεών τους.
- Χρόνος διάθεσης: 2019

8.1.2 ETEAN Guarantee

- Είδος Χρηματοδότησης: Εγγυοδοσία
- Δομή προγράμματος: Παροχή Εγγυητικών Πράξεων
- Συνολικά κεφάλαια: €50 εκ.
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €50 εκ. ETEAN
- Όρια χρηματοδότησης: Ανώτατο Όριο Εγγύησης Δανείου 80%
- Ωφελούμενοι: Επίκεντρο οι νέοι επιχειρηματίες, νέοι αγρότες, νέοι επιστήμονες, νέοι ελεύθεροι επαγγελματίες και γενικότερα νέοι που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά.
- Συγκριτικό πλεονέκτημα:
 - i. Πρόσβαση νέων στην Τραπεζική Χρηματοδότηση με εξασφάλιση την εγγύηση του ETEAN
 - ii. Δυνατότητα χορήγησης τραπεζικών Δανείων ύψους €60 εκ.
- Χρόνος διάθεσης: Q1 2019

8.1.3 4^η Βιομηχανική Επανάσταση

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές
- Δομή προγράμματος: : FoF
- Συνολικά κεφάλαια: €80 εκ.
- Διάρθρωση κεφαλαίων: minimum 30% ιδιώτες επενδυτές, maximum 70% ΠΔΕ
- Όρια χρηματοδότησης: από €200.000

- Ωφελούμενοι: Νέες ή υφιστάμενες επιχειρήσεις κλάδων όπως η ρομποτική, τεχνική γονιμοποίηση, ψηφιοποίηση κλπ.
- Συγκριτικό πλεονέκτημα: Πρόσβαση σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης για την ανάπτυξη κλάδων νέας εποχής
- Χρόνος διάθεσης: Q1 2019

8.1.4 Δημιουργικής Βιομηχανίας II

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές
- Δομή προγράμματος: : FoF
- Συνολικά κεφάλαια: €70 εκ.
- Διάρθρωση κεφαλαίων: minimum 30% ιδιώτες επενδυτές, maximum 70% ΠΔΕ
- Όρια χρηματοδότησης: από €200.000
- Ωφελούμενοι: ΜΜΕ τηλεοπτικών και κινηματογραφικών παραγωγών, ψηφιακής τεχνολογίας, κλπ
- Συγκριτικό πλεονέκτημα: Πρόσβαση σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης για την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας στους κλάδους της δημιουργικής βιομηχανίας.
- Χρόνος διάθεσης: Q1 2019

8.1.5 Made in Greece

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές
- Δομή προγράμματος: : FoF
- Συνολικά κεφάλαια: €80 εκ.
- Διάρθρωση κεφαλαίων: minimum 30% ιδιώτες επενδυτές, maximum 70% ΠΔΕ
- Όρια χρηματοδότησης: από €200.000
- Ωφελούμενοι: Νέες και υφιστάμενες ΜΜΕ επιχειρήσεις
- Συγκριτικό πλεονέκτημα: Πρόσβαση σε εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης για τη δημιουργία επώνυμων ελληνικών προϊόντων και ενίσχυση της εμπορικής ταυτότητας και των εξαγωγών.
- Χρόνος διάθεσης: Q1 2019

8.1.6 EQYIFUND - Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (ΤΑΕΣΥΜ)

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές
- Δομή προγράμματος: FoF
- Συνολικά κεφάλαια: €1.000 εκατ.
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €680 εκατ. ιδιώτες επενδυτές, €200 εκατ. Δημόσια Δαπάνη, €60 εκατ. EIF, €60 εκατ. EIB
- Όρια χρηματοδότησης: κατά περίπτωση
- Ωφελούμενοι: υφιστάμενες ΜΜΕ, νεοφυείς, τεχνοβλαστούς.

- Συγκριτικό πλεονέκτημα: Κάλυψη χρηματοδοτικού κενού.
- Χρόνος διάθεσης: Η πλατφόρμα είναι ενεργή. Λειτουργούν
 - i. παράθυρο Καινοτομίας (Innovation window). Στόχος είναι να διατεθούν 139.000.000 ευρώ μέσω των εξής τεσσάρων επενδυτικών ταμείων: Big Pi, Metavallon, UniFund , Velocity Partners
 - ii. παράθυρο Επιχειρηματικής Εκκίνησης (Early Stage window) στόχος είναι να διατεθούν 61.000.000 ευρώ μέσω των εξής δύο επενδυτικών ταμείων: Marathon, Venture Friends 400W
 - iii. παράθυρο Επιχειρηματικής Ανάπτυξης (Growth window) στόχος είναι να διατεθούν 210.000.000 ευρώ μέσω των εξής τριών επενδυτικών ταμείων: EOS Hellenic Renaissance Fund, Elikonos 2 SICAR, Synergia Hellenic Fund IV

8.1.7 Ταμείο Υποδομών

- Είδος Χρηματοδότησης: Δάνεια
- Δομή προγράμματος: FoF
- Συνολικά κεφάλαια: €643,5 εκατ.
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €450 εκατ. Δημόσια Δαπάνη , €193,5 εκατ. Ιδιώτες
- Όρια χρηματοδότησης: κατά περίπτωση
- Ωφελούμενοι: Δημόσιοι , Ιδιωτικοί Φορείς και ΣΔΙΤ που θα υλοποιήσουν μικρά και μεσαία έργα, με έμφαση στους τομείς της ενέργειας, του περιβάλλοντος και της αστικής ανάπτυξης.
- Συγκριτικό πλεονέκτημα: Κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού στους τομείς Εξοικονόμησης Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Αστικής Ανάπτυξης.
- Χρόνος διάθεσης: Q1/2019

8.1.8 Αναβάθμιση πολύ μικρών & μικρών επιχειρήσεων για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους στις νέες αγορές

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιδότηση
- Δομή προγράμματος:
- Συνολικά κεφάλαια: € 310 εκ. Δημόσια Δαπάνη
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €248 εκ. Κοινοτική συμμετοχή, €62 εκ. Εθνική Συμμετοχή
- Όρια χρηματοδότησης:
 - i. Επιδοτούνται επενδυτικά σχέδια από 15.000 έως 200.000 ευρώ με την προϋπόθεση να μην υπερβαίνουν τον συνολικό κύκλο εργασιών των τουριστικών δραστηριοτήτων του 2015
 - ii. Η χρηματοδότηση καλύπτει το 40% των επιλέξιμων δαπανών και προσαυξάνεται κατά 10%, φτάνοντας στο 50% στην περίπτωση πρόσληψης νέου προσωπικού.

- Ωφελούμενοι: Υφιστάμενες & νέες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς Αγροδιατροφή/Βιομηχανία Τροφίμων, Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες, Υλικά/Κατασκευές, Εφοδιαστική Αλυσίδα, Ενέργεια, Περιβάλλον, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ, Υγεία-Φάρμακα και διαθέτουν μέχρι 31/12/2015 δραστηριότητα σε έναν τουλάχιστον επιλέξιμο για τη δράση ΚΑΔ.
 - i. Υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες μέχρι 31.12.2015 έχουν κλεισμένες δύο ή περισσότερες διαχειριστικές χρήσεις
 - ii. Νέες επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στην ως άνω κατηγορία των υφιστάμενων και έχουν συσταθεί μέχρι 31.12.2015.
- Συγκριτικό πλεονέκτημα: χρηματοδότηση υφιστάμενου ή νέου μισθολογικού κόστους μέχρι 40% του π/υ του επιχειρηματικού σχεδίου ή μέχρι 24.000€ για 2 ΕΜΕ.
- Χρόνος διάθεσης: Είναι σε εξέλιξη η υπαγωγή των επιχειρηματικών σχεδίων.

8.1.9 Επιχειρούμε Έξω

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιδότηση
- Δομή προγράμματος:
- Συνολικά κεφάλαια: € 50 εκ. Δημόσια Δαπάνη
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €40 εκ. Κοινοτική συμμετοχή, €10 εκ. Εθνική Συμμετοχή
- Όρια χρηματοδότησης:
 - i. Επιδοτούνται επενδυτικά σχέδια μέχρι 100.000 ευρώ
 - Μέχρι 20.000 ευρώ ανά έκθεση στις περιπτώσεις συμμετοχής με περίπτερο μέχρι 20 τμ
 - Μέχρι 35.000 ευρώ ανά έκθεση στις περιπτώσεις συμμετοχής με περίπτερο μέχρι 50 τμ
 - Μέχρι 50.000 ευρώ ανά έκθεση στις περιπτώσεις συμμετοχής με περίπτερο άνω των 50 τμ
 - ii. Χρηματοδοτείται το 50% των επιλέξιμων δαπανών.
- Ωφελούμενοι: Πολύ Μικρές, Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις, οι οποίες πριν από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης:
 - i. έχουν κλείσει τουλάχιστον μία (1) διαχειριστική χρήση δωδεκάμηνης διάρκειας
 - ii. διαθέτουν επιλέξιμους Κωδικούς Αριθμούς Δραστηριότητας (ΚΑΔ), οι οποίοι αφορούν σε προϊόντα που επιθυμούν να προωθήσουν μέσω της συμμετοχής τους στις εμπορικές εκθέσεις
 - iii. παράγουν/μεταποιούν ήδη τα προϊόντα αυτά
 - iv. αναπτύσσουν ήδη εξαγωγική δραστηριότητα και ποσοστό τουλάχιστον 2% του ετήσιου κύκλου εργασιών προέρχεται από εξαγωγές προϊόντων που παράγουν/μεταποιούν.

- Συγκριτικό πλεονέκτημα:
 - i. Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή για υποβολή αιτήσεων μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και το αργότερο μέχρι τη συμπλήρωση 18 μηνών από την αρχική δημοσίευσή της.
 - ii. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης αξιολογούνται με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής του επενδυτικού σχεδίου.
 - iii. Τα κριτήρια είναι αντικειμενικά.

- Χρόνος διάθεσης: Η δράση είναι ενεργή. Είναι σε εξέλιξη η υποβολή/αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων.

8.1.10 Ποιοτικός Εκσυγχρονισμός

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιδότηση
- Δομή προγράμματος:
- Συνολικά κεφάλαια: € 150 εκ. Δημόσια Δαπάνη
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €120 εκ. Κοινοτική συμμετοχή, €30 εκ. Εθνική Συμμετοχή
- Όρια χρηματοδότησης:
 - i. Επιδοτούνται Επενδυτικά Σχέδια 50.000 ευρώ έως 400.000 ευρώ.
 - ii. Επιδoteίται το 50% των επιλέξιμων δαπανών.
- Ωφελούμενοι: Μεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς Αγροδιατροφή/Βιομηχανία Τροφίμων, Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες, Υλικά/Κατασκευές, Εφοδιαστική Αλυσίδα, Ενέργεια, Περιβάλλον, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ, Υγεία-Φάρμακα και οι οποίες πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης:
 - i. έχουν κλείσει τουλάχιστον 3 διαχειριστικές χρήσεις δωδεκάμηνης διάρκειας
 - ii. διαθέτουν έναν τουλάχιστον επιλέξιμο για τη δράση ΚΑΔ .
- Συγκριτικό πλεονέκτημα:
 - iv. Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή για υποβολή αιτήσεων μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και το αργότερο μέχρι τη συμπλήρωση 18 μηνών από την αρχική δημοσίευσή της.
 - v. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης αξιολογούνται με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής του επενδυτικού σχεδίου.
 - vi. Τα κριτήρια είναι αντικειμενικά
 - vii. Επιδoteίται το μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού.
- Χρόνος διάθεσης: Είναι σε εξέλιξη η υποβολή των επιχειρηματικών σχεδίων.

8.1.11 Εργαλειοθήκη Ανταγωνιστικότητας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιδότηση
- Δομή προγράμματος:
- Συνολικά κεφάλαια: € 400 εκατ. Δημόσια Δαπάνη
- Διάρθρωση κεφαλαίων: €320 εκατ. Κοινοτική συμμετοχή, €80 εκατ. Εθνική Συμμετοχή
- Όρια χρηματοδότησης:
 - i. Επιδοτούνται Επενδυτικά Σχέδια 30.000 ευρώ έως 120.000 ευρώ.
 - ii. Το ποσοστό ενίσχυσης συνδέεται με τις εξαγωγικές επιδόσεις της επιχείρησης και την κατηγορία δαπάνης και κυμαίνεται από 50-80%.
- Ωφελούμενοι: Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς Αγροδιατροφή/Βιομηχανία Τροφίμων, Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες, Υλικά/Κατασκευές, Εφοδιαστική Αλυσίδα, Ενέργεια, Περιβάλλον, Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας ΤΠΕ, Υγεία-Φάρμακα, Τουρισμός (ΚΑΔ 55.10) και οι οποίες πριν την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης:
 - i. έχουν κλείσει τουλάχιστον τρεις (3) πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις
 - ii. διαθέτουν έναν (1) τουλάχιστον επιλέξιμο για δράση ΚΑΔ.
 - iii. διαθέτουν 2 τουλάχιστον ΕΜΕ μισθωτής εργασίας το έτος που προηγείται της υποβολής του επενδυτικού σχεδίου.
- Συγκριτικό πλεονέκτημα:
 - i. Η πρόσκληση θα παραμείνει ανοιχτή για υποβολή αιτήσεων μέχρι εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού και το αργότερο μέχρι τη συμπλήρωση 18 μηνών από την αρχική δημοσίευσή της.
 - ii. Οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα αξιολογηθούν με σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής του επενδυτικού σχεδίου.
 - iii. Τα κριτήρια είναι αντικειμενικά
 - iv. Επιδoteίται το μισθολογικό κόστος νέου προσωπικού.

8.2 Δράσεις Τομέα Έρευνας και Καινοτομίας ΥΠΠΕΘ – ΓΓΕΤ

- Προκήρυξη Β' Κύκλου «Έρευνά - Δημιουργώ -Καινοτομώ» ύψους 200 εκ. ευρώ
- Προκήρυξη για τη δημιουργία clusters (συστάδες) καινοτόμων επιχειρήσεων ύψους 24 εκ. ευρώ
- Θεσμικές/νομοθετικές παρεμβάσεις: Φοροαπαλλαγή με ποσοστό 130% για προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού. Ειδικό καθεστώς Ενίσχυσης Καινοτομίας στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο. Η φοροαπαλλαγή είναι σε ισχύ. Το καθεστώς

Ενίσχυσης Καινοτομίας στο νέο Αναπτυξιακό Νόμο ολοκληρώνεται σε συνεργασία με το Υπ. Οικονομίας.

8.3 Διεθνείς Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί (IFIs)

8.3.1 Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (EIB)

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές και δάνεια
- Συνολικά κεφάλαια: 2010-2018, €13,7 δις. (εκ των οποίων τα 4,1 μέσω ενίσχυσης των πιστωτικών γραμμών των τραπεζών προς ΜΜΕ)
- Χρόνος διάθεσης: διατίθεται ήδη, αναμένεται να χρηματοδοτήσει άμεσα και έμμεσα ακόμη 6 δις. ευρώ μέχρι ο 2020.

8.3.2 EBRD

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές και δάνεια
- Συνολικά κεφάλαια: 2015-2018, €1,9 δις. (εκ των οποίων μεγάλο μέρος είναι τοποθετημένο στις τράπεζες (ανακεφαλαιοποιήσεις και δάνεια).
- Χρόνος διάθεσης: διατίθεται ήδη, Αναμένεται μέχρι το 2020 να επενδύσει τουλάχιστον 1 δις. Ακόμη. Γίνονται σοβαρές προσπάθειες ώστε η EBRD να συνεχίσει την επενδυτική της δραστηριότητα στην Ελλάδα και μετά το 2020, μέχρι το 2025, και να αυξήσει το μερίδιο προς τις ΜΜΕ .

8.3.3 Παγκόσμια Τράπεζα (IFC)

- Είδος Χρηματοδότησης: Επιχειρηματικές συμμετοχές και δάνεια
- Συνολικά κεφάλαια: 2015-2018, €700 εκ. (εκ των οποίων μεγάλο μέρος είναι τοποθετημένο στις τράπεζες (ανακεφαλαιοποίηση, τιτλοποιημένα δάνεια προς ΜΜΕ και καλυμμένα δάνεια)
- Χρόνος διάθεσης: διατίθεται ήδη, γίνονται σοβαρές συζητήσεις να αυξήσουν την χρηματοδοτική τους δραστηριότητα και ιδιαίτερα προς τις ΜΜΕ

8.4 Γενικά Κάποιοι Μεθοδοί Χρηματοδότησης για Start-Ups Και ΜΜΕ

Ο πιο κρίσιμος παράγοντας για μια επιχείρηση είναι να επιλέξει την πλέον πρόσφορη πηγή χρηματοδότησης. Κάποιες άλλες διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης είναι:

8.4.1 Angel Investors: Πολλά start-ups στο ξεκίνημά τους χρησιμοποιούν προσωπικά κεφάλαια, μέχρι να αποδείξουν στους υποψήφιους επενδυτές ότι μπορούν να αποκτήσουν τους πρώτους τους πελάτες. Ακολουθώντας αυτόν το δρόμο είναι ευκολότερο να προσεγγίσεις επιχειρηματικούς αγγέλους (angel investors) που θα χρηματοδοτήσουν την επιχείρηση σου. Στην ουσία, οι επιχειρηματικοί άγγελοι είναι μεμονωμένοι επενδυτές, που παρέχουν κεφάλαια για την ίδρυση μιας επιχείρησης, συνήθως με αντάλλαγμα μετατρέψιμου χρέους ή συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο του

start-up. Το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (Δ.Ε.Α./Ε.Β.Ε.Α.) προχώρησε στη δημιουργία Δικτύου Επιχειρηματικών Αγγέλων¹ ενώ σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο υπάρχει το δίκτυο Επιχειρηματικών Αγγέλων (EBAN) European Business Angels Network²

8.4.2 Seed Capital Seed Capital ή Κεφάλαιο Σποράς, είναι μικρή χρηματοδότηση για έναρξη επιχείρησης. Τα κύρια χαρακτηριστικά των δράσεων αυτών είναι ότι το κεφάλαιο είναι αρκετά μικρό (15 έως 50 χιλ ευρώ), προκαταβάλλεται, και προορίζεται να καλύψει τα λειτουργικά έξοδα του πρώτου έτους λειτουργίας της εταιρείας, ώστε να υπάρξει χρόνος για την επιχειρηματική ανάπτυξη της ιδέας. Ενδεικτικά, υπάρχουν δράσεις του ιδιωτικού τομέα ([TheOpenFund](#))³, για διάφορους τομείς της οικονομίας (παραδοσιακά προϊόντα, πληροφορική

8.4.3 Venture capital: Οι επενδυτές Κεφαλαίων Επιχειρηματικού Κινδύνου (Venture Capital - VC) ενδιαφέρονται μόνο για επιχειρηματικές ιδέες με μεγάλη προοπτική ανάπτυξης και με ομάδα έμπειρη και φιλόδοξη, ικανή να μετατρέψει την επιχειρηματική της πρόταση σε μια επικερδή εταιρεία. Το VC είναι μια μεσομακροπρόθεσμη χρηματοδότηση έναντι ποσοστού συμμετοχής στο κεφάλαιο της επιχείρησης. Το μέγεθος της συμμετοχής σχετίζεται με τον αναμενόμενο κίνδυνο και κέρδη της επιχείρησης. Η συνεργασία των εταιρειών Venture Capital δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή κεφαλαίων αλλά παρέχεται επίσης βοήθεια και σε ότι αφορά την διοίκηση, το marketing, την στελέχωση και το στρατηγικό σχεδιασμό της επιχείρησης. Σημαντικές επίσης για την χρηματοδοτούμενη επιχείρηση είναι οι σχέσεις της εταιρίας Venture Capital με άλλες επιχειρήσεις της αγοράς που μπορεί να χρησιμεύσουν στην σύναψη συνεργασιών.

Το μεγάλο πλεονέκτημα της χρηματοδότησης μέσω Venture Capital είναι η επιχείρηση δεν υποχρεούται στην παροχή εγγυήσεων για το κεφάλαιο που της παρέχεται. Έτσι ακόμα και σε περίπτωση αποτυχίας της επιχείρησης, η εταιρεία Venture Capital δεν διεκδικεί επιστροφή των χρημάτων που επένδυσε στην επιχείρηση, εφόσον φυσικά τηρήθηκαν οι όροι της συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών.⁴

8.4.4 Ευρωπαϊκή Ένωση Εάν διαχειρίζεστε μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ), μπορείτε να λάβετε χρηματοδότηση της ΕΕ με μορφή επιδοτήσεων, δανείων και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εγγυήσεων. Η ενίσχυση διατίθεται είτε απευθείας (επιδοτήσεις ΕΕ) είτε μέσω προγραμμάτων που η διαχείρισή τους γίνεται σε εθνικό επίπεδο.

- Ευρωπαϊκή δικτυακή πύλη για μικρές επιχειρήσεις (παρουσίαση των βασικών διαθέσιμων δυνατοτήτων χρηματοδότησης): http://ec.europa.eu/small-business/index_el.htm

- Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Μικροχρηματοδοτήσεων Progress: <http://ec.europa.eu/social/>
- [Ορίζοντας 2020](#)
- [SME Instrument](#)
- [COSME](#)
- [Creative Europe](#)
- [Άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία της ΕΕ](#)
- [Ιστοσελίδα της ΕΕ για χρηματοδοτήσεις](#)
- <http://access2eufinance.ec.europa.eu>
- [Cordis funding guide](#)
- [Ευρωπαϊκή πύλη για τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις](#)
- [Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises \(EASME\)](#)
- [Innovation SMEs](#)
- Νεολαία: Αυτό το πρόγραμμα συγχρηματοδοτεί σχέδια που ενισχύουν την ενεργό κοινωνική δράση των νέων, την εθελοντική εργασία, την αμοιβαία κατανόηση. Μπορούν να συμμετέχουν σε αυτό νέοι ηλικίας 15–28 ετών.
- Νεολαία σε κίνηση: <http://ec.europa.eu/youthonthemove>
- Νεολαία σε δράση: <http://ec.europa.eu/youth/index>
- Eurodesk (δίκτυο που παρέχει πληροφορίες για δυνατότητες χρηματοδότησης στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας): <http://www.eurodesk.org>

1. (http://www.businessangelsgreece.gr/images/Article_Media/RuleBook.pdf.)
2. (<http://www.eban.org/>)
3. <http://theopenfund.com/>
4. <http://www.hvca.gr/epixeirhmaties/anazithsh-vc-xrhmatodothshs.html>

9. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ

Η κρατική πολιτική για την ανάπτυξη της βιομηχανίας έχει καταρχάς ενιαίο χαρακτήρα για όλη τη μεταπολεμική περίοδο χωρίς σημαντικές μεταβολές ως προς τους στόχους και τα μέτρα. Διακρίνονται πάντως από αναλυτική άποψη τέσσερις επιμέρους περίοδοι, δηλαδή 1) 1950-60, 2) 1961-74, 3) 1974- 80 και 4) 1981 μέχρι σήμερα. Τα αναπτυξιακά κίνητρα αποτελούν τμήμα της ευρύτερης οικονομικής πολιτικής των εκάστοτε κυβερνήσεων.

Πρωταρχικός στόχος είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών, με αποτέλεσμα την ανάπτυξη του κλάδου και κατεπέκταση η ενίσχυση της ελληνικής οικονομίας.

Μερικοί τρόποι βελτιστοποίησης των τομέων της κλωστοϋφαντουργίας με σκοπό την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων και την αύξηση των ελληνικών εξαγωγών είναι:

9.1 Υιοθέτηση κινήτρων και μέτρων πολιτικής Ξένων χωρών

Επιχορηγήσεις, Πριμοδότηση φορολογικών συντελεστών και Ελάφρυνση υφιστάμενου ελληνικού εργατικού κόστους,

9.2 Συμπίεση του κόστους στα ενδιάμεσα μέρη της αλυσίδας παραγωγής (Κλωστήριο, Πλεκτήριο, Βαφείο, Ραφείο)

- Η τιμή της πρώτης ύλης νήματος να είναι ίδια με την αντίστοιχη της Τουρκίας
- Η ραφή και το σύνολο των επεξεργασιών να προσομοιάζουν τις αντίστοιχες της Βουλγαρίας και της Βόρειας Μακεδονίας.
- Το φινιρισμένο κιλό πρέπει να έχει τάξη μεγέθους ίδια τιμή με το αντίστοιχο ποιότητας τουρκικής προέλευσης
- Οι τιμές επεξεργασίας βαφείου – φινιστηρίου να μειωθούν δραστικά λόγω ενέργειας
- Η μείωση των επιμέρους κοστολογίων να μετακυλήσει στις τιμές πωλήσεις ελληνικών ενδυμάτων

9.3 Ενίσχυση εργατικού και ενεργειακού κόστους ανά ενδιάμεσο στάδιο παραγωγής

- Μείωση της τιμής 3,5€ νημάτων κατά 23,43% ή 0,82€ αθροίστηκα από:
 - Τη Μείωση της τιμής των νημάτων κατά 10,84% ή 0,34€, μέσω ενίσχυσης 25% του εργατικού κόστους το οποίο στην Ελλάδα είναι 43,36% μεγαλύτερο από την Τουρκία. Έτσι $43,36\% * 25\% = 10,84\%$ και

- Τη Μείωση της μέσης τιμής των νημάτων κατά 12,50% ή 0,44€, μέσω επιδότησης 25% του ενεργειακού κόστους το οποίο στην Ελλάδα είναι 50% μεγαλύτερο από την Τουρκία. Έτσι $50\% * 25\% = 12,50\%$
- Μείωση της μέσης 0,50€ τιμής πλοκής κατά 36% ή 0,18€ αθροιστικά από:
 - Τη Μείωση της μέσης τιμής κόστους πλοκής κατά 23,27% ή 0,12€ με σκοπό να φθάσει τα επίπεδα της Τουρκίας μέσω ενίσχυσης του εργατικού κόστους το οποίο είναι 53,66%. Έτσι $43,36\% * 53,66\% = 23,27\%$ και
 - Τη Μείωση της μέσης τιμής πλοκής κατά 12,58% ή 0,06€ μέσω επιδότησης ενεργειακού κόστους το οποίο είναι 25,15%. Έτσι $25,15\% * 50\% = 12,58\%$
- Μείωση της μέσης τιμής βαφής κατά 24,78% ή 0,57€ αθροιστικά από
 - Το 34,19% του συνολικού κόστους βαφής ενός κιλού αφορά την ενέργεια. Η προμείωση με 50% του ενεργειακού κόστους θα επιφέρει μια μείωση της τάξης των 0,40€ ανά κιλό. Η μέση τιμή φινιρίσματος είναι 2,30€ ανά κιλό. Έτσι $34,19\% * 50\% = 17,09\%$, $17,09\% * 2,30\% = 0,40€$
 - Αντίστοιχα η ενίσχυση του εργατικού κόστους με 30% συνεπάγεται μία μείωση 0,15€. Έτσι $21,48\% * 30\% = 6,44\% * 2,30 = 0,15€$. και
 - **0,02€** οικονομίες κλίμακας
- Το κόστος ραφής στην Ελλάδα είναι 2,76€ ανά τεμάχιο και η ενίσχυση που κρίνεται απαραίτητη για την ανταγωνιστικότητα των εξαγωγών είναι **1,00€**

9.4 Μείωση κόστους παραγωγής μέσω επένδυσης σε μεγαλύτερης διάρκειας μηχανήματα.

Εκσυγχρονισμός βαφικών και τυπωτικών μηχανών με άριστες βιολογικές υποδομές, κλωστικών μηχανών και πλεκτομηχανών

9.5 Στρατηγική για έρευνα και τεχνολογία όσον αφορά τον μηχανολογικό εξοπλισμό.

Πρωτοποριακά μηχανήματα παραγωγής ενδυμάτων για πώληση σε εταιρίες του εξωτερικού.

9.6 Ενδεικτικά κάποια άλλα μέτρα ενίσχυσης του κλάδου είναι:

- ✓ Απασχόληση εξειδικευμένου καλά εκπαιδευμένου προσωπικού.

- ✓ Διεθνείς συνεργασίες σε τομείς όπως η διοργάνωση εκθέσεων, το marketing, η παροχή τεχνογνωσίας κ.ά.
- ✓ Πάταξη αδήλωτης εργασίας και φοροδιαφυγής και σχετική ενημέρωση των επιχειρήσεων, ρυθμιστικές παρεμβάσεις από πλευράς κράτους
- ✓ Στρατηγική για έρευνα και καινοτομία και πρακτικές ανάπτυξης, πρωτοποριακής εργασίας ως προς τον σχεδιασμό ενδυμάτων και υφασμάτων ειδών
- ✓ Βελτιστοποίηση συστημάτων ελέγχου ποιότητας
- ✓ Συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων- ενθάρρυνση συνεργατικών επιχειρηματικών σχημάτων (αλυσίδες αξίας, clusters, παραγωγικά δίκτυα κλπ), μέσω προγραμμάτων και δράσεων ενισχύσεων για ΜμΕ)
- ✓ Μείωση γραφειοκρατικών εμποδίων – Άνοιγμα και λειτουργία εταιριών σε συντομότερο χρονικό διάστημα.
- ✓ Προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των σχεδιαστών ενδυμάτων και άλλων προϊόντων
- ✓ Στήριξη εκπαίδευσης και εξειδίκευσης, τόσο από πανεπιστημιακά προγράμματα όσο και από σεμινάρια, ανθρώπινου δυναμικού
- ✓ Συνεργασία εταιριών παραγωγής και εταιριών προμήθειας πρώτων υλών
- ✓ Χρήση υψηλής τεχνολογίας στην παραγωγή
- ✓ Εφαρμογή περιβαλλοντικών πολιτικών και τεχνικών παραγωγής, έλεγχος ζητημάτων υγείας τόσο των εργαζομένων στη διαδικασία παραγωγής όσο και ως προς το τελικό προϊόν σε επαφή με το δέρμα, π.χ. για ζητήματα αλλεργιών, όπως προαναφέρθηκε
- ✓ Επικέντρωση στο marketing, στη δημοσιοποίηση της παραγωγής και της δραστηριότητας μέσω εκθέσεων και εκδηλώσεων
- ✓ Έμφαση στο σχέδιο μόδας και στην πρωτοποριακή δημιουργία στον κλάδο

✓ Στρατηγική ανταγωνισμού: με τις χώρες που έχουν την πρωτοκαθεδρία (Ιταλία, Γαλλία, ΗΠΑ) ως προς την πρωτοπορία προϊόντων παρά με τις χώρες που έχουν χαμηλό εργατικό κόστος όπως η Κίνα

10. ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στο τελευταίο Κεφάλαιο παρουσιάζεται ένα σύνολο προτάσεων με σκοπό την ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων σε όλους του κλάδους της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένου φυσικά του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης.

10.1 Κατάργηση της εισφοράς του Ν. 128/75

Σκοπός της εισφοράς του Ν.128/75 ήταν να δημιουργηθεί μια δεξαμενή πόρων για την πριμοδότηση των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικές οι εξαγωγές της χώρας. Με την με αριθμό 46/21/1999 Υπουργική Απόφαση, είχε μειωθεί η εισφορά από 1,2% στο 0,6%, όπως ισχύει σήμερα για όλες τις τραπεζικές εργασίες και συναλλαγές.

Δεδομένου ότι σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση απαγορεύει την πάσης φύσεως άμεση ενίσχυση προς ιδιωτικές επιχειρήσεις ειδικά για αύξηση της ανταγωνιστικότητας τους και ενίσχυσης των εξαγωγών, στο πλαίσιο της ίσης μεταχείρισης, η ουσία της εν λόγω εισφοράς εκλείπει.

Ως εκ τούτου **προτείνεται** η κατάργηση της εισφοράς του Ν.128/75.

Εναλλακτικά προτείνονται τα εξής:

1. Αξιοποίηση της εν λόγω εισφοράς για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας μέσω της εξόφλησης των οφειλών του Δημοσίου προς τις επιχειρήσεις.
ή
2. Μείωση του ποσοστού της εισφοράς κατά 50% για τις δανειοδοτήσεις και λοιπές τραπεζικές εργασίες ειδικά των εξωστρεφών επιχειρήσεων.

10.2 Ειδικά έξοδα εξαγωγών

Στο παρελθόν ορισμένες επιχειρήσεις κυρίως εξαγωγικές, είχαν το δικαίωμα να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα τους κάποια ποσά χωρίς παραστατικά επειδή λόγω της φύσης τους δεν είναι δυνατή η λήψη παραστατικών. Προτείνεται η επαναφορά της δυνατότητας αυτής για εξαγωγικές προς τρίτες χώρες επιχειρήσεις, με προσαρμογή των ορίων στα νέα οικονομικά δεδομένα.

Νομοθετική Παρέμβαση

Στον ν. 4172/2013 προστίθεται άρθρο 22B με τίτλο «Ειδικά έξοδα εξαγωγών προς τρίτες χώρες» που έχει ως εξής:

«Στις εξαγωγικές επιχειρήσεις με εξαγωγές προς τρίτες χώρες αναγνωρίζεται, από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2022, έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, από τα ακαθάριστα έσοδα αυτών, για την αντιμετώπιση ειδικών δαπανών για τις οποίες, λόγω της φύσεώς τους, δεν είναι εφικτή η λήψη αποδεικτικών στοιχείων, υπολογιζόμενη στα αναφερόμενα πιο κάτω ακαθάριστα έσοδα με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Ακαθάριστα έσοδα σε ευρώ	Ποσοστό έκπτωσης
Έως 2.200.000 €	2%
Από 2.200.000,01 € έως 8.800.000 €	1%
Πάνω από 8.800.000,01 €	0,5%

Ως ακαθάριστα έσοδα, επί των οποίων υπολογίζεται η έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, λαμβάνονται τα ακαθάριστα έσοδα από εξαγωγές προϊόντων προς τρίτες χώρες.»

Ουσιαστικά αφορά στην δυνατότητα αναγνώρισης δαπανών, δίχως την προσκόμιση δικαιολογητικών (παραστατικών). Η συγκεκριμένη πρακτική θεωρείται ότι παρέχει στις εξαγωγικές επιχειρήσεις την δυνατότητα να πληρώνουν από τα νόμιμα ταμεία ποσά για να πάρουν δουλειές σε άλλες χώρες υποβοηθώντας την διαφθορά αλλοδαπών αξιωματούχων. Στο παρελθόν γινόταν μεγάλη χρήση του συγκεκριμένου μέτρου (πχ Γερμανία) αλλά στην συνέχεια περιορίστηκε η χρήση του.

10.3 Έκπτωση Φόρου για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις

Προτείνεται η παροχή κινήτρου για έκπτωση φόρου σε όσες επιχειρήσεις συμμετέχουν σε διεθνείς εκθέσεις και εμπορικές αποστολές. Με το μέτρο αυτό αναμένεται να

ενισχυθεί η διεθνής παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων. Το συγκεκριμένο κίνητρο είναι συμβατό με τους κοινοτικούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, καθώς η σχετική Οδηγία προβλέπει ΑΜΕΣΗ ενίσχυση των εξαγωγέων που συμμετέχουν σε διεθνείς εκθέσεις κατά 50% του συνολικού κόστους συμμετοχής στη Διεθνή Έκθεση.

Διάταξη

Στο άρθρο 29 του ν. 4172/2013 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«Από το φόρο που υπολογίζεται με βάση το παρόν άρθρο αφαιρούνται ισόποσα οι ετήσιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις. Με απόφαση του καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

Στο άρθρο 58 του ν. 4172/2013 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«Από το φόρο που υπολογίζεται με βάση το παρόν άρθρο αφαιρούνται ισόποσα οι ετήσιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις. Με απόφαση του καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

10.4 Οριζόντια ενθάρρυνση επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας - Αλλαγή του άρθρου 22^A του ν.4172/2013

Επιδίωξη της παρέμβασης είναι η αναστροφή της περιορισμένης τεχνολογικής και επιστημονικής έρευνας στον ιδιωτικό τομέα. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται τα εξής:

- * Άμεση έκδοση του Προβλεπόμενου Προεδρικού διατάγματος, το οποίο θα καθορίσει το εύρος των επιλέξιμων δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας σύμφωνα με το πλήρες εύρος των ορισμών του Frascati Manual, "όπως ισχύει στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες και όπως έχει προβλεφθεί στην αιτιολογική έκθεση του σχετικού άρθρου του νόμου.
- * Ενίσχυση του κινήτρου έτσι ώστε το αποτέλεσμα της προσαύξησης να φτάνει τις πρώτες σε κατάταξη χώρες της Ε.Ε. για να είμαστε τουλάχιστον ανταγωνιστικοί με αυτές.
- * Νομοθετική αλλαγή ώστε να υπάρξει διαχωρισμός στις δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (τροποποίηση του άρθρου 22^A του Ν.4172/2013), σε δαπάνες βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης.

Μεγάλες Επιχειρήσεις

- Βιομηχανική Έρευνα: 270%
- Πειραματική Ανάπτυξη: 185%
- Μελέτες Σκοπιμότητας: 270%

Μεσαίες Επιχειρήσεις

- Βιομηχανική Έρευνα: 305%
- Πειραματική Ανάπτυξη: 220%
- Μελέτες Σκοπιμότητας: 305%

Μικρές Επιχειρήσεις

- Βιομηχανική Έρευνα: 340%
- Πειραματική Ανάπτυξη: 255%
- Μελέτες Σκοπιμότητας: 340%

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Με την πλήρη υιοθέτηση του Frascati Manual, ως το σημείο αναφοράς της οριοθέτησης επιλεξιμότητας των δαπανών έρευνας, η Ελληνική νομοθεσία θα αποκτήσει το ίδιο πλαίσιο με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι, με τη μείωση του κόστους διεξαγωγής της έρευνας θα τονωθούν σημαντικοί κλάδοι που υλοποιούν εφαρμοσμένη έρευνα και οι οποίοι στο παρελθόν δεν είχαν πρόσβαση στο μέτρο. Τέτοιοι κλάδοι είναι αυτοί που αναπτύσσουν νέα προϊόντα / υπηρεσίες μέσω διαδικασιών δημιουργίας νέας γνώσης, με χαρακτηριστικά παραδείγματα να είναι:

- Η Φαρμακευτική βιομηχανία (δραστηριότητες κλινικών ερευνών)
- Η βιομηχανία / μεταποίηση υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και δημιουργίας σύνθετων προϊόντων
- Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την ανάπτυξη καινοτόμου λογισμικού και εξοπλισμού
- Ο Αγροτοδιατροφικός τομέας, ως προς την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων πληροφορικής.

Η μείωση του κόστους διεξαγωγής έρευνας των επιχειρήσεων αναμένεται ότι θα δημιουργήσει εναλλακτικά τις παρακάτω θετικές επιπτώσεις στην Ελληνική Οικονομία:

- * Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με σημαντική ερευνητική δραστηριότητα, μέσα από τη μείωση του κόστους προϊόντων / υπηρεσιών με πιθανό αποτέλεσμα την αύξηση των εξαγωγών.
- * Ανάπτυξη της δραστηριότητας έρευνας των επιχειρήσεων με πιθανό αποτέλεσμα:
 - 1) τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας έρευνας στις επιχειρήσεις και ως εκ τούτου την αύξηση των φορολογικών εσόδων και ασφαλιστικών εισφορών και
 - 2) την αύξηση του επιπέδου καινοτομίας προϊόντων και υπηρεσιών με δυνητικό αποτέλεσμα τη βελτίωση της διεθνούς θέσης των επιχειρήσεων και την αύξηση των εξαγωγών.
- * Προσέλκυση επιχειρήσεων του εξωτερικού να δημιουργήσουν κέντρα έρευνας στην Ελλάδα και ειδικότερα νέες θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις με δυνητικό αποτέλεσμα την αύξηση φορολογικών εσόδων και ασφαλιστικών εισφορών.
- * Οι μη ενεργές σε έρευνα επιχειρήσεις ενδέχεται να δραστηριοποιηθούν σε ερευνητικές δραστηριότητες.

Εδώ γίνονται οι ακόλουθες επισημάνσεις: 1) Η μελέτης σκοπιμότητας να οδηγήσει σε πειραματική ανάπτυξη και για αυτό χρειάζεται ρήτρα. 2) χρειάζεται επίσης ρήτρα ότι μεγάλο ποσοστό των συγκεκριμένων εξόδων πραγματοποιούνται από την ίδια την επιχείρηση και όχι από επιχειρήσεις που βρίσκονται σε χώρες με προνομακικά φορολογικά καθεστάτα.

10.5 Ενθάρρυνση ευρεσιτεχνιών και καινοτομίας. Αλλαγή του άρθρου 71 του Ν.3842/2010

Το άρθρο 71 του Ν. 3842/2010, παρέχει τη δυνατότητα μεταφοράς του φόρου των κερδών που προέρχονται από την εκμετάλλευση διεθνούς αναγνωρισμένης ευρεσιτεχνίας για τα πρώτα 3 χρόνια εκμετάλλευσης. Τα απαλλασσόμενα κέρδη δημιουργούν αφορολόγητο αποθεματικό και υπολογίζονται σύμφωνα με την δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Το αποθεματικό υπόκειται σε φορολογία όταν διανεμηθεί, κεφαλαιοποιηθεί ή αναληφθεί.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ελάχιστες είναι οι περιπτώσεις ένταξης στις διατάξεις του νόμου, ενώ ο μέσος όρος έγκρισης της υπαγωγής είναι 16 μήνες. Περαιτέρω, η θέση της Ελλάδας ως προς τη φύση και το εύρος του κινήτρου έναντι άλλων χωρών υστερεί σημαντικά. Σημειώνεται ότι στις περισσότερες χώρες το κίνητρο αφορά γενικότερα εκμετάλλευση πνευματικής ιδιοκτησίας

(IntellectualProperty) και της καινοτομίας, ενώ δεν είναι εστιασμένο αποκλειστικά στις ευρεσιτεχνίες.

Η πρόταση επιδιώκει να αναστρέψει την περιορισμένη παραγωγή / εκμετάλλευση της καινοτομίας και της πνευματικής ιδιοκτησίας, μέσα από ένα σύστημα εντατικότερης αξιοποίησης τους ως συστατικά εξωστρέφειας, ανταγωνιστικότητας και νέων θέσεων εργασίας. Η πρόταση προωθεί μια ενεργητική φορολογική πολιτική ισχυρών κινήτρων που ευθυγραμμίζουν της Ελλάδα με επιτυχημένες ευρωπαϊκές πρακτικές. Μέσα από τέτοια κίνητρα, η Ελλάδα γίνεται σαφώς ελκυστικότερος επενδυτικός προορισμός για σημαντικούς κλάδους που αξιοποιούν την πνευματική ιδιοκτησία ως μοχλό ανάπτυξης.

Η **πρόταση** περιλαμβάνει τα εξής:

- Να ενισχυθεί το κίνητρο, ώστε αντί για μετατιθέμενη φορολογία να μετατραπεί σε συγκεκριμένη φορολογική έκπτωση, με τη μορφή φορολογικής πίστωσης (taxcredit) χωρίς χρονική διάρκεια και περιορισμούς.
- Να διευρυνθεί το αντικείμενο και να ενταχθούν καινοτομίες, συμπεριλαμβανομένης και της πνευματικής ιδιοκτησίας, οι οποίες δεν προστατεύονται με τυπικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας (π.χ. λογισμικό, trademarks). Σε εναρμόνιση με το νέο πλαίσιο του ΟΟΣΑ περί διάβρωσης της φορολογικής βάσης και μεταφοράς των κερδών (BEPS), μπορεί να συμπεριληφθεί πνευματική ιδιοκτησία μόνο αν είναι λειτουργικά ισοδύναμη με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δηλαδή απαιτεί συνεχείς δαπάνες R&Dγια την ανάπτυξη και συντήρηση της.
- Η φορολογική ωφέλεια να ισχύει για όλο το διάστημα όπου η καινοτομία / ευρεσιτεχνία παράγει έσοδα. Ως αρμόδιος φορέας για την οριοθέτηση της καινοτομίας, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας έχει τη δυνατότητα να παρέχει σχετική βεβαίωση προς τις φορολογικές αρχές.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Δεδομένου ότι η Ελλάδα σήμερα δε διαθέτει επαρκές πλαίσιο για κίνητρα ευρεσιτεχνίας, δεν υπάρχουν σήμερα στη χώρα σημαντικές εκμεταλλεύσεις πνευματικής ιδιοκτησίας. Αναμένεται όποια πνευματική ιδιοκτησία αναπτύσσεται στην Ελλάδα, τελικά να εγκαθίσταται σε χώρα με ελκυστικό νομικό και φορολογικό πλαίσιο.

Με την ένταξη της καινοτομίας στο κίνητρο, η Ελληνική νομοθεσία θα υιοθετήσει τις βέλτιστες διεθνείς και ευρωπαϊκές πρακτικές. Έτσι, με τη μείωση του κόστους εκμετάλλευσης της καινοτομίας και της ευρεσιτεχνίας θα τονωθούν σημαντικοί κλάδοι που εκμεταλλεύονται την πνευματική ιδιοκτησία όπως:

- Η Φαρμακευτική βιομηχανία, για τα νέα φαρμακευτικά σκευάσματα και την εκμετάλλευση των ευρεσιτεχνιών
- Οι επιχειρήσεις Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την εκμετάλλευση λογισμικού.
- Ο τομέας της μεταποίησης ως προς την εκμετάλλευση πνευματικής ιδιοκτησίας και σύνθετων προϊόντων γενικότερα.

Η μετατροπή του κινήτρου από απλή αναβολή του φόρου σε σημαντική φορολογική ελάφρυνση θα οδηγήσει τις επιχειρήσεις να μειώσουν το πραγματικό κόστος των καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που εκμεταλλεύονται. Η μείωση του κόστους των καινοτόμων προϊόντων αναμένεται ότι θα δημιουργήσει εναλλακτικά τις παρακάτω θετικές επιπτώσεις στην Ελληνική Οικονομία, όπως:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που έχουν σημαντική δραστηριότητα ανάπτυξης και εκμετάλλευσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών με πιθανό αποτέλεσμα τη βελτίωση της διεθνούς θέσης των επιχειρήσεων και την αύξηση των εξαγωγών.
- Προσέλκυση επιχειρήσεων του εξωτερικού να μεταφέρουν αποτελέσματα καινοτομίας και ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα αλλά και τις παραγωγικές τους επενδύσεις.
- Ενεργοποίηση των μη ενεργών επιχειρήσεων σε ανάπτυξη καινοτομίας.

10.6 Ενθάρρυνση ευρεσιτεχνιών και καινοτομίας. Έκπτωση φόρου για προσωπική εργασία σε έρευνα & καινοτομία.

Καθιέρωση φορολογικού κινήτρου ώστε να ενισχυθεί η εξωστρέφεια και η ανταγωνιστικότητα μικρομεσαίων νεοφυών (start-up) επιχειρήσεων μέσω της ενθάρρυνσης της παραγωγής ευρεσιτεχνιών και καινοτομίας. Αφορά, επιχειρήσεις που πραγματοποιούν μέσω προσωπικής εργασίας του επιχειρηματία, έρευνα & καινοτομία, και οι οποίες με την εφαρμογή του κινήτρου θα μπορούν να τύχουν συγκεκριμένης μείωσης των φορολογητέων κερδών μέσω ενός καθορισμένου ποσού (π.χ. 20.000 €), ένα και εφόσον η προσωπική εργασία ξεπερνάει αποδεδειγμένα ένα ελάχιστο ετήσιο όριο ωρών εργασίας (π.χ. 600 ώρες προσωπικής εργασίας σε έρευνα & καινοτομία). Για νέες επιχειρήσεις μπορεί να προβλέπεται περαιτέρω αύξηση της μείωσης των

φορολογητέων κερδών (π.χ. 30.000 €). Η διαδικασία αναγνώρισης και επιμέτρησης των ωρών προσωπικής εργασίας σε έρευνα και καινοτομία θα είναι αντικειμενική και θα απαιτεί πιστοποίηση από εξωτερικό φορέα.

Αντίστοιχο φορολογικό κίνητρο ισχύει σήμερα στην Ολλανδία.

10.7 Υπερ-έκπτωση αποσβέσεων

Τι ισχύει σε άλλες χώρες

Το κίνητρο αποσκοπεί στην ενίσχυση των επενδύσεων σε πάγια στοιχεία τα οποία συνδέονται με την επιχειρηματική / παραγωγική δραστηριότητα και είναι προϋπόθεση νέων θέσεων εργασίας. Η ενθάρρυνση μπορεί να πάρει τη μορφή είτε της αναγνώρισης για σκοπούς φορολογίας αποσβέσεων επί των πάγιων στοιχείων στα οποία έχει επενδύσει η εταιρεία με ειδικούς συντελεστές πιο ευνοϊκούς από τους γενικούς συντελεστές αποσβέσεων είτε της αναγνώρισης ενός ποσού έκπτωσης (taxcredit) από τον καταβλητέο από την εταιρεία φόρο εισοδήματος, το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί ως ένα ποσοστό επί του κόστους επένδυσης.

Ενδεικτικά παραδείγματα χωρών είναι τα εξής:

- **Γαλλία:** Προβλέπεται προσωρινό φορολογικό κίνητρο, βάσει του οποίου για το χρονικό διάστημα από 15 Απριλίου 2015 μέχρι 14 Απριλίου 2016, εταιρείες που πραγματοποιούν επενδύσεις σε πάγια στοιχεία, δύναται να αναγνωρίζουν φορολογικά επιπρόσθετες αποσβέσεις σε ποσοστό 40% επί της αξίας κτήσης των πάγιων αυτών στοιχείων.
- **Πορτογαλία:** Προβλέπεται δυνατότητα έκπτωσης από τον καταβλητέο φόρο εισοδήματος ενός ποσοστού επί της αξίας επένδυσης και πιο συγκεκριμένα: (α) 25% της αξίας επένδυσης όταν η συνολική αξία είναι μέχρι €5εκ και (β) 10% της αξίας επένδυσης όταν η συνολική αξία ξεπερνά τα €5εκ.
- **Κροατία:** Προβλέπεται η δυνατότητα μείωσης του φόρου σε μία περίοδο που εκτείνεται σε 10 χρόνια. Το ποσοστό της μείωσης εξαρτάται από το ύψος της επένδυσης μπορεί να φτάσει και μέχρι το 100% του εταιρικού για επενδύσεις που υπερβαίνουν τα €3εκ.
- **Ρουμανία:** Βάσει εσωτερικής νομοθεσίας προβλέπεται ότι το κέρδος που επανεπενδύθηκε για την αγορά καινούργιου εξοπλισμού και αφορά στην περίοδο από 1 Ιουλίου 2014 και μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι ο εξοπλισμός αυτός θα χρησιμοποιηθεί από τον φορολογούμενο για χρόνο παραπάνω από το μισό της ωφέλιμης ζωής του και ότι σε κάθε περίπτωση ο χρόνος αυτός δε θα υπερβαίνει τα 5 έτη. Σημειώνεται ότι το μέτρο αυτό έχει περιορισμένη χρονική ισχύ.

- **Ισπανία:** Βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας αναγνωρίζονταν μέχρι 1.1.2015 η δυνατότητα απαλλαγής 10% των φορολογητέων κερδών, με την προϋπόθεση επανεπένδυσης τους. Το μέτρο έπαυσε να ισχύ από 1.1.2015 και μετά.

Που στοχεύει το κίνητρο

Κεντρικός στόχος του κινήτρου είναι η έναρξη ενός ενάρετου αναπτυξιακού κύκλου (α) διαρκούς επιβράβευσης κερδών και άρα φορολογικών εσόδων (β) μετασχηματισμού τους σε παραγωγικές επενδύσεις (γ) δημιουργία πρόσθετων κερδών άρα νέων φορολογικών εσόδων και θέσεων εργασίας. Η πρόταση επιβραβεύει την επενδυτική απόδοση δίνοντας κίνητρο για ακόμη μεγαλύτερη κερδοφορία η οποία μπορεί να περιορίσει το κόστος των (τρεχουσών ή μελλοντικών) επενδύσεων.

Πρόταση

Έχοντας ως στόχο την επανεκκίνηση της επενδυτικής δραστηριότητας και την ενίσχυση της εξωστρέφειας, το φορολογικό μέτρο επιτάχυνσης των επενδύσεων θα πρέπει να παρέχεται σε επιχειρήσεις οι οποίες πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις (CAPEX), οι οποίες δεν λαμβάνουν καμία άλλη κεφαλαιακή κρατική ενίσχυση. Το φορολογικό μέτρο είναι οριζόντιο και αφορά όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός της Ελληνικής επικράτειας, ανεξάρτητα της περιφέρειας εγκατάστασης και της δραστηριότητας της επιχείρησης. Το οριζόντιο φορολογικό μέτρο έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, καθώς στόχος του είναι η άμεση χρήση του από τις επιχειρήσεις εν μέσω οικονομικής ύφεσης και περιβάλλοντος από-επένδυσης. Προτείνεται να ισχύσει για τα έτη 2016 έως και 2022.
2. Το μέτρο παρέχει τη δυνατότητα υπερ-έκπτωσης των νέων παγίων που δημιουργούνται σε πρόσθετο ποσοστό 100%(συνολικά 200%), η οποία ενσωματώνεται στις ετήσιες αποσβέσεις των παγίων αυτών. Δεν μεταβάλλεται ο ωφέλιμος χρόνος ζωής των παγίων.
3. Νέα παραγωγική επένδυση νοείται η δημιουργία παραγωγικών παγίων (όχι υπό κατασκευή) στους λογαριασμούς παγίων της επιχείρησης, από την έναρξη ισχύος του μέτρου έως τη λήξη του.
4. Η ωφέλεια που προκύπτει υπολογίζεται με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, που ισχύει σε κάθε έτος ωφέλιμης ζωής του παγίου. Σύμφωνα με το τρέχοντα συντελεστή 29%, η υπερέκπτωση 200% δημιουργεί πρόσθετο όφελος 29% επί της αξίας κτήσης των παγίων που εντάσσονται. Το κίνητρο ισοδυναμεί με μείωση του φορολογικού συντελεστή επί των κερδών. Είναι ανταποδοτικό,

εφόσον η επιχείρηση δημιουργεί παραγωγικές επενδύσεις που εν τέλει παράγουν κέρδη.

5. Η υπαγωγή νέων επενδύσεων είναι άμεση, δεν απαιτείται έλεγχος / έγκριση ένταξης, καθώς η επιχείρηση αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους της επένδυσης χωρίς αρχικές ενισχύσεις.
6. Η υπερέκπτωση ισχύει κατά τον υπολογισμό των αποσβέσεων, για κάθε ενταγμένο πάγιο και για όλες τις χρήσει που απαιτούνται σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία για την πλήρη απόσβεση του. Το ποσό της υπερέκπτωσης που προκύπτει, θα εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης και μειώνει τα φορολογητέα κέρδη, ή αυξάνει την μεταφερόμενη φορολογική ζημιά.
7. Η τυχόν ζημιά που προκύπτει από την υπερέκπτωση, μεταφέρεται χωρίς περιορισμούς για συμψηφισμό με κέρδη σε μελλοντικές χρήσεις. Έτσι δεν χάνεται η αποτελεσματικότητα του μέτρου για νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις ή για όσες επιχειρήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να συμψηφίσουν τη ζημιά εντός της προβλεπόμενης πενταετίας.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει έλεγχος συμβατότητας του μέτρου με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, ειδικά δε στην περίπτωση που τα ανωτέρω μέτρα εστιάζουν σε επιλεγμένες δραστηριότητες μόνο.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Οι επιχειρήσεις θα μετασχηματίσουν φόρους σε νέες παραγωγικές επενδύσεις έτσι ώστε να αποδώσουν μελλοντικά. Επίσης, το μέτρο θα αποτελέσει σημαντικό αντικίνητρο για τις από-επενδύσεις, καθώς η δυνατότητα μεταφοράς του οφέλους σε μελλοντικές χρήσεις για τις ζημιόγones επιχειρήσεις θα δημιουργήσει κίνητρο διατήρησης και ενίσχυσης των υφιστάμενων επενδύσεων. Τέλος, η δημιουργία επενδύσεων θα δημιουργήσει άμεσες θέσεις εργασίας, κατά την φάση υλοποίησης των επενδύσεων, καθώς και άμεσες θέσεις εργασίας κατά την παραγωγική λειτουργία των επενδύσεων. Εκτιμάται ότι για κάθε 200.000€ επένδυσης θα δημιουργείται μία νέα θέση εργασίας.

10.8 «Κυτίοκαινοτομίας» – Patent Box/ Innovation Box

Σε 11 Κ-Μ της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν υιοθετήσει το φορολογικό πλαίσιο Patent Box το οποίο ουσιαστικά μειώνει το φορολογικό συντελεστή για κέρδη από άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. ευρεσιτεχνίες) σε ονομαστικό επίπεδο από 0%-15%.

Οι χώρες αυτές στις οποίες σήμερα ισχύει το συγκεκριμένο κίνητρο είναι **το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ουγγαρία, το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Ολλανδία, η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και Ιταλία**. Στην **Ιρλανδία** είναι σε διαδικασία

υιοθέτησης του συγκεκριμένου πλαισίου. Μέσω του συγκεκριμένου πλαισίου οι χώρες αυτές ενθαρρύνουν την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων. Το Ιρλανδικό Patent είναι έτοιμο και συμβατό με την μέθοδο modified nexus και το οποίο θα μπορούσαμε να αντιγράψουμε.

Το πλαίσιο εφαρμόζεται για εταιρικά κέρδη, προσφέροντας ένα ειδικό ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς για κέρδη τα οποία προκύπτουν από ευρεσιτεχνίες ή άλλα άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. βιομηχανικά σχέδια, logo) τα οποία δημιουργήθηκαν εσωτερικά στην επιχείρηση.

Παράδειγμα πιθανής εφαρμογής στην Ελλάδα

Μια επιχείρηση έχει αναπτύξει ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο για το οποίο έχει κατοχυρωθεί ευρεσιτεχνία. Κατά τη διάρκεια της χρήσης 20XX τα έσοδα τα οποία προέκυψαν από την εκμετάλλευση αυτής της ευρεσιτεχνίας ανήλθαν στο ποσό των 500.000 €, ενώ τα σχετικά κόστη ανήλθαν στο ποσό των 120.000 €. Το φορολογητέο εισόδημα που προκύπτει μόνο από αυτήν τη δραστηριότητα ανέρχεται στο ποσό των 380.000 €. Σήμερα με βάση τις γενικές φορολογικές διατάξεις ο ισχύον φορολογικός συντελεστής για τα νομικά πρόσωπα είναι 29% και ως εκ τούτου ο φόρος που θα προκύψει ανέρχεται σε 110.200 € (= 380.000€ * 29%).

Έστω ότι με τη θέσπιση φορολογικού πλαισίου Innovative Box στην Ελλάδα, ο φορολογικός συντελεστής για τα συγκεκριμένα κέρδη θα μειώνεται στο 1/5, ήτοι 5,8%. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα ο φόρος εισοδήματος θα μειωνόταν στα 22.040 € και συνεπώς η φορολογική ωφέλεια θα ήταν 88.160 €.

Έτος 20XX	Σήμερα	Με Innovative Box
Έσοδα από ευρεσιτεχνία	500.000 €	500.000 €
Έξοδα	(120.000 €)	(120.000 €)
Φορολογητέα Κέρδη	380.000 €	380.000 €
Φόρος Εισοδήματος	110.200 €	22.040 €

Αποτελεί εξαιρετικής σημασίας το patent box να είναι συμβατό με την μέθοδο modified nexus δηλαδή σύνδεσης της τόπου παροχής των φορολογικών κινήτρων με τον τόπο διενέργειας των δαπανών. Η μέθοδος modified nexus, μεταξύ άλλων, απαγορεύει την διενέργεια δαπανών άνω του 30% των συνολικών εξόδων patent box από

συνεργαζόμενες επιχειρήσεις (outsourcing). Προσοχή η ομάδα (πολιτική όχι νομοθετική) του Κώδικα Δεοντολογίας στην φορολογία επιχειρήσεων, ελέγχει αν τα Patent boxestων Κ-Μ είναι επιζήμια. Τα προ υπάρχοντα patent boxestων Κ-Μ έχουν όλα κριθεί μη συμβατά με την μέθοδο modified nexus και τα εν λόγω Κ-Μ έχουν δεσμευτεί να τα τροποποιήσουν για τους ήδη χρήστες μέχρι το 2020. Νέοι χρήστες δεν επιτρέπεται να τα χρησιμοποιήσουν.

10.9 Οριζόντια μεταφορά φορολογικών ζημιών

Η Φορολογία Εισοδήματος (άρθρο 27, Ν.4172/2013) προβλέπει τη δυνατότητα μεταφοράς των φορολογικών ζημιών κάθε φορολογικού έτους, ώστε να συμψηφισθούν με επιχειρηματικά κέρδη μελλοντικών φορολογικών ετών. Συγκεκριμένα, το δικαίωμα μεταφοράς ζημιάς:

- Περιορίζεται χρονικά στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη, ενώ δεν είναι δυνατή η αναγωγή ζημιών σε προηγούμενα έτη.
- Χάνεται σε περίπτωση μεταβολής κατά 33% της ιδιοκτησίας του μετοχικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, εκτός εάν η μεταβολή αυτή εξυπηρετεί αποκλειστικά εμπορικούς ή επιχειρηματικούς λόγους και δεν έχει σκοπό τη φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή. Το δικαίωμα χάνεται για το φορολογικό έτος μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης και για τα προηγούμενα πέντε (5) έτη.
- Δεν αφορά ζημιές αλλοδαπής. Οι εν λόγω ζημιές αλλοδαπής προέλευσης μπορούν να συμψηφισθούν με εισόδημα που προκύπτει από άλλα κράτη – μέλη της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. εφόσον αυτό δεν απαλλάσσεται στη βάση εφαρμογής Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.
- Δεν επηρεάζεται το δικαίωμα μεταφοράς των φορολογικών ζημιών όταν πραγματοποιείται συγχώνευση ή διάσπαση μόνο σε εφαρμογή του άρθρου 54 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013)

Επίσης για τη φορολόγηση ομίλων, η ελληνική φορολογική νομοθεσία δεν έχει θεσπίσει σύστημα φορολόγησης ομίλων, ούτε περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με το ζήτημα της μεταφοράς της ζημιάς μεταξύ συνδεδεμένων (ημεδαπών) επιχειρήσεων στο πλαίσιο ενός ομίλου. Επίσης, η έλλειψη κανόνων φορολογικής ενοποίησης μεταξύ εταιρειών στον ίδιο όμιλο ισχύει τόσο για τους ομίλους που αποτελούνται από εταιρείες εγκατεστημένες στην Ελλάδα όσο και για τους ομίλους (και) από εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στην αλλοδαπή.

Υφιστάμενη κατάσταση

Στο 2015 και έπειτα από έξι (6) χρόνια οικονομικής ύφεσης, έξι (6) στις δέκα (10) εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρείες εμφανίζουν ζημιές. Στην πράξη πληθώρα Ελληνικών επιχειρήσεων συσσωρεύουν ζημιές. Στο πλαίσιο αυτό καθίσταται επιτακτική η ανάγκη το σύνολο των συσσωρευμένων φορολογικών ζημιών να αξιοποιηθεί φορολογικά, ώστε να συμβάλει στην αναπτυξιακή πορεία των εταιρειών μέσω του συμψηφισμού της ζημιάς με μελλοντικά κέρδη χωρίς χρονικούς περιορισμούς. Πρέπει να αναφερθεί ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης μεγάλος αριθμός χωρών δε θέτουν κανένα χρονικό περιορισμό στη δυνατότητα αναγνώρισης ζημιών.

Προτείνονται προς εξέταση τα εξής:

- Να καταργηθεί η διάταξη περί απώλειας του δικαιώματος μεταφοράς φορολογικών ζημιών εάν μεταβληθεί η ιδιοκτησία της εταιρείας σε ποσοστό >33%. Θα πρέπει μόνο να αποφεύγονται οι εξαγορές ζυμιογόνων επιχειρήσεων με μόνο κίνητρο την χρήση των φορολογικών ζημιών.
- Οι φορολογικές ζημιές αλλοδαπής να μπορούν να συμψηφιστούν με κέρδη αλλοδαπής οποιασδήποτε προέλευσης και όχι μόνο ΕΕ/ΕΟΧ, με προϋπόθεση ότι υπάρχει ενεργή συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας (ΣΑΔΦ).
- Η υιοθέτηση ενός συστήματος φορολόγησης ομίλου επιχειρήσεων. Από τα όσα ισχύουν διεθνώς μπορεί να προκύψει μια ομαδοποίηση τεσσάρων(4) εναλλακτικών επιλογών:

1. Το μοντέλο της Φορολογικής ενοποίησης (“theconsolidationmodel”) εφαρμόζεται στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη (π.χ. Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο κ.α). Είναι δυνατός ο συμψηφισμός των ζημιών μιας εταιρείας μέλους του ομίλου με τα κέρδη άλλων εταιρειών του ομίλου.
2. Το σύστημα του φορολογικού ομίλου (“Organshaft”) εφαρμόζεται στη Γερμανία. Είναι δυνατός ο συμψηφισμός ζημιών εταιρειών ομίλου.
3. Το σύστημα του φορολογικού πλεονεκτήματος (“thegroupreliefsystem”) εφαρμόζεται στη Μεγάλη Βρετανία. Επιτρέπει του συμψηφισμό ζημιών μεταξύ εταιρειών του ίδιου ομίλου. Πρακτικά, η μία παραιτείται του φορολογικού πλεονεκτήματος επί των ζημιών και η άλλη αποκτά το δικαίωμα να το επικαλεστεί.
4. Το σύστημα των εισφορών ομίλου (“thegroupcontributionssystem”) εφαρμόζεται στις Σκανδιναβικές χώρες (π.χ. Σουηδία, Νορβηγία). Αναγνωρίζεται η δυνατότητα μεταφοράς φορολογικού αποτελέσματος μέσω

«εισφορών» που εκπίπτουν στο επίπεδο της εισφέρουσας και αναγνωρίζονται ως εισόδημα προς συμψηφισμό στο επίπεδο της λήπτριας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Με τη φορολογική αξιοποίηση των ζημιών μπορεί να ενθαρρυνθούν ζημιογόνες επιχειρήσεις στην προσπάθεια τους να επανέλθουν σε ρυθμούς ανάπτυξης και επενδύσεων, καθώς και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και η εξωστρέφεια των Ελληνικών επιχειρήσεων, έναντι των επιχειρήσεων που λειτουργούν σε χώρες του εξωτερικού με ευμενέστερα καθεστάτα.

11. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η κλωστοϋφαντουργία και η βιομηχανία ένδυσης είναι ένας από τους σημαντικότερους και ισχυρότερους βιομηχανικούς κλάδους της Ελλάδας τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα. Η Ελλάδα είναι από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παράγει νήματα, υφάσματα και έτοιμο ένδυμα. Η κλωστοϋφαντουργία και η βιομηχανία ένδυσης, όντας τομείς θεμελιώδεις για την κάλυψη των ανθρωπίνων αναγκών ένδυσης, συνεχίζουν και πρέπει να συνεχίσουν να αναπτύσσονται. Στο πλαίσιο των αλλαγών που πραγματοποιούνται στην οικονομία και τις σύγχρονες επιχειρήσεις, η κλωστοϋφαντουργία ανανεώνεται, εκσυγχρονίζεται και αναδιαρθρώνεται με συνεχείς επενδύσεις, παρακολουθώντας τις ραγδαίες και ριζικές αλλαγές σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας.

Οι σύγχρονες συνθήκες δημιουργούν την ανάγκη παραγωγής νέων προϊόντων, προηγμένα τεχνολογικά και ταυτόχρονα υψηλής ποιότητας γεγονός που τα κάνει ανταγωνιστικά στην ενιαία Ευρωπαϊκή αγορά. Επίσης ο κλάδος έχει συνεχή ανάγκη εκσυγχρονισμού, βελτίωσης της τεχνογνωσίας παραγωγής και της εξαγωγικής υποδομής. Τα τελευταία χρόνια λόγοι όπως η παγκοσμιοποίηση της αγοράς, η εμφάνιση νέων ανταγωνιστών από αναπτυσσόμενες χώρες με φθηνά εργατικά κόστη και η οικονομική κρίση δημιούργησαν τα μεγαλύτερα προβλήματα στον κλάδο. Οι εξελίξεις αυτές λοιπόν των τελευταίων ετών απαιτούν την ριζική αναδιάρθρωση της πολιτικής του κλάδου κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης. Πρέπει να διαμορφωθούν στρατηγικές σε επίπεδο επιχειρήσεων και πολιτείας που θα εξασφαλίσουν την ανταγωνιστικότητα του. Οι αδυναμίες υπάρχουν αλλά ο κλάδος πρέπει να εκμεταλλευτεί όλα τα πιθανά πλεονεκτήματα που διαθέτει, στρέφοντας την προσοχή του στην οργάνωση, στο μάρκετινγκ, στην έρευνα και ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων ειδικά σε συνεργασία με άλλους κλάδους της βιομηχανίας, στην τεχνολογική του και μηχανολογική αναβάθμιση, στην ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, στην χρησιμοποίηση του διαδικτύου (internet) αλλά ιδιαίτερα των κοινωνικών δικτύων (social media) που χρησιμοποιούνται στην προώθηση και στην διαφήμιση και όλες τις επιχειρηματικές αλλαγές που χρειάζονται.

Η συστηματική επίσης παρακολούθηση των εξελίξεων στα περιβαλλοντικά ζητήματα και η έγκαιρη υιοθέτηση νέων περιβαλλοντικών τεχνολογιών τα οποία έχουν ήδη να θεωρούνται σαν βασικά κριτήρια στην παγκόσμια αγορά, μπορούν να συμβάλλουν στην ανάδειξη νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων για την εγχώρια παραγωγή.

Η μηχανολογική και τεχνολογική αναβάθμιση, η ανάπτυξη νέων καινοτόμων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, η εκμετάλλευση της πολύχρονης εμπειρίας η αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδας, η ύπαρξη σοβαρών υποδομών (Λιμάνια,

αεροδρόμια, οδικό δίκτυο) η πολιτική σταθερότητα μπορούν να αποτελέσουν κινήσεις για την επιτυχή παρουσία του κλάδου στις διεθνείς αγορές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ελληνικό Ινστιτούτο Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας, 2007 , Κλωστοϋφαντουργία
2. Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), 2019, Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία
3. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, Δελτίο Τύπου, 2018, Στρατηγική της ΕΕ για τη βιομηχανική πολιτική
4. Σύνδεσμος Κατασκευαστών έτοιμων ενδυμάτων,2019, Η πορεία της ευρωπαϊκής βιομηχανίας ένδυσης – κλωστοϋφαντουργίας το εννεάμηνο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2018
5. ATP – Associação Têxtil e Vestuário de Portugal, October 2013 , “The Portuguese textile and clothing industry” ,
6. Josep Llach, Andrea Bikfalvi, Pilar Marques, Spain 2017, What are the Success Factors for Spanish Textile Firms? An Exploratory Multiple-Case Study
7. L.J.R. Nunes , J.C.O. Matias, J.P.S. Catalao,2015, Analysis of the use of biomass as an energy alternative for the Portuguese textile dyeing industry
8. Lorik Ahmeti, 2017, Fiscal And Economic Incentives For Foreign Investors At Technological Industrial Development Zones In Macedonia, Empiric Analysis Of Tidz Skopje, Research Gate
9. European Commission, 2018, Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, Textiles and clothing industries
10. Ministry of Foreign Affairs of Denmark, the Trade Council, 2012, Textile and Clothing sector Bulgaria
11. ATP – Associação Têxtil e Vestuário de Portugal, The Portuguese textile and clothing industry facts and figures
12. Giampaolo Morittu, Atlante ,2018 The Italian textile industry 10 years after the great crisis
13. OECD, 2017, Italy trade and investment statistical note
14. KPMG in Macedonia - Investment in Macedonia 2017
15. ICEX, November 2018 Edition, Guide to incentives grants and state aid in Spain
16. Spanish Institute for Foreign Trade (ICEX), 2011, Report by the Information Dept. of the Industrial Products and Technology Division.
17. An overview of Turkish textiles and clothing industry (<https://www.textiletoday.com.bd>)
18. Leticia Bejarano, Leticia Candela, Bárbara Radgam, Diego Vela, Rafael Sierra | Jun 20, 2017 | Markets and industries, Analysis of the Spanish fashion industry
19. Ernst & Young ,2015, Doing Business in Bulgaria
20. ITA(Italian Trade Agency), Doing business in Italy, Investment guide 2018

21. Foreign Investors Council with Economic Chamber of Macedonia, Investment opportunities in Macedonia
22. Aicep Portugal Global, Portuguese trade and investment agency, Incentives & Grants, invest in Portugal
23. Government of Portugal, Ministry of Economy, Why Portugal?
24. The Experts' Magazine, issue 21-2015, Fibers and Filaments
25. <https://comtrade.un.org/labs/dit-trade-vis/?reporter=826&type=C&year=2017&flow=2&commodity>
26. <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
27. <http://www.statistics.gr/statistics/-/publication/DKT24/->
28. <http://www.investineu.com/content/textile-industry-european-union>
29. <http://www.investbg.government.bg/en>
30. <http://www.investbulgaria.com/>
31. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/bulgaria/investing>
32. <https://tradingeconomics.com/bulgaria/foreign-direct-investment>
33. <http://www.investinspain.org/invest/en/index.html>
34. http://www.investinspain.org/guidetobusiness/index_en.htm
35. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/spain/foreign-investment>
36. <https://tradingeconomics.com/spain/foreign-direct-investment>
37. <https://www.ice.it/en/invest/invest-italy>
38. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/italy/foreign-investment>
39. <https://tradingeconomics.com/italy/foreign-direct-investment>
40. <http://www.investinmacedonia.com/>
41. <https://tradingeconomics.com/macedonia/foreign-direct-investment>
42. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/macedonia/investing>
43. <http://www.portugalglobal.pt/EN/InvestInPortugal/Pages/index.aspx>
44. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/portugal/foreign-investment>
45. <http://www.portugalglobal.pt/PT/geral/PaginasOcultas/countryprofile/Paginas/ForeignInvestment.aspx>
46. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/portugal/foreign-investment>
47. <http://www.invest.gov.tr/en-US/Pages/Home.aspx>
48. <https://en.portal.santandertrade.com/establish-overseas/turkey/foreign-investment>
49. <https://beauty.bgfashion.net/article/4508/42/bulgarian-textile-apparel-industry-present-future-and-opportunities#popup2>
50. https://www.wto.org/english/tratop_e/texti_e/texti_e.htm
51. https://issuu.com/osec/docs/pub_sippo_textile_short_mc12
52. <https://www.fibre2fashion.com/market-intelligence/countryprofile/italy-textile-industry-overview/>

